

Programmabegroting 2022

Inhoudsopgave

<i>Leeswijzer</i>	3
<i>Thema's</i>	4
BELEIDSBEGROTING	5
PROGRAMMAPLAN.....	5
<i>Programma 1 Dienstverlening & Bestuur</i>	5
<i>Programma 2 Welzijn & Zorg</i>	12
<i>Programma 3 Wonen & Ondernemen</i>	21
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	30
<i>Overhead</i>	31
<i>Vennootschapsbelasting</i>	32
<i>Onvoorzien</i>	32
PARAGRAFEN	33
<i>Paragraaf 1 Lokale heffingen</i>	33
<i>Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing</i>	41
<i>Paragraaf 3 Kapitaalgoederen</i>	48
<i>Paragraaf 4 Financiering</i>	52
<i>Paragraaf 5 Bedrijfsvoering</i>	54
<i>Paragraaf 6 Verbonden partijen</i>	59
<i>Paragraaf 7 Grondbeleid</i>	73
<i>Paragraaf 8 Woningbedrijf</i>	76
<i>Paragraaf 9 Ombuigingen</i>	77
<i>Paragraaf 10 Corona</i>	80
FINANCIËLE BEGROTING	81
<i>Overzicht van baten en lasten</i>	81
<i>Uiteenzetting financiële positie</i>	84
<i>Meerjarenraming</i>	88
BIJLAGE	93
<i>Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld</i>	94
<i>Woningbedrijf</i>	95

Leeswijzer

De programmabegroting 2022 bestaat uit twee delen: de beleidsbegroting en de financiële begroting.

- Het *beleidsdeel* bevat de beleidsprogramma's (het programmaplan) en de paragrafen (die ingaan op specifieke beleidsgebieden).
- De *financiële begroting* bestaat uit een overzicht van baten en lasten met een toelichting, en de financiële positie van de gemeente wordt er uiteengezet en toegelicht.

Deze programmabegroting is iets anders opgezet dan de programmabegroting 2021, onder andere om de tekst leesbaarder te maken. De opbouw sluit nu aan bij het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Zo is er in het programmaplan een nieuw hoofdstuk opgenomen: Algemene dekkingsmiddelen. Daarin presenteren we de opbrengsten die niet specifiek bedoeld om de kosten van een specifiek programma te dekken, en lichten we deze opbrengsten ook toe. De financiële begroting (voorheen: Financiële overzichten) presenteren we nu volgens de richtlijnen van het BBV.

Beleidsbegroting

Programmaplan

Het programmaplan bevat drie programma's, een hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen en overzichten van de overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien. De programma's zijn ingedeeld in beleidsvelden en zo veel mogelijk opgebouwd aan de hand van vier W-vragen:

1. Wat willen we bereiken?
2. Wat gaan we daarvoor doen?
3. Wie zijn onze samenwerkingspartners?
4. Wat mag het kosten?

Beleids- en prestatie-indicatoren

Vanuit het BBV is een basisset beleids- en prestatie-indicatoren voorgeschreven. Gemeenten moeten deze indicatoren opnemen in hun begroting en jaarrekening. De indicatoren geven inzicht in (de vergelijkbaarheid van) de beleidsprestaties en zijn objectief meetbaar. De gegevens zijn via landelijke bronnen voor alle gemeenten beschikbaar en te raadplegen via www.waarstaatjegemeente.nl. Alle gemeenten zijn verplicht om de basisset van beleidsindicatoren onder te brengen binnen de programma's van hun begroting. Per programma worden de verplichte indicatoren in een tabel weergegeven.

De beleidsindicatoren zijn voorzien van een icoontje bij een trend. Onderstaande icoontjes worden gebruikt:

- = een stijgende trend
- = een dalende trend
- = geen aantoonbare trend

Paragrafen

Na het programmaplan volgen de paragrafen. Deze geven een dwarsdoorsnede van de begroting, en gaan steeds over een specifiek beleidsterrein.

Financiële begroting

De financiële begroting gaat in op de grondslagen voor de begroting en geeft onder andere ook een totaaloverzicht van de baten en lasten

Bijlagen

In de bijlage bij deze programmabegroting vindt u het verplichte overzicht van de baten en lasten per taakveld.

Thema's

De afgelopen jaren is de begroting altijd gestart met de belangrijkste thema's uit het coalitieakkoord en het collegeprogramma dat daaruit voortkomt. Per thema werd dan uiteengezet welke resultaten voor het komende jaar geboekt moesten worden.

Dat is anders voor het komende jaar, omdat er in maart 2022 gemeentelijke verkiezingen komen. Deze gaan zonder twijfel leiden tot nieuwe plannen, die de komende jaren gerealiseerd moeten worden. Nu we deze begroting schrijven, kennen we deze plannen natuurlijk nog niet. Echter, het huidige programma van het college is inmiddels vrijwel in zijn geheel afgerond, met als gevolg dat er geen nieuwe activiteiten per thema in het nieuwe jaar worden ontplooid. Daarom bevat dit hoofdstuk geen inhoudelijke informatie voor 2022.

Beleidsbegroting

Programmaplan

Programma 1 Dienstverlening & Bestuur

Het programma Dienstverlening & Bestuur bestaat uit de volgende beleidsvelden:

- Bestuur
- Bedrijfsvoering
- Burgerzaken
- Algemene dekkingsmiddelen
- Openbare orde & veiligheid.

Beleidsveld Bestuur

Wat willen we bereiken?

Wij willen het begrip en het draagvlak vergroten voor de gemeentelijke besluitvorming en ontwikkelingen in en voor Koggenland bij onze inwoners en ondernemers, door hen waar nodig en mogelijk maximaal te betrekken bij die besluitvorming. Ook doen we onderzoek naar de mening van inwoners en ondernemers. Regionaal blijven we intensief samenwerken in West-Friesland om onze krachten te bundelen en samen op te trekken in wat ons bindt en boeit (Pact 7.1).

Wat gaan we daarvoor doen?

Ons gemeentebestuur (college en raad) blijft de inwoners via inwonersinitiatieven ondersteunen uit het budget Vitaal platteland voor lopende en nieuwe doe-teams en de dorpsraden. We werken verder aan de manier waarop college en gemeenteraad onze inwoners en ondernemers ontmoeten, om de inwonersparticipatie verder te versterken en het belang van inwoners en ondernemers te betrekken bij onze of hun eigen plannen. Waar mogelijk en nodig zetten wij ons digitaal inwonerpanel in voor die plannen.

We betrekken onze kindergemeenteraad en kinderburgemeester met en bij het bedenken van nieuwe initiatieven en laten zo de kinderpacticipatie in Koggenland doorgroeien.

We blijven actief samenwerken in onze regio West-Friesland aan de opgaven uit het Pact van Westfriesland en halen ook in Noord-Holland Noord waar nodig de banden aan.

VNG-congres

Het jaarlijkse VNG-congres zou in 2020 gehouden worden in de zeven gemeenten van de regio West-Friesland. Vanwege de coronapandemie is het fysieke congres in 2020 en 2021 echter geannuleerd. De VNG is van plan in 2022 weer een fysiek congres te organiseren op 28 en 29 juni. De al vastgestelde financiële bijdrage vanuit Koggenland is elk jaar meegenomen in de begroting.

Omdat in vrijwel alle Nederlandse gemeenten in 2022 gemeenteraadsverkiezingen gehouden worden, is de verwachting dat het VNG-congres in dat jaar een grotere opkomst zal hebben dan in 2020 gepland. Daarnaast is het fysiek ontmoeten na de coronapandemie meer gewenst dan destijds. Dit vraagt om extra personele capaciteit voor de totale organisatie. Op het moment van het samenstellen van deze begroting voeren we de eerste gesprekken met de VNG over de invulling van het congres. De verwachting is dat een substantieel deel van de planning en organisatie die al waren opgezet, hergebruikt kan worden. Het effect van het hogere aantal verwachte deelnemers wordt later in beeld gebracht als de invulling van het congres verder wordt uitgewerkt. Het VNG-congres geeft de zeven West-Friese gemeenten de unieke mogelijkheid het gebied onder de aandacht te brengen bij de lokale besturen van ons land. Ook in Koggenland worden diverse activiteiten georganiseerd voor de deelnemers.

Organisatieontwikkeling

Het jaar 2022 gaat in het teken staan van onze verdere organisatieontwikkeling. We werken aan een organisatie(structuur) die aansluit bij de missie en visie voor onze inwoners en ondernemers en de samenwerking met de gemeenteraad. Dat sluit ook aan bij onze plannen voor een gemeentehuis dat nog meer openstaat voor onze inwoners en ondernemers en onze organisatie.

Overige ontwikkelingen

We zijn bezig met het herstel na de laatste coronaversoepelingen. Het is onzeker hoe de situatie rond corona zich verder ontwikkelt. Komt er weer een nieuwe golf? En zo ja, moeten er dan weer maatregelen getroffen worden of is ondersteuning en handhaving nodig?

Afhankelijk van de ontwikkelingen trekken wij samen met de gemeenten in onze regio op om waar nodig te bepalen of ondersteuning vanuit de gemeente(n) nodig is om inwoners en ondernemers te stimuleren of ondersteunen (Veerkracht en Herstel). We gaan in gesprek met onze inwoners en ondernemers over welke ondersteuning nodig kan zijn in Koggenland, welke effecten er zijn van de coronaperiodes en wat in de toekomst aandacht nodig heeft. Waar nodig maken wij gebruik van beschikbare budgetten en doen wij voorstellen om criteria bij te stellen voor bijvoorbeeld de besteding van de middelen uit de Maatwerkregeling voor ondernemers en inwoners t.g.v. de coronacrisis.

Beleidsveld Bedrijfsvoering

Zie paragraaf 5 Bedrijfsvoering.

Beleidsveld Burgerzaken

Wat willen we bereiken?

Wij blijven ons inspannen om de dienstverlening aan onze inwoners te verbeteren. Zij kunnen vanuit huis inmiddels al een aantal zaken zelf regelen, zoals een verhuizing.

Het voorkomen van adres- en identiteitsfraude blijft een speerpunt. Alle medewerkers van burgerzaken zijn opgeleid om de identiteit van een persoon goed te kunnen beoordelen. Op de afdeling is speciale apparatuur beschikbaar om de documenten te controleren op echtheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

De komende periode breiden we het aantal diensten uit dat een inwoner naast fysiek ook digitaal kan aanvragen.

Overige ontwikkelingen

De zogenoemde paspoortdip heeft ook gevolgen voor burgerzaken in 2022. De geldigheidsduur voor reisdocumenten is in 2014 verlengd van vijf naar tien jaar. Hierdoor worden veel minder reisdocumenten aangevraagd. Daarnaast heeft corona het aantal aanvragen van reisdocumenten sterk afgeremd. Door de beperkte mogelijkheden om te reizen in 2021 zijn er minder documenten aangevraagd. Wij verwachten in 2022, wanneer reizen weer toegestaan is, een inhaalslag in het aantal aanvragen van reisdocumenten.

Verkiezingen

Op 16 maart 2022 zijn de gemeenteraadsverkiezingen. De kosten hiervoor zijn opgenomen in de begroting 2022. Wanneer er aanvullende maatregelen nodig zijn in verband met corona, zal dit budget mogelijk worden overschreden. In dat geval verwachten wij aanvullend budget te ontvangen van het Rijk, gelijk aan de verkiezingen in 2021.

Beleidsveld Algemene dekkingsmiddelen

Bij de algemene dekkingsmiddelen gaat het om opbrengsten die niet specifiek bedoeld zijn om kosten van een specifiek programma, beleidsveld of taakveld te dekken. Denk hierbij aan de algemene uitkering, lokale heffingen en dividend. Algemene dekkingsmiddelen lenen zich er niet voor om onder een programma opgenomen te worden. Het BBV schrijft daarom voor om dit beleidsveld als apart hoofdstuk op te nemen in het programmaplan. Een toelichting vindt u in het hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen.

Beleidsveld Openbare Orde & Veiligheid

Wat willen we bereiken?

Wij streven ernaar dat inwoners zich veilig voelen. Als inwoners de gemeentelijke overheid nodig hebben in onveilige situaties of omdat ze zich onveilig voelen, dan mag van ons worden verwacht dat we passend reageren of ingrijpen. Daarbij zoekt de gemeente nadrukkelijk contact met inwoners, en stimuleert ze participatie en waar mogelijk zelfredzaamheid. Daarnaast richt de gemeente Koggenland zich ook specifiek op jongeren. Veilig opgroeien krijgt daarnaast vorm in de publieke ruimte, in de omgang met leeftijdsgenoten en in bijsturen van gedrag. Samenwerking met jongerenwerk en politie is hierbij belangrijk, om preventief en repressief op te kunnen treden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Elk jaar stellen we een plan op, dat is gebaseerd op het Meerjarenbeleidsplan handhaving en veiligheid 2019-2022. Wij gaan onze inwoners meer betrekken bij signalering (en mogelijk ook bij het oplossen) van veiligheidsvraagstukken. In coronatijden zijn samenkomsten vaak geen optie. De komende tijd zal er worden gekeken of het mogelijk is om weer samenkomsten te organiseren in het kader van de aanpak van ondermijning en wijkgerichte verbetering van de leefbaarheid.

De aanpak van ondermijning is een doorlopend thema, dat onder andere vorm heeft gekregen in het project Veilig Buitengebied. Dat richt zich voornamelijk op agrarische ondernemers die worden gevraagd ondermijning te faciliteren en op de samenwerking tussen (overheids)partijen die hiermee te maken hebben. Ook starten we het project Geldezels, gericht op het voorkomen dat jongeren meewerken met criminele netwerken. Preventie en repressie op het gebied van jongeren, alcohol en drugs is tot slot al jaren een belangrijk thema, waarbij scholen, sportclubs en andere partijen worden betrokken. Dit krijgt in Koggenland vorm in een lokaal en regionaal project. Voor al deze activiteiten is integrale samenwerking de basis. Intern en extern weten partijen elkaar te vinden, aan te vullen en te ondersteunen.

De afgelopen tijd heeft de coronacrisis in meer opzichten het leven bepaald. Waar aanvankelijk handhaving en zorg de overhand hadden, lijkt het nu steeds meer te gaan over wat er wel weer kan en mag. Dat betekent onder andere dat er weer evenementen zullen plaatsvinden. De gemeente Koggenland wil zich waar mogelijk richten op wat er wél kan.

Randvoorwaarden en risico's

Voor veel veiligheidszaken is de politie uiteraard een belangrijke samenwerkingspartner. De laatste jaren is (landelijk) het beeld zichtbaar van minder politiecapaciteit. De kans bestaat dat de politie minder inzetbaar is en dat we naar alternatieve inzet moeten kijken. Deze ontwikkeling bespreken we in de driehoek, waarin we ook gezamenlijk de meest efficiënte politie-inzet afstemmen.

De ontwikkeling van corona blijft een onzekerheidsfactor. We moeten er rekening mee houden dat geplande activiteiten weer een andere vorm moeten krijgen of niet door kunnen gaan.

Overige ontwikkelingen

De coronacrisis heeft veel invloed gehad op toezicht en handhaving. Overlast verplaatste zich deels van op straat naar (buren)conflicten in en om huis, omdat mensen meer thuis zaten en daar meer irritaties ontstonden dan voor de coronabepalingen. De komende tijd zal blijken hoe zich dit ontwikkelt.

Wie zijn onze samenwerkingspartners?

Ondersteuning bestuurlijke samenwerking Westfriesland (OBSW)

Het OBSW ondersteunt de bestuurlijke samenwerking in de regio West-Friesland. Periodiek worden er voor portefeuillehouders op een aantal werkterreinen bestuurlijke overleggen georganiseerd, gefaciliteerd en gecoördineerd.

In 2022 worden vanuit deze Gemeenschappelijke Regeling (GR) de volgende overleggen voor portefeuillehouders georganiseerd:

- Madivosa (Maatschappelijke dienstverlening, volksgezondheid en sociale aangelegenheden);
- VVRE (Verkeer en vervoer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening, Economie);
- ABZ (Algemeen Bestuurlijke Zaken).

Daarbij worden de volgende taken verder uitgevoerd:

- regionale urgentiecommissie huisvesting;
- coördinatie regionaal jeugdbeleid;
- doelgroepenvervoer voor West-Friesland;
- Pact van Westfriesland.

Shared Service Centrum (DeSom)

Het SSC DeSom ondersteunt de gemeente in brede zin op het terrein van de ICT en creëert voorwaarden voor een efficiënte bedrijfsvoering en een efficiënte en klantgerichte dienstverlening.

In 2022 wil SSC DeSom naast zijn reguliere (beheer)taken, samen met de deelnemers, Officie 365 verder implementeren, de verdere integratie van de nieuwe werkplekomgeving en invulling geven aan datagedreven werken.

Veiligheidsregio (VR)

De Veiligheidsregio behartigt de belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied. Daarnaast richt de Veiligheidsregio zich erop risico's te verkleinen en leed en schade te beperken bij incidenten. Dit wordt gerealiseerd door adequate hulp te bieden en samen te werken met alle partijen die bij de veiligheid en hulpverlening betrokken zijn.

In 2022 werkt de Veiligheidsregio aan diverse projecten binnen de programma's Ambulancezorg, Brandweer, GHOR, Meldkamer, Risico- en crisisbeheersing en Zorg- en Veiligheidshuis. Daarnaast heeft zij ontwikkelingen in gang gezet op de gebieden: veilig leven, nieuwe crisistypen, Brandweer 360, de Omgevingswet, en zorg en veiligheid.

Westfries Archief (WFA)

Het WFA draagt zorg voor de oude archieven van de aangesloten gemeenten en gemeenschappelijke regelingen, en bewaart en beheert deze zorgvuldig. Informatie van nu is ook over vele jaren nog waardevol. De archieven die het WFA beheert, maken deel uit van het cultureel erfgoed van de regio en ons land. Daarnaast houdt het WFA toezicht op het beheer van nog niet overgedragen archieven, geeft adviezen en inspecteert de uitvoering van het archiefbeheer van de aangesloten gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen.

In 2022 voert het Westfries Archief het beleidsplan 2020-2023 verder uit. Belangrijke speerpunten zijn het verder ontwikkelen van het eDepot, het opzetten van een educatief programma om de schoolgaande jeugd van West-Friesland kennis te laten maken met de eigen lokale geschiedenis en het intensiveren van de samenwerking met musea, bibliotheken en historische verenigingen.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicator	Eenheid	Jaar	Koggenland	Trend	< 25.000 inw.	Nederland
Bestuur en ondersteuning						
Formatie/Bezetting	fte per 1.000 inwoners	2019	6,8	↑	10,5*	8,6
Externe inhuur	kosten als % van de loonsom + totale kosten inhuur externen	2019	8,2	↑	19*	18
Apparaatskosten	kosten per inwoner	2022	802	↑	-	-
Overhead	% van totale lasten	2022	11	↓	-	-
Veiligheid						
Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2020	0,22	↓	0,67	2,0
Geweldsmisdrijven	per 10.000 inwoners	2020	18	↑	26	46
Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2020	1,5	↓	1,5	1,8
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 10.000 inwoners	2020	48	↓	45	62
Verwijzingen Halt	per 10.000 jongeren	2020	60	↓	100	110
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing						
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2021	608	↓	-	733
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens	€	2021	692	↓	-	810
Demografische druk	%	2021	76,0	↓	79,6	70,1
Gemiddelde WOZ waarde	€ 1.000	2020	272	↑	312	270
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2019	6,4	↑	9,3	9,2

Wat mag het kosten?

(x € 1.000)	Jaarrekening	Bijgestelde begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Beleidsvelden	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bestuur	712	595	607	607	607	607
Bedrijfsvoering	20.176	21.006	22.368	21.748	21.918	21.965
Burgerzaken	135	204	135	135	135	135
Algemene dekkingsmiddelen	986	109	186	248	-44	23
Openbare orde & veiligheid	1.795	1.789	1.853	1.853	1.853	1.853
Totaal lasten	23.805	23.703	25.150	24.592	24.470	24.584
Bestuur	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsvoering	5.369	5.709	5.187	5.397	5.509	5.545
Burgerzaken	255	248	202	202	202	202
Algemene dekkingsmiddelen	39.082	40.653	41.881	41.877	41.745	41.831
Openbare orde & veiligheid	40	56	31	31	31	31
Totaal baten	44.745	46.666	47.301	47.508	47.488	47.610
Saldo van baten en lasten	N 20.941	N 22.963	N 22.151	N 22.916	N 23.018	N 23.026
Lasten	0	5.682	880	797	824	824
Baten	7.284	12.780	1.388	57	57	57
Saldo reserves	V 7.284	V 7.097	V 508	N 739	N 766	N 766
Geraamd resultaat	V 28.225	V 30.060	V 22.659	V 22.177	V 22.251	V 22.260

Hieronder vindt u per beleidsveld een korte toelichting op de verschillen (groter dan € 25.000) tussen de bijgestelde begroting 2021 en de begroting 2022.

Bedrijfsvoering

De lasten van het beleidsveld Bedrijfsvoering nemen in 2022 met circa € 1.362.000 toe ten opzichte van 2021. Dit komt vooral door:

- € 212.000 hogere kosten voor automatisering;
- een hogere loonsom ad € 705.000 voor de uitbreiding van de formatie, zoals is besloten in de ombuigingen;
- cao-ontwikkeling cumulatief 5% voor 2021 en 2022 ad € 672.000;
- aanvullende wensen voor uitbreiding van de formatie, zoals een medewerker rechtmatigheid, een adviseur P&O en een adviseur P&C ad € 445.000.

Daarnaast zijn de volgende posten ten opzichte van 2021 verlaagd:

- bezuinigingen op de diverse posten van de bedrijfsvoering ad afgerond € 140.000;
- de flexibele schil ad € 200.000; en
- de post inhuur is in 2022 € 300.000 lager dan in 2021.
- Een nadere toelichting vindt u in de paragraaf Bedrijfsvoering.

De baten van het beleidsveld Bedrijfsvoering nemen in 2022 met circa € 522.000 af ten opzichte van 2021. Dit komt door:

- € 600.000 lagere kapitaallasten dan in 2021. De kapitaallasten worden toegerekend aan de verschillende taakvelden.
- € 75.000 hogere urentoerekening aan het Grondbedrijf ten opzichte van 2021. In totaal wordt nu € 300.000 aan uren toegerekend aan het Grondbedrijf. De hogere toerekening is het gevolg van de grondexploitatie Avenhorn-West. Deze is nieuw ten opzichte van 2021. De uren die hiervoor gemaakt worden, verhogen de toerekening.

Nieuw beleid en investeringen

(x € 1.000)	Benodigd krediet	Beleidsveld	Dekking	Structureel	Incidenteel
Investerings					
Werkplekken	195	Bedrijfsvoering	Begrotingsruimte	20	
I&A-plan	357	Bedrijfsvoering	Begrotingsruimte	71	
Nieuw beleid					
N.v.t.					
Totaal	552			91	0

Programma 2 Welzijn & Zorg

Het programma Welzijn & Zorg bestaat uit de volgende beleidsvelden:

- Inkomensvoorzieningen;
- Jeugd 0-23 jaar;
- Kunst, cultuur & ontwikkeling;
- Sport, recreatie & sportaccommodaties;
- Zorg & voorzieningen.

Doelstellingen en activiteiten voor 2022

In 2021 heeft de gemeenteraad het beleidsplan 2021-2024 vastgesteld, onder de noemer Krachtig verder! Hierin staan de doelstellingen en activiteiten benoemd voor de komende vier jaar. Er wordt een uitvoeringsplan gemaakt voor de acties, dat jaarlijks geactualiseerd en geëvalueerd wordt. Voor 2022 zet de gemeente onder andere in op mantelzorgondersteuning en het bestrijden van eenzaamheid, het optimaliseren van het Resultaat Gestuurd Werken (RGW) en de nieuwe wet inburgering 2022.

Achtergrondinformatie en ontwikkelingen

Zaken die de afgelopen periode door corona niet doorgegaan zijn, gaan we in 2022 weer oppakken. Het gaat bijvoorbeeld om fysieke ondersteuning, dagbesteding en activiteiten. Door de coronacrisis zijn er meer aanvragen binnengekomen bij het Zorgteam en is de problematiek zwaarder geworden, wat ook hogere kosten met zich meebrengt.

In 2022 wordt het Resultaat Gestuurd Werken (RGW) verder geoptimaliseerd. In 2021 wordt de tussenevaluatie opgeleverd, inclusief diverse aanbevelingen. De opdracht was het doen van onderzoek naar de averechtse prikkels in de nieuwe inkoopssystematiek. De tussenevaluatie richt zich op verbeterpunten om het RGW stevig te kunnen implementeren (kortetermijnaanpak) en doorontwikkelen (langetermijnaanpak). Deze tussenevaluatie was nodig om te onderzoeken op welke manier we het RGW optimaal kunnen doorvoeren.

Het woonplaatsbeginsel wordt gewijzigd, en dit heeft mogelijk invloed op de kosten in de jeugdzorg. Kinderen die verblijven in de gemeente Koggenland, maar van wie de gezagvoerende ouder(s) buiten onze gemeente wonen, worden voortaan gefinancierd door die andere gemeente. Dit geldt ook andersom. Het is nog niet duidelijk om hoeveel kinderen dit gaat en evenmin hoeveel geld ermee gemoeid is.

De nieuwe Wet inburgering 2022 wordt in regionaal verband vormgegeven. We werken hierin intensief samen met de overige West-Friese gemeenten. Hierbij werken we aan een centrale regionale intake. De lokale werkwijze moet aangepast worden aan de nieuwe vorm van begeleiding en ondersteuning van statushouders.

Beleidsveld Inkomensvoorzieningen

Wat willen we bereiken?

Zowel op landelijk als lokaal niveau zijn inkomensondersteunende voorzieningen beschikbaar voor minima. De gemeente zet zich in om meer bekendheid aan deze voorzieningen te geven. Doel hierbij is te voorkomen dat inwoners door financiële zorgen maatschappelijk niet mee kunnen doen. Dit kan door financiële problemen te voorkomen en waar nodig hulp te bieden. Inwoners die (nog) niet in staat zijn om zelf voldoende inkomen te verdienen, ontvangen via WerkSaam Westfriesland een uitkering, zodat zij niet onder de armoedegrens leven.

Inwoners die vanaf 1 januari 2022 onder de Wet inburgering 2022 vallen, krijgen een kwalitatief goed passende leer-werkroute aangeboden, waarmee de inburgeraar naar vermogen integreert en participeert in de West-Friese samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente gaat het regionaal beleidskader 'Inburgerd! Op eigen kracht participeren' uitvoeren, door het Regionale Inburgeringsteam (RIT) in te zetten.

Randvoorwaarden en risico's

Risico

De specifieke uitkering Inburgering beweegt mee met het volume van de taakstelling Huisvesting vergunninghouders. De hoogte van de bijdrage wordt uitgekeerd op basis van een volumeprognose. De definitieve kosten worden achteraf vastgesteld op basis van werkelijke volumes. Als de taakstelling plotseling hoger wordt, moet de gemeente de kosten van inburgeringstrajecten voorfinancieren.

Beleidsveld Jeugd 0-23 jaar

Wat willen we bereiken?

Ieder kind groeit op in goede gezondheid, in een veilige omgeving en is goed voorbereid op het onderwijs. Het leerplichtige kind kan rekenen op (passend) onderwijs, om vervolgens door te stromen naar een vervolgopleiding en/of werk. Om ernstige opvoed- en opgroei problemen te verminderen en voorkomen, zet de gemeente in op een optimaal voorzieningenniveau en een passend zorgaanbod.

Wat gaan we daarvoor doen?

In het kader van de jeugdzorg in regionaal verband gaan we inzetten op onder andere de volgende drie thema's:

- de jeugdzorgketen vereenvoudigen;
- meer POH (Praktijkondersteuner Huisartsenzorg) jeugd-GGZ;
- wachtlijsten voor specialistische jeugdzorg aanpakken.

Het Rijk heeft specifiek hiervoor extra middelen beschikbaar gesteld.

Randvoorwaarden en risico's

Een uniforme en krachtige regionale samenwerking is een voorwaarde. Daarnaast kan het lastig zijn om de concrete effecten van de regionale inzet op jeugdzorg te kunnen monitoren. De financiële risico's zijn opgenomen in de risicoparagraaf.

Bovenregionale ontwikkelingen jeugdzorg

JeugdzorgPlus

Gemeenten zijn op grond van de Jeugdwet verplicht kwalitatief en kwantitatief toereikende jeugdhulp in te kopen. Dat geldt ook voor gesloten jeugdhulp. De achttien gemeenten in de regio Noord-Holland Noord hebben daartoe een contract met jeugdhulpaanbieder Horizon, die de locatie Antonius in Bakkum (gemeente Castricum) opende. Het contract loopt op 4 februari 2023 af en kan juridisch gezien niet verlengd worden. Er wordt vanuit de regionale werkgroep een transformatievisie opgesteld. Deze gaat de basis vormen voor het nieuw af te sluiten contract. Doel is de gewenste inhoudelijke doorontwikkeling in de JeugdzorgPlus vanaf 2023 verder vorm te geven. De grootste opdracht ligt bij het voorkomen van instroom in de JeugdzorgPlus en het bevorderen van uitstroom. Een en ander krijgt in 2022 zijn beslag.

Woonplaatsbeginsel

Het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet regelt sinds 2015 welke gemeente financieel verantwoordelijk is voor de jeugdhulp. In het huidige woonplaatsbeginsel wordt er gekeken naar de woonplaats van de gezaghebbende van de jeugdige. Per 1 januari 2022 verandert dit door een wetswijziging en ontstaan er twee scenario's. Bij ambulante zorg wordt de gemeente waar de jeugdige staat ingeschreven, financieel verantwoordelijk. Bij verblijfszorg moet er gekeken worden bij welke gemeente de jeugdige stond ingeschreven direct voordat het jeugdhulptraject wordt gestart. Deze gemeente blijft financieel verantwoordelijk om alle jeugdhulp te verlenen tot het moment dat er geen zorg met een verblijfscomponent meer wordt geleverd.

Door deze wetswijziging verandert de financiële verantwoordelijkheid in lopende jeugdzorgtrajecten en moet deze in de periode van 1 juli 2021 tot 31 december 2021 opnieuw worden beoordeeld.

Kosten jeugdzorg

In 2021 is in de gemeente Koggenland een gezin komen wonen met meerdere kinderen met complexe problematiek, die buitenshuis jeugdzorg ontvangen. De verwachte jeugdzorgkosten voor deze kinderen zijn zo hoog dat de gemeente Koggenland in aanmerking kan komen voor een (eenmalige) financiële compensatie van de meerkosten. Hiervoor zal de gemeente een aanvraag indienen bij het bovenregionale expertisenetwerk. Het is echter niet duidelijk in hoeverre deze aanvraag zal worden gehonoreerd. Op dit moment is nog niet te voorspellen hoe het vervolgtraject er vanaf 2022 uit zal zien. Wel zal de gemeente opnieuw rekening moeten houden met hoge kosten voor jeugdzorg. In de begroting is rekening gehouden met € 700.000 extra kosten voor jeugdzorg.

NPO-gelden/corona

De huidige generatie leerlingen verdient, ondanks de coronacrisis, alle kansen op volwaardig onderwijs en een goede toekomst. Daarom is het kabinet gekomen met een Nationaal Programma Onderwijs. Hiervoor wordt voor de gemeenten in totaal € 346 miljoen vrijgemaakt (tot en met 2023). De maatregelen zijn gericht op herstel én ontwikkeling van het onderwijs, op het inhalen én compenseren van vertraging, en op het ondersteunen van leerlingen en studenten die het moeilijk hebben. Gemeenten hebben in dit nationale plan een belangrijke rol toebedeeld gekregen bij de voorschoolse educatie en het funderend onderwijs. Zij krijgen extra geld om in samenwerking met het onderwijs, de kinderopvang, de jeugdgezondheidszorg, bibliotheken en andere partijen activiteiten aan te bieden, die de vaardigheden van leerlingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak aanvullend kunnen stimuleren. De gemeente pakt deze opgave integraal op, in samenwerking met de andere gemeenten in de regio West-Friesland. Op basis van de wensen en behoeften vanuit de gemeenten en het onderwijs zal worden ingevuld hoe genoemde middelen het beste worden ingezet.

Laaggeletterdheid

Met de landelijke bestuurlijke afspraken laaggeletterdheid 2020-2024 (Samen aan de slag voor een vaardig Nederland) hebben gemeenten met ingang van 1 januari 2020 een grotere regierol gekregen bij de aanpak van laaggeletterdheid binnen de beleidsterreinen Sociaal Domein en Onderwijs. In West-Friesland willen wij dat iedere inwoner met onvoldoende basisvaardigheden een kwalitatief en goed passend (taal)aanbod ontvangt, waarmee hij of zij naar eigen vermogen basisvaardigheden kan ontwikkelen om zo volwaardig mogelijk mee te kunnen doen in onze maatschappij. Om dit mogelijk te maken, hebben we er in samenwerking met de West-Friese gemeenten op ingezet de beleidsterreinen volwasseneneducatie, inburgering, participatie, onderwijsachterstanden en armoedebeleid met elkaar te verbinden en dit regionaal vast te stellen in het beleidskader Westfriese aanpak Laaggeletterdheid 2021-2024, en de uitvoeringsplannen die daaruit voortvloeien.

IHP

In 2021 heeft een extern bureau een Integraal Huisvestings Plan (IHP) voor het onderwijs opgeleverd. Hierin staat hoe de onderwijshuisvesting in onze gemeente ervoor staat en welke scholen toe zijn aan vernieuwing, herbouw of onderhoud. Naar aanleiding van dit IHP zal het college investeringsvoorstellen doen aan de raad.

Beleidsveld Kunst, cultuur & ontwikkeling

Wat willen we bereiken?

We willen dat onze gemeente een uitnodigend en uitdagend totaalaanbod heeft op het gebied van kunst, cultuur en bibliotheekwerk, en dat dit aanbod goed bekend is bij de inwoners, toegankelijk voor hen is en voorziet in hun behoefte.

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente zet zich in voor een zo goed mogelijk totaalaanbod op het gebied van leesbevordering en kennismaking met kunst en cultuur. Daarnaast stemmen we de mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie af op de mogelijkheden en behoefte vanuit de samenleving. De bibliotheek zal hiervoor diverse activiteiten starten en organiseren. We gaan ook weer kunstexposities houden in het gemeentehuis (dit was de afgelopen periode niet mogelijk door corona).

Viering 450 jaar 'Geboorte van Nederland 1572-1573' in 2022-2023

In 2022 en 2023 wordt de 'Geboorte van Nederland' gevierd. Dit landelijke initiatief concentreert zich op 2022, omdat Nederland in 1572 bevrijd werd van het Spaanse gezag. Hieraan zijn momenteel 27 gemeenten verbonden, waaronder Hoorn, Medemblik en Enkhuizen. Naast het landelijk initiatief is er een West-Fries initiatief, dat zich concentreert op 2023 vanwege de Slag op de Zuiderzee in 1573.

Beide initiatieven spannen zich in om:

1. Nederlanders bewust te maken van het historische en maatschappelijke belang van de gebeurtenissen rond 1572, een belangrijk jaar voor de geboorte van Nederland; en
2. het gesprek te bevorderen over de onderliggende waarden van toen en nu: vrijheid, verdraagzaamheid, verbondenheid en verscheidenheid.

Het Westfries Archief, het Westfries Museum en Archeologie West-Friesland hebben twee jaar geleden het initiatief genomen om de Slag op de Zuiderzee van 11 oktober 1573 te vieren. Gedacht werd aan een onderzoek, een publicatie en publieksactiviteiten in 2023. Ondertussen ontstond ook het genoemde landelijk initiatief, te vieren in 2022. Beide initiatieven vullen elkaar aan en bieden kansen om in 2022 en 2023 in alle West-Friese gemeenten mooie activiteiten uit te voeren. De gemeenten hebben hiervoor middelen vanuit het Rijk ontvangen.

Ontmoetingsmarkt

In het voorjaar van 2022 organiseert de gemeenteteen ontmoetingsmarkt voor de inwoners van Koggenland om de periode van de pandemie af te ronden en te verwerken. Doel is de inwoners laten ervaren hoe ze onderling met elkaar verbonden zijn. De gemeenten hebben hiervoor middelen vanuit het Rijk ontvangen.

Randvoorwaarden en risico's

Deze ontmoetingsmarkt zal georganiseerd worden binnen de dan geldende maatregelen en mogelijkheden.

Beleidsveld Sport, recreatie & sportaccommodaties

Wat willen we bereiken?

In Koggenland zijn alle inwoners in de gelegenheid om mee te doen aan sport en beweegactiviteiten. Dit heeft een positief effect op een gezond en gelukkig leven.

De gemeente Koggenland is zich heel goed bewust van haar rol bij het aanbieden van recreatieve voorzieningen en mogelijkheden in de regio, en vult deze rol in via verschillende initiatieven. De Sportraad is hierin een belangrijke partner.

Wat gaan we daarvoor doen?

We betrekken inwoners, verenigingen, onderwijs, politiek en andere maatschappelijke en commerciële partners bij het tot stand komen en uitvoeren van ons lokaal preventie- en sportakkoord

Met behulp van doe-teams werken we samen met inwoners aan de verwezenlijking van ideeën en wensen, die veelal leiden tot uitbreiding van recreatieve mogelijkheden. Te denken valt aan het aanleggen van speelmogelijkheden voor kinderen en sport- en ontspanningsfaciliteiten voor (jong)volwassenen. Ook op regionaal niveau draagt de gemeente Koggenland via het recreatieschap bij aan recreatieve mogelijkheden in de buurt.

De lokale Sportraad heeft hier een belangrijke en actieve rol in. Zij zijn ook degene die namens de gemeente de activiteiten met de sportverenigingen initieert.

Randvoorwaarden en risico's

- Om alle partijen te enthousiasmeren en betrekken, is een goed communicatieplan nodig.
- Goede ambtelijke samenwerking met de vrijwilligers van de Sportraad is een voorwaarde.
- Uitvoeringsgelden zijn voor drie jaar gegarandeerd.

Overige ontwikkelingen

Led verlichting sportverenigingen

In 2021 is er budget vrijgekomen voor LED verlichting bij sportverenigingen. Er zijn 15 sportverenigingen aangeschreven met de vraag of zij de verlichting willen vervangen voor LED verlichting en gebruik willen maken van een eenmalig, voor de vereniging aantrekkelijk financieel aanbod. Vijf verenigingen hebben zich gemeld. Inmiddels is bij drie sportverenigingen de verlichting vervangen en de vervanging van de andere twee verenigingen is gepland. In 2022 wordt het aanbod met de resterende verenigingen besproken.

Voorzieningen Obdam

Met het door de gemeenteraad beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet wordt een raadsvoorstel voor besluitvorming in 2022 voorbereid over het benodigde investeringskrediet voor vernieuwing van de gymzaal in Obdam, en de mogelijke realisatie van een huiskamervoorziening voor de jeugd in Obdam.

Beleidsveld Zorg en voorzieningen

Wat willen we bereiken?

We dragen er zorg voor dat iedere inwoner de ondersteuning krijgt die hij of zij nodig heeft. Het gaat hierbij om maatwerk waarbij de inwoner centraal staat. Alle inwoners ontvangen de juiste ondersteuning op het juiste moment: niet te vroeg en niet te laat, niet te veel en niet te weinig. Daarnaast kunnen inwoners gebruikmaken van algemene voorzieningen, zodat zij laagdrempelige ondersteuning kunnen krijgen bij eenvoudigere hulpvragen. Zo dragen we er zorg voor dat iedereen mee kan doen en bevorderen we de zelfredzaamheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

We werven (tijdelijk) een extra opbouwwerker die aan de slag gaat met thema's als samenlevingsopbouw en leefbaarheid. Deze opbouwwerker wordt gefinancierd met uit de regio terugontvangen gelden van de reserve MOBW. Daarnaast doen we diverse interventies (denk aan buurtverbinders) die eraan bijdragen de randvoorwaarden voor de leefbaarheid te verbeteren. We werken door aan de regionale toekomstvisie psychisch kwetsbare inwoners en voeren ook ons lokale beleidsplan uit.

Verder richten we ons op de doorontwikkeling van het Resultaat Gestuurd Werken (RGW) naar aanleiding van de opgeleverde tussenevaluatie.

Randvoorwaarden en risico's

Het is nodig een geschikte opbouwwerker te vinden om de thema's te kunnen uitwerken. Als deze niet gevonden kan worden, onderzoeken we de mogelijkheden om de thema's uit te werken binnen andere organisaties. Bij een aantal interventies is het, voor de effectiviteit, nodig om grotere groepen bij elkaar te brengen. We moeten meebewegen met eventuele coronamaatregelen, waardoor sommige interventies mogelijk niet of alleen in aangepaste vorm door kunnen gaan. Om het Resultaat Gestuurd Werken (RGW) te kunnen door ontwikkelen is er commitment nodig van de regio West-Friesland. Daarnaast moet er voldaan kunnen worden aan de randvoorwaarden, zoals voldoende ambtelijke capaciteit. Als er geen volledige commitment is van de zeven West-Friese gemeenten, kunnen de kosten voor zorg en voorzieningen hoger worden.

Overige ontwikkelingen

Lokaal Preventieakkoord

Per 2021 is er naast het Lokaal Sportakkoord ook een het Lokaal Preventieakkoord gerealiseerd, onder de noemer: Koggenland vaart wel bij gezondheid!. Hiervoor heeft het Rijk voor 2021-2023 uitvoeringsgelden beschikbaar gesteld. De activiteiten zijn gericht op het rookvrij maken van de samenleving, het beperken van alcoholgebruik en het voorkomen van overgewicht. Samen met Sportraad Koggenland, maatschappelijke organisaties, verenigingen, ketenpartners en inwoners maken we afspraken en zetten we in op preventie (ontwikkelen en behouden van een gezonde leefstijl), om inwoners van Koggenland zo lang mogelijk gezond te kunnen laten leven.

Koggenland doet mee aan de ontwikkeling van een Lokaal Preventieakkoord. Hierin zijn de thema's;

- rookvrije generatie;
- bestrijden van overgewicht;
- bestrijden van alcohol- en drugsgebruik.

Inloopvoorzieningen GGZ

Voor mensen met GGZ-problematiek zijn er in de regio West-Friesland zeven inloopvoorzieningen. Die zijn bedoeld voor mensen met een langdurige psychische stoornis en daarmee samenhangende beperkingen, zoals een beperkte sociale redzaamheid, moeite met het organiseren van dagelijkse zaken, sociaal isolement en een laag zelfvertrouwen. De inloopfunctie heeft als doelen maatschappelijke participatie te bevorderen, een sociaal isolement te voorkomen en mensen uit deze doelgroep zo mogelijk te leiden naar (verder) herstel en participatie. Deze ondersteuning en doelgroep past binnen het regionale beleid zoals vormgegeven in de regionale toekomstvisie kwetsbare inwoners. Daarom is er een voorstel gedaan om de inloopvoorzieningen te bekostigen vanuit het regionale budget.

Lokaal beleid doordecentralisatie maatschappelijke opvang en beschermd wonen

Per 1 januari 2022 start de doordecentralisatie beschermd wonen. Dat betekent dat niet alleen de 43 centrumgemeenten, maar alle 355 gemeenten elk voor zich verantwoordelijk zijn voor inwoners die in aanmerking komen voor beschermd wonen. Doordat de zorg steeds vaker ambulante wordt geboden, komen er steeds meer mensen met een psychische kwetsbaarheid in buurten te wonen. De leefbaarheid kan daarmee onder druk komen te staan. We werken aan het verbeteren van de randvoorwaarden voor het wonen in buurten van deze doelgroep, om sociale inclusie te benaderen.

Vrijwilligersbeleid

In 2022 zal de gemeente het vrijwilligersbeleid, dat is ondergebracht bij Stichting Welzijn en het Vrijwilligerspunt, evalueren. Op basis daarvan kunnen we beoordelen of de huidige werkwijze voldoet en kan worden voortgezet onder dezelfde condities.

Wie zijn onze samenwerkingspartners?

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD HN)

De GGD HN is ingesteld om de gezondheid en veiligheid van alle inwoners in Noord-Holland Noord te bewaken, beschermen en bevorderen.

De GGD HN voert taken uit die de Wet publieke gezondheid (Wpg) opdraagt aan de gemeente. Met ingang van 1 januari 2022 wordt de uitvoering van Veilig Thuis ook opgenomen in de gemeenschappelijke regeling van de GGD HN. De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van de uitvoeringslocatie van de jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau) van de GGD. De voorbereidingen zijn gestart om het consultatiebureau in 2022 te verhuizen en te vestigen in een nieuw gezondheidscentrum in Obdam.

WerkSaam Westfriesland

WerkSaam Westfriesland begeleidt werkzoekenden naar werk, en bemiddelt daarbij. Dit gebeurt regulier waar het kan en beschermt waar het moet.

Voor de inwoners van de regio die echt niet aan het werk kunnen, voorziet WerkSaam (tijdelijk) in het levensonderhoud met een uitkering. Werk is echter de rode draad bij WerkSaam, in samenwerking met de werkgevers. Hierbij heeft WerkSaam Westfriesland de volgende hoofddoelstellingen:

- de uitkeringslast beperken;
- de participatie van cliënten verhogen;
- het bedrag dat gemeenten betalen aan de dienstverlening van WerkSaam Westfriesland blijft gelijk.

Ontwikkelingen 2022

Op het beleidsveld Zorg en voorzieningen implementeren we het Beleidsplan 2022-2025, en voeren dit uit. Door de landelijke ontwikkelingen te implementeren, voldoen we aan nieuwe wet- en regelgeving. In de jaarlijkse uitvoeringsplannen van het beleidsplan zullen we aangeven welke acties en activiteiten er gepland staan. Ook implementeren we de nieuwe Wet inburgering 2021.

Verplichte beleidsindicatoren

Beleidsindicator	Eenheid	Jaar	Koggenland	Trend	< 25.000 inw.	Nederland
Sociaal domein						
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners (15-64 jaar)	2020	221,3	↑	148,9	202
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2020	9,6	↓	9,3	10,3
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2020	0,3	→	0,3	0,3
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2020	0,8	↓	1,0	1,1
Cliënten met maatwerkarrangement mo	per 1.000 inwoners	2019	41	→	58.1	65
Banen	per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	2020	586.6	↑	666,3	679,3
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. beroepsbevolking	2020	72,2	↑	69,3	68,4
Personen met een bijstandsuitkering	per 1.000 inwoners	2020	20,3	↑	26,3	46
Onderwijs						
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2018	0,0	→	1,1	1,9
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2019	15	→	19	26

Wat mag het kosten?

(x € 1.000)	Jaarrekening		Bijgestelde begroting		Begroting			Meerjarenbegroting					
Beleidsvelden	2020		2021		2022			2023		2024		2025	
Inkomensvoorzieningen	7.125		6.361		5.922			5.998		5.998		5.998	
Jeugd 0-23 jaar	13.403		16.909		9.298			8.166		8.232		8.168	
Kunst, cultuur & ontwikkeling	445		487		500			451		451		451	
Sport, recreatie & sport-accommodaties	1.256		1.432		1.328			1.338		1.325		1.308	
Zorg & voorzieningen	4.629		5.095		5.073			4.835		4.827		4.827	
Totaal lasten	26.858		30.284		22.120			20.788		20.834		20.753	
Inkomensvoorzieningen	5.099		3.670		3.158			3.250		3.250		3.250	
	66		458		896			72		47		47	
Jeugd 0-23 jaar	5		5		5			5		5		5	
Kunst, cultuur & ontwikkeling	856		1.096		1.004			1.004		984		984	
Sport, recreatie & sport-accommodaties	270		866		199			99		99		99	
Zorg & voorzieningen	6.295		6.095		5.262			4.430		4.385		4.385	
Totaal baten	6.295		6.095		5.262			4.430		4.385		4.385	
Saldo van baten en lasten	N	20.562	N	24.189	N	16.858	N	16.358	N	16.449	N	16.368	
Geraamd resultaat	N	20.562	N	24.189	N	16.858	N	16.358	N	16.449	N	16.368	

Hieronder vindt u per beleidsveld een korte toelichting op de grootste verschillen tussen de bijgestelde begroting 2021 en de begroting 2022.

Inkomensvoorzieningen

De lasten van het beleidsveld Inkomensvoorzieningen nemen in 2022 met circa € 439.000 af ten opzichte van 2021. Dit komt vooral door:

- € 490.000: geen lasten vanuit Tozo (Tijdelijke overbruggingsregeling) begroot in 2022. Deze regeling is per 1 oktober 2021 vervallen.
- € 160.000: geen lasten vanuit TONK (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke kosten) meer begroot in 2022. Deze regeling is per 1 oktober 2021 vervallen.
- € 191.000: BUIG hogere bijdrage vanaf 2022 op basis van de voorjaarsnota 2021 van WerkSaam Westfriesland.
- € 49.000: Wsw hogere bijdrage vanaf 2022 op basis van de voorjaarsnota van WerkSaam Westfriesland.

De baten van het beleidsveld Inkomensvoorzieningen nemen in 2022 met circa € 512.000 af ten opzichte van 2021. Dit komt vooral door:

- € 490.000: geen Tozo-ontvangsten begroot in 2022. Deze regeling is per 1 oktober 2021 vervallen.

Jeugd 0 - 23 jaar

De lasten van het beleidsveld Jeugd 0 – 23 jaar nemen in 2022 met circa € 7.611.000 af ten opzichte van 2021. Dit komt vooral door:

- € 6.982.000: voor de bouw van het IKC was in de begroting 2021 dit bedrag in de exploitatie begroot. In 2022 is hier geen bedrag meer voor opgenomen.
- € 585.000: vanuit de ombuigingen wordt personeel in dienst genomen om werkzaamheden in eigen beheer uit te voeren. De formatie-uitbreiding wordt financieel verwerkt bij het beleidsveld Bedrijfsvoering.

- € 146.000: de OAB-uitgaven zijn in de begroting 2022 aangepast naar de verwachte uitgaven in 2022. De regeling eindigt per 2023. De structureel in de begroting opgenomen bedragen zijn vanaf 2023 komen te vervallen.
- € 773.000: lagere kapitaallasten in 2022 ten opzichte van 2021.
- € 700.000: extra benodigd budget voor lokale problematiek.
- € 210.000: extra middelen in 2022 voor jeugdzorg, verdringing en lichte GGZ-problematiek, terugdringen wachtlijsten jeugdzorg en praktijkondersteuners huisartsen.

De baten van het beleidsveld Jeugd 0 - 23 jaar nemen in 2022 met circa € 438.000 toe ten opzichte van 2021. Dit komt vooral door:

- € 600.000: toename van de baten in verband met incidentele subsidieaanvraag.
- € 146.000: afname van de vergoeding uit de AOB-gelden. Het begrote bedrag in 2022 is aangepast op het niveau van de verwachte uitgaven. De regeling eindigt per 2023. De structureel in de begroting opgenomen bedragen komen vanaf 2023 te vervallen.
- De fluctuaties bij de begrote baten zijn te verklaren door de incidentele bedragen die zijn begroot voor inkomsten uit de gelden voor het onderwijsachterstandenbeleid in 2021 en 2022. In 2022 is ook een bedrag begroot voor de aanvraag van een subsidie.

Sport, recreatie & sportaccommodaties

De lasten van het beleidsveld Sport, recreatie & sportaccommodaties nemen in 2022 met circa € 104.000 af ten opzichte van 2021. Dit komt vooral door:

- € 83.000: in 2021 zijn incidentele lasten begroot voor leefstijlinterventies en activiteiten op basis van het Steunpakket mentaal en sociaal welzijn, om corona-gerelateerde klachten te verminderen.

De baten van het beleidsveld Sport, recreatie & sportaccommodaties nemen in 2022 met circa € 92.000 af ten opzichte van 2021. Dit komt vooral door:

- € 83.000: over 2021 zijn gelden ontvangen en bij de Nazomernotitie 2021 in de begroting verwerkt om corona-gerelateerde klachten te verminderen.

Zorg & voorzieningen

De lasten van het beleidsveld Zorg & voorzieningen nemen in 2022 met circa € 22.000 af ten opzichte van 2021. Dit komt vooral door:

- € 55.000: op basis van de ombuigingen worden vanaf 2022 de eisen voor het toekennen van woonvoorzieningen aangescherpt, en worden hulpmiddelen (daar waar het kan) collectief verstrekt.

De baten van het beleidsveld Zorg & voorzieningen nemen in 2022 met circa € 667.000 af ten opzichte van 2021. Dit komt vooral door:

- € 637.000: incidentele afrekeningen reserves regionale MOBW-gelden: in 2021 € 737.000 en in 2022 € 100.000.

Nieuw beleid en investeringen

(x € 1.000)	Benodigd krediet	Beleidsveld	Dekking	Structureel	Incidenteel
Investeringen					
Voorzieningen Obdam	2.000	Sport, recreatie & sportaccommodaties & Onderwijs	Begrotingsruimte	50	
Nieuw beleid					
N.v.t.					
Totaal	2.000			50	0

Programma 3 Wonen & Ondernemen

Het programma Wonen & Ondernemen bestaat uit de volgende beleidsvelden:

- Omgevingstaken inclusief wonen
- Woningbedrijf
- Grondbedrijf
- Openbare ruimte
- Economie & Toerisme.

Achtergrondinformatie en ontwikkelingen

Coronacrisis

In het voorjaar van 2020 zijn we geconfronteerd met de coronapandemie. Niemand kon toen bevroeden dat deze zo lang impact zou hebben op onze maatschappij en dus ook op onze organisatie. Wat we in ieder geval niet hadden verwacht, is dat er in die situatie enorm veel meer vergunningen zouden worden aangevraagd. Toch is dat het geval geweest: in 2019 ontvingen wij 263 aanvragen voor een omgevingsvergunning, in 2020 waren dat er 370, een stijging van ruim 40%. Tot en met september 2021 ontvingen wij 301 aanvragen. Extrapolerend leidt dat voor het jaar 2021 tot een totaal van ruim 400. Dat is een stijging van ruim 50%. Omdat dit probleem landelijk speelt en alle gemeenten hiermee te maken hebben, is het moeilijk om externe capaciteit in te huren. De arbeidsmarkt is overspannen. Daardoor staat de afdeling Wonen & Ondernemen onder grote druk en is de dienstverlening niet altijd zoals we zouden willen. We proberen de aanvragers, bellers en initiatiefnemers hier zo goed mogelijk in mee te nemen. De verwachting is dat in 2022 de groei van het aantal aanvragen gelijk zal blijven, of iets zal afvlakken. Het aantal aanvragen zal echter substantieel boven het niveau van 2019 blijven liggen.

Duurzaamheid

Op 8 maart 2021 heeft de gemeente de Kadervisie vastgesteld, inclusief een visie op duurzaamheid en een (globaal) uitvoeringsprogramma. Die gaan we in 2022 uitvoeren. In het kader van de ombuigingen zijn er voor duurzaamheid juist middelen vrijgemaakt. Daarmee zijn de eerste stappen gezet om de afspraken in het Klimaatakkoord uit te voeren. In de stukken over de ombuigingen is duidelijk aangegeven dat de formatie, ook na de uitbreiding in 2021, nog niet voldoende is om alle taken te kunnen vervullen. Op lange termijn zal er hoogstwaarschijnlijk nog aanvullende capaciteit noodzakelijk zijn, vooral voor projecten op wijkniveau. De financiële dekking hiervoor is nog onzeker, omdat nog niet concreet vaststaat hoeveel het Rijk gaat bijdragen voor de duurzaamheidstaken. Zodra hier meer duidelijkheid over is, komen we erop terug. Naar verwachting is dit medio 2022.

In de ombuigingen is ook het voorstel voor een duurzaamheidsfonds opgenomen. De verdere uitwerking daarvan wordt uiterlijk in het eerste kwartaal 2022 aan de raad aangeboden. Momenteel is onder andere het project Zonneweide Jaagweg in voorbereiding. Met de oprichting van een energiebedrijf zou het duurzaamheidsfonds bekostigd kunnen worden. Recente ontwikkelingen op de energiemarkt zetten de besluitvorming over de Zonneweide Jaagweg echter onder druk. Hierbij gaat het om de uitvoering van de visie op warmtetransitie, de uitvoering van de RES 1.0 en de voorbereiding van de RES 2.0. Ook wordt dan het uitvoeringsprogramma ingevuld voor een energieneutraal West-Friesland in 2050.

Woningbouw

Terwijl rond 2015 - in de nasleep van de financiële crisis - nog sprake was van een stroeve woningmarkt met meer aanbod dan vraag, hebben we nu te maken met een oververhitte marktsituatie. Dit vraagt om een versnelling in de woningbouw. In de Kadervisie is daarom de ambitie opgenomen om van gemiddeld 60 woningen per jaar naar ruim 100 woningen per jaar te groeien. In 2020 zijn maar liefst 159 nieuwe woningen opgeleverd en er zijn veel plannen in uitvoering en voorbereiding. De combinatie van gemeentelijke projecten én particuliere plannen maakt zelfs dat in 2023 een piek van meer dan 300 woningen wordt verwacht. Via personele uitbreiding en (deels gesubsidieerde) externe inhuur proberen wij invulling te geven aan de ambtelijke capaciteit die nodig is voor de begeleiding van deze plannen.

Beleidsveld Omgevingstaken inclusief wonen

Wat willen we bereiken?

De gemeente wil de leefomgeving veilig, gezond en aantrekkelijk houden en ook voorzien in de gemeentelijke woningbehoefte en ruimte voor bedrijvigheid, recreatie en toerisme. Zo wordt de rechtszekerheid geborgd voor inwoners en ondernemers. Daarnaast wil de gemeente een zo optimaal mogelijke dienstverlening bieden bij het verstrekken van omgevingsvergunningen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Evaluatieproces transitie Omgevingswet

De invoering van deze wet is de afgelopen jaren diverse keren uitgesteld. Op dit moment verwachten we dat de wet per 1 juli 2022 wordt ingevoerd, maar ook die datum is nog onzeker. Dit uitstel is ook reden om de evaluatie van het proces transitie Omgevingswet, zoals die in het college-uitvoeringsprogramma staat genoemd, naar een later moment te verplaatsen. Welk moment dat precies zal zijn, is afhankelijk van de uiteindelijke datum waarop de wet in werking treedt, en daarmee onvoorspelbaar.

In 2022 maken we de balans op en bekijken we of en waar er nog verbeteringen moeten worden doorgevoerd. Daarvoor wordt er een evaluatieplan met een eventueel verbeterprogramma opgesteld.

Overige ontwikkelingen

Omgevingswet

Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen, zodat het straks onder andere makkelijker is om bouwprojecten te starten. In Koggenland zijn we in 2018 gestart met de invoering van deze wet, waarbij het doel toen was om in 2021 'Omgevingswetproof' te zijn. Inmiddels is voor iedereen duidelijk hoe omvangrijk en complex deze wet is. Hierdoor is de invoering van de wet ook herhaaldelijk uitgesteld.

En ook de nu verwachte datum, 1 juli 2022, is nog onzeker. Dat de invoering van de Omgevingswet opnieuw is uitgesteld, betekent niet dat we op dit vlak niets doen. Dat is ook geen optie, want om tijdig klaar te zijn moeten we gewoon doorgaan. Het project loopt dan ook door en loopt momenteel volgens planning. In afwachting van de definitieve implementatiedatum wordt er aan deze complexe wet gewerkt via drie sporen:

1. Beleid (de OmgevingsVisie en het OmgevingsPlan)
2. Uitvoering (de software, werkprocessen en opleidingen van de medewerkers)
3. Juridisch (waaronder de verplichte raadsbesluiten vallen).

We besteden vooralsnog geen aandacht aan de opleiding van medewerkers. We kiezen er bewust voor om door te gaan met de noodzakelijke investeringen om ons voor te bereiden op de nieuwe Omgevingswet, terwijl de implementatiedatum onzeker is.

De Kadervisie is op 8 maart 2021 vastgesteld en op 5 juli heeft de gemeenteraad de Nota van Uitgangspunten vastgesteld voor het Omgevingsplan Kernen. In 2022 gaan we het Omgevingsplan Kernen daadwerkelijk opbouwen met een complete regelset voor de dorpskernen. Dit Omgevingsplan Kernen is ook het raamwerk dat we vervolgens uitbreiden naar een gebiedsbreed omgevingsplan. Verder zetten we in 2022 de eerste stappen om de Kadervisie uit te bouwen naar een volwaardige Omgevingsvisie.

Daarnaast zijn we in overleg met de verschillende ketenpartners zoals de Veiligheidsregio en de Omgevingsdienst over welke nieuwe taken er ontstaan door de Omgevingswet, hoe die uit te voeren zijn en tegen welk budget.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB)

Gemeenten zijn nu verantwoordelijk voor de bouwtechnische toets voordat een vergunning wordt afgegeven. Met deze wet gaat die bouwtechnische toets weg bij de gemeente en moet een aannemer of initiatiefnemer hiervoor verplicht een private kwaliteitsborger inhuren. De gedachte hierachter is dat daarmee de kwaliteit van bouwwerken en de positie van bouwconsumenten beter wordt gewaarborgd. De gemeente krijgt een andere – meer administratieve en achteraf toetsende –

taak en private partijen krijgen meer verantwoordelijkheid (en aansprakelijkheid). Omdat deze wet gekoppeld is aan de Omgevingswet, is ook de invoeringsdatum van deze wet uitgesteld.

In 2021 hebben we de werkprocessen geïnventariseerd en bekeken in hoeverre die moeten worden aangepast om conform deze wet te kunnen gaan werken. Verder kunnen gemeenten samen met aannemers of initiatiefnemers proefprojecten draaien, om gezamenlijk te voelen wat het gevolg is voor de verschillende partijen van deze nieuwe wet. Koggenland heeft inmiddels drie bouwprojecten aangewezen als proefproject. In 2022 verwachten we de uitkomsten van die proefprojecten te analyseren en aan de hand daarvan het verdere proces en beleid te bepalen.

Overdracht taken provincie, gemeente en Omgevingsdienst

Gemeentelijke milieutaken zijn grotendeels ondergebracht bij de Omgevingsdienst (OD). Vanuit de provincie zullen nog extra bodemtaken naar de gemeente overgeheveld worden. Er wordt gepoogd deze overdracht budgetneutraal te doen. Daarnaast moeten we in het kader van de Omgevingswet kijken naar de taakverdeling tussen gemeente en OD, waarbij het denkbaar is – als dit voor de dienstverlening toegevoegde waarde heeft – dat taken worden overgeheveld.

Kerkenvisie

Kerken en kerkgebouwen zijn van invloed op de uitstraling van en leefbaarheid in de dorpen in onze gemeente. Het kerkgebouw is veelal het stedenbouwkundig ankerpunt van het dorp of de wijk. Daarom is het belangrijk dit cultureel erfgoed in de gemeente te behouden. Tegelijkertijd zien we een maatschappelijke ontwikkeling waarbij steeds minder mensen de kerk bezoeken. Om zo goed mogelijk op die maatschappelijke trend voorbereid te zijn, stelt de gemeente een kerkenvisie op, samen met alle partijen, zoals kerkeigenaren, inwoners en erfgoedorganisaties. Doel is om zo gezamenlijk te komen tot een integrale strategische visie op de toekomst van kerkgebouwen. Het Rijk heeft een subsidie toegekend om de Kerkenvisie op te stellen.

Onderdeel van de Omgevingsvisie

De Kerkenvisie zal onderdeel gaan uitmaken van de Omgevingsvisie. De Omgevingswet bepaalt dat we verplicht zijn om een Omgevingsvisie op te stellen. In dat document moeten we een visie neerleggen voor vele onderwerpen in het fysieke domein. Omdat dit een grote opgave is, zijn we in 2019 gestart met de Kadervisie en een Omgevingsvisie Light, een visie op hoofdlijnen en voor vier thema's. Die Kadervisie is inmiddels klaar en de gemeenteraad heeft deze vastgesteld. De komende jaren gaan we de Kadervisie steeds verder verdiepen met onderwerpen die er nu nog niet of vrijwel niet in hebben gestaan.

Onderdeel daarvan wordt de Kerkenvisie. In die visie wordt het belang van kerken omschreven, wordt aangegeven of een kerk cultuurhistorische waarde heeft en of deze belangrijk is voor de omgevingskwaliteit. Bovendien kunnen de opgeleverde data worden verwerkt in een digitale kaart die vervolgens in het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) wordt opgenomen.

Beleidsveld Woningbedrijf

Wat willen we bereiken?

Gemeentelijk Woningbedrijf Koggenland voorziet binnen de gemeente Koggenland in de woonvraag van woningzoekenden die niet terechtkunnen op de markt van koopwoningen en commerciële huurwoningen. In de praktijk zijn dit vooral de lagere inkomens met een (belastbaar) verzamelinkomen tot € 40.024 (prijspeil 2021). Ook de huisvesting van bijzondere doelgroepen, zoals statushouders, behoort tot de taken van het Woningbedrijf. Het aantal te huisvesten statushouders en de verwachte extra toestroom uit Afghanistan maken het uitvoeren van onze taak, met onze aantallen huurwoningen, steeds lastiger.

Het Woningbedrijf exploiteert daartoe een duurzame woningportefeuille met kwalitatief goede woningen om nu en in de toekomst te zorgen voor voldoende, betaalbare en duurzame woningen voor de verschillende doelgroepen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Woningbedrijf

Het Woningbedrijf staat voor een aantal grote maatschappelijke opgaven. Naast het bieden van voldoende betaalbare huurwoningen voor inwoners die daar niet zelf op de markt in kunnen voorzien, moet de komende jaren geïnvesteerd worden in de verduurzaming van de

woningportefeuille. Daarnaast moeten we inspelen op een toenemende oudere doelgroep die langer zelfstandig thuis woont. Dit alles vraagt om een professionele aanpak. Meer informatie over het woningbedrijf vindt u in de paragraaf Woningbedrijf van deze begroting.

De overige ontwikkelingen binnen het beleidsveld Woningbedrijf worden nader toegelicht in paragraaf 8 Woningbedrijf.

Beleidsveld Grondbedrijf

Wat willen we bereiken?

Via het Grondbedrijf willen we een duurzame bijdrage leveren aan het creëren van locaties voor woningbouw en bedrijvigheid. Hiermee draagt het Grondbedrijf bij aan de verdere ontwikkeling van de gemeente Koggenland.

Wat gaan we daarvoor doen?

Faciliterend grondbeleid

Het huidige grondbeleid van de gemeente is gericht op faciliteren. Bij nieuwe ontwikkelingen voor woningbouw of bedrijven vervult de gemeente slechts die taken die zij alleen kan uitvoeren, zoals het vaststellen van het bestemmingsplan. Momenteel wordt faciliterend grondbeleid toegepast bij de ontwikkeling Spierland, Julianastraat Hensbroek en bij andere, vaak kleinschalige, bouwplannen.

De overige ontwikkelingen binnen het beleidsveld Grondbedrijf worden nader toegelicht in paragraaf 7 Grondbeleid.

Beleidsveld Openbare ruimte

Wat willen we bereiken?

De openbare ruimte moet een veilige, prettige en functionele leefomgeving in stand helpen houden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Overdracht wegen

Doordat wegen van het Hoogheemraadschap zijn overgedragen aan de gemeente, zijn ook werkzaamheden overgedragen. Bij het opstellen van de businesscase bij deze overdracht is rekening gehouden met onder andere de areaalovername, de impact op de bedrijfsvoering, en onderhoud en beheer. De overdracht van wegen heeft ook effect op verkeer en vervoer. Er zullen bij de gemeente meer vragen, verzoeken en eventueel klachten binnenkomen en ook de onderhoudsagenda neemt fors toe. Deze elementen zullen in 2022 worden toegevoegd aan de eigen MJOP's. De volledige MJOP's zullen eind 2022 aan de raad worden aangeboden. Voor deze extra activiteiten is een benodigde capaciteit berekend van 5.4 fte. Vanaf 2023 zal de gemeente hiervoor twaalf jaar lang een compensatie ontvangen.

Huisvesting Buitendienst

In het in 2020 opgeleverde Rapport van Antea – Toekomstbestendige Buitendienst Koggenland – is de mogelijkheid onderbelicht gebleven om de bestaande locaties te renoveren. In het tweede kwartaal van 2021 heeft de gemeente Trevian opdracht gegeven om het Antea-rapport verder uit te diepen. Begin september heeft een afvaardiging van alle partijen uit de raad de bestaande Buitendienstlocaties bezocht. De aandachtspunten die hieruit naar voren zijn gekomen, worden meegenomen in het proces. In het vierde kwartaal van 2021 wordt een informatieavond gepland om de resultaten uit het onderzoek toe te lichten en aansluitend streeft het college naar een raadsbesluit voorbereidingskrediet eind 2021. Bij de ombuigingen In 2021 is een voorbereidingskrediet van € 450.000 en een investeringskrediet van € 3.250.000 aangekondigd. Trevian gaat nog een *second opinion* geven over deze kostenraming.

Beleidsveld Economie & Toerisme

Wat willen we bereiken?

De gemeente wil voorzien in voldoende en bereikbare werkgelegenheid, in de behoefte aan economische en

recreatieve voorzieningen en in de behoefte aan ontwikkelingsruimte en infrastructuur voor ondernemers.

Wat gaan we daarvoor doen?

De beleidsthema's toerisme, recreatie en economie komen terug in de Kadervisie. In de Kadervisie staan verschillende ambities. Sinds de uitbraak van corona is een andere dynamiek ontstaan. Sommige bedrijven hebben het zwaar gehad, door de maatregelen van de overheid om de coronabesmettingen in te perken. Afgelopen jaar lag de nadruk op het tijdelijk ondersteunen van bedrijven. Hier is in Koggenland overigens relatief weinig gebruik van gemaakt. De verdere impact zal waarschijnlijk in 2022 duidelijker worden en dit kan van invloed zijn op onze ondersteuningsmaatregelen. Wij hebben hier veelvuldig contact over met diverse ondernemers en blijven dit continu monitoren en indien nodig en mogelijk ondernemen we actie.

Verder zijn we regionaal en lokaal bezig met het vitaliseren en onderzoeken van de transformatie voor recreatieparken, het faciliteren van centrale ondernemersvereniging Koggenland, het actualiseren van de regionale detailhandelsvisie en het actualiseren van het nieuwe convenant voor bedrijventerreinen.

Wie zijn onze samenwerkingspartners?

Recreatieschap Westfriesland (RSW)

Het RSW behartigt de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap in het samenwerkingsgebied.

De hoofdpunten van het beleid voor 2022 zijn onder andere:

- de verdere uitvoering van het Natuur- en recreatieplan Westfriesland;
- een stabiel financieel perspectief, zonder verhoging van de gemeentelijke bijdrage;
- geen zaken die het weerstandsvermogen wijzigen;
- de discussie over kerntaken.

Het uitvoeren van het Natuur- en Recreatieplan draagt onder andere bij aan het realiseren van de volgende doelstelling uit het collegeprogramma van gemeente Koggenland: Aantrekkelijk recreëren en verblijven. Daarnaast richt het RSW zich vooral op het inrichten en beheren van de (recreatie)terreinen, de voorzieningen en het beheer en onderhoud van recreatienetwerken (vaar-, fiets- en wandelroutes). Denk hierbij aan het onderhoud van de:

- vaarroute Westerkogge
- het wandelroutenetwerk.

Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)

Het ABWF beheert de voormalige stortplaats Westwoud. Ook stemt deze dienst het afvalstoffenbeleid en de uitvoering daarvan intergemeentelijk af, en houdt zich bezig met dienstverleningsovereenkomsten (DVO) en aandeelhouderszaken. Dit beleid wordt in 2022 voortgezet.

Archeologie Westfriesland (AWF)

Het doel van deze regeling is om op beleidsmatig en uitvoerend niveau gezamenlijke belangen te behartigen op het gebied van archeologie.

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

De activiteiten van deze dienst zijn gesplitst in de volgende onderdelen: milieutaken, specialisme & advies en toezicht en handhaving.

Milieutaken

De procedures rond adviezen, meldingen en vergunningaanvragen zijn overwegend vraaggestuurd. Zo wordt de OD NHN gevoed door de (economische) ontwikkeling in de markt, initiatieven van burgers en bedrijven, én de ambities van de eigenaren en opdrachtgevers. Doel is dat vergunningaanvragen binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld en dat meldingen beoordeeld worden op juistheid en volledigheid.

Specialisme & advies

De OD NHN zal zich voor de gemeenten inzetten om de verduurzaming en energietransitie in de regio Noord-Holland Noord te versnellen.

Toezicht en handhaving

Het handhavingsprogramma, dat begin dit jaar is opgesteld, is in 2021 nog onvoldoende gevolgd. In 2022 zullen we de handhaving intensiveren door het bouwtoezicht te verhogen en toezicht te houden op bestemmingsovertredingen binnen het landschappelijk gebied. Daarnaast zal gehandhaafd gaan worden op de parkeerproblematiek op de bedrijventerreinen Vredemaker-Oost en Braken. We gaan onder andere reguliere controles uitvoeren bij bedrijven. Zo zien we erop toe dat zij de wettelijke voorschriften op zo'n manier naleven dat dit de kwaliteit van de leefomgeving (veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid) optimaal bevordert.

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (ONHN)

Het ONHN bevordert de onderlinge samenwerking binnen de regio, waardoor efficiënter gewerkt wordt aan economische doelstellingen en de economische structuur, en daarmee de werkgelegenheid in Noord-Holland Noord wordt gestimuleerd. Dit draagt ook bij aan het behalen van de doelstelling uit het collegeprogramma van Koggenland: 'Ondernemend Koggenland: aanjagen, verbinden en faciliteren ten behoeve van een aantrekkelijk ondernemersklimaat, met een stevige lokale en regionale economie waarin ruimte is voor ondernemen'. Daarnaast raakt dit aan de doelstelling 'Aantrekkelijk recreëren & verblijven' en vanuit duurzaamheid aan de doelstelling 'Handelen en nadenken'.

Het ONHN voert zijn werkzaamheden uit binnen de geformuleerde speerpunten:

- Vestigingsklimaat (waaronder werklocaties, toerisme & recreatie, energie, agribusiness, arbeidsmarkt en onderwijs en incubators)
- Marketing (regio- en destiniatiemarketing HbA, lobby en public affairs)
- Mkb-strategie (acquisitie, accountmanagement, financieringsbegeleiding en innovatie)
- Regionale samenwerking

Volgens een besluit van de raad nemen wij vanaf 2022 niet meer deel aan de marketingorganisatie Holland boven Amsterdam (HbA).

Beleidsindicatoren

Beleidsindicator	Eenheid	Jaar	Koggenland	Trend	< 25.000 inw.	Nederland
Economie						
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inwoners 15-64 jaar	2020	158,4	↑	165,4	158,4
Functiemenging	%	2020	47,2	↑	48,6	53,2
Volksgezondheid en milieu						
Huishoudelijk restafval	kilogram per inwoner	2019	125,2	↓	-	161
Hernieuwbare elektriciteit	%	2019	34,9	↑	-	20,1

Wat mag het kosten?

Beleidsvelden	Jaarrekening		Bijgestelde begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2020	2021	2021	2022	2023	2024	2025
Omgevingstaken	1.164	1.083		943	879	879	879
Woningbedrijf	5.317	5.601		5.489	5.599	5.599	5.599
Grondbedrijf	3.283	4.693		4.863	7.499	4.066	5.515
Openbare ruimte	7.098	7.251		7.337	7.335	7.345	7.435
Economie & Toerisme	103	141		112	112	112	112
Totaal lasten	16.965	18.769		18.743	21.423	18.001	19.540
Omgevingstaken	991	488		526	526	526	526
Woningbedrijf	6.641	6.518		6.369	6.396	6.423	6.423
Grondbedrijf	4.249	5.208		4.863	7.499	4.066	5.515
Openbare ruimte	673	680		1.180	1.180	1.180	1.180
Economie & Toerisme	1	4		4	4	4	4
Totaal baten	12.555	12.899		12.942	15.605	12.199	13.648
Saldo van baten en lasten	N 4.410	N 5.870		N 5.801	N 5.818	N 5.802	N 5.892
Geraamd resultaat	N 4.410	N 5.870		N 5.801	N 5.818	N 5.802	N 5.892

Hieronder vindt u per beleidsveld een korte toelichting op de verschillen (groter dan € 25.000) tussen de bijgestelde begroting 2021 en de begroting 2022.

Omgevingstaken

De lasten van het beleidsveld Omgevingstaken nemen in 2022 met circa € 140.000 af ten opzichte van 2021. Dit komt vooral door:

- € 110.000 aan incidentele budgetten over 2021 die niet terugkomen in 2022, waaronder de kosten voor de Kerkennisie, Onderzoek Zonne-energie Jaagweg en Projectleider Wet kwaliteitsborging;
- € 30.000 taakstelling voor de bijdrage aan de Omgevingsdienst (onderdeel van het raadsbesluit ombuigingen).

De baten van het beleidsveld Omgevingstaken nemen in 2022 met circa € 38.000 toe ten opzichte van 2021. Dit komt door:

- € 38.000 verhoging van de inkomsten door leges (onderdeel van de besluitvorming ombuigingen).

Woningbedrijf

De lasten van het beleidsveld Woningbedrijf nemen in 2022 met circa € 112.000 af ten opzichte van 2021. Dit komt vooral door:

- € 112.000 aan incidentele budgetten over 2021 die niet terugkomen in 2022, waaronder vooral de kosten voor specialistisch advies voor bijvoorbeeld de conditiemeting.

De baten van het beleidsveld Woningbedrijf nemen in 2022 met circa € 149.000 af ten opzichte van 2021. Dit komt vooral door:

- incidentele baten over 2021 die (nog) niet terugkomen in 2022, waaronder de verhoogde boekwinst van de verkochte woningen als gevolg van de krapte op de woningmarkt.

Grondbedrijf

Voor het Grondbedrijf verwijzen wij u graag naar de paragraaf Grondbeleid.

Openbare ruimte

De lasten van het beleidsveld Openbare ruimte nemen in 2022 met circa € 86.000 toe ten opzichte van 2021. Dit komt vooral door:

- € 40.000 hogere lasten voor de piekmomenten van de Buitendienst in het voorjaar- en zomerseizoen om het gekozen niveau te behalen voor het groenonderhoud (onderdeel van het raadsbesluit ombuigingen);
- € 20.000 in 2022 voor een noodzakelijk vervolgonderzoek naar veilige schoolfietsroutes;
- overige kleine mutaties van circa € 26.000, waaronder de kapitaallasten van de machines van de Buitendienst 2022 en de bijdrage aan het Centraal Afvalverwijderingsbedrijf Westfriesland (CAW).

De baten van het beleidsveld Openbare ruimte nemen in 2022 met circa € 500.000 toe ten opzichte van 2021. Dit komt door:

- € 500.000 hogere bijdrage aan de exploitatie vanuit de onderhoudsvoorziening Riolering (onderdeel van het raadsbesluit ombuigingen).

Economie & Toerisme

De lasten van het beleidsveld Economie & Toerisme nemen in 2022 met circa € 29.000 af ten opzichte van 2021. Dit komt door:

- € 17.000 aan incidentele budgetten over 2021 die niet terugkomen in 2022, waaronder de kosten voor het techniekpact en de kosten voor het verbeterplan Vaarroute;
- € 12.000 lagere lasten door de ombuigingen. De gemeenteraad heeft besloten om met ingang van 2022 geen bijdrage meer te betalen voor de Destinatie Marketing Organisatie (DMO).

Nieuw beleid en investeringen

(x € 1.000)	Benodigd krediet	Beleidsveld	Dekking	Structureel	Incidenteel
Investerings					
Armaturen	119	Openbare ruimte	Begrotingsruimte	6	
Lichtmasten	22	Openbare ruimte	Begrotingsruimte	1	
Bruggen	283	Openbare ruimte	Begrotingsruimte	6	
Beschoeiingen	69	Openbare ruimte	Begrotingsruimte	2	
Wegen, asfalt	470	Openbare ruimte	Begrotingsruimte	24	
Wegen, elementen	1.091	Openbare ruimte	Begrotingsruimte	36	
Wegen, kruispunt	75	Openbare ruimte	Begrotingsruimte	4	
Machines Buitendienst	157	Openbare ruimte	Begrotingsruimte	20	
Nieuw beleid					
Vorbereidingskrediet overdracht wegen	185	Openbare ruimte	Overdracht wegen per 2023	0	
Totaal	2.471			99	0

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van de gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. Dit betekent dat de gemeenteraad deze middelen vrij kan besteden (in tegenstelling tot de specifieke dekkingsmiddelen).

Volgens artikel 8 lid 5 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) nemen we in dit hoofdstuk een overzicht op met baten en lasten die samenhangen met:

- Lokale heffingen (besteding niet-gebonden)
- Algemene uitkering
- Dividend
- Financiering

(x € 1.000)	Bijgestelde					
	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lokale heffingen	2.788	2.982	3.865	3.865	3.865	3.865
Algemene uitkering	28.756	30.447	31.148	31.145	31.013	31.094
Dividend	117	170	170	170	170	170
Financiering	-	-	-	-	-	-
Totaal	31.661	33.599	35.183	35.180	35.048	35.129

Lokale heffingen

Lokale heffingen kunnen gebonden en niet-gebonden zijn. Gebonden heffingen zijn bijvoorbeeld de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Deze zijn niet vrij te besteden. Niet-gebonden heffingen zijn bijvoorbeeld de onroerendezaakbelasting (OZB) en de forensenbelasting. Deze belastingen zijn vrij te besteden. In bovenstaand overzicht ziet u de niet-gebonden heffingen. Het gepresenteerde bedrag is een netto weergave van de opbrengsten (baten minus lasten). In de kolom 2022 en volgende zijn de effecten van de ombuigingen verwerkt (zie ook de paragraaf Ombuigingen).

Algemene uitkering

De belangrijkste inkomstenbron voor de gemeente is de uitkering uit het Gemeentefonds. Deze uitkering bedraagt circa de helft van de gemeentelijke inkomsten. De gemeente kan dit geld, met inachtneming van wet- en regelgeving, naar eigen inzicht uitgeven om taken te financieren die het Rijk haar heeft opgedragen (medebewindstaken) of beleid dat zij autonoom uitvoert.

De algemene uitkering uit het Gemeentefonds is voor de begroting 2022 en de meerjarenraming gebaseerd op de meicirculaire 2021. Gemeenten krijgen voor jeugdzorg extra middelen. In 2022 krijgen de gemeenten via de septembercirculaire 2021 een totaalbedrag van € 1.314 miljard gecompenseerd. De structurele bekostiging is overgelaten aan een nieuw kabinet. Er is inmiddels wel afgesproken dat gemeenten vanaf 2023 een stelpost van 75% mogen ramen van de bedragen waar de Arbitragecommissie vanuit gaat. Deze stelposten zijn in deze begroting opgenomen en bedragen voor de jaren 2023 tot en met 2025 respectievelijk € 973.000, € 913.000 en € 842.000.

Tijdens het opstellen van deze begroting voor 2022 was de septembercirculaire 2021 nog niet bekend. In deze begroting zijn vooruitlopend op de septembercirculaire 2021 al wel de middelen voor de Jeugdzorg 2022 geraamd op € 1.172.000. De effecten van de septembercirculaire worden via een separaat beslispunt in het raadsvoorstel voorgesteld om te verwerken in de Begroting 2022.

Dividend

De inkomsten uit dividend hangen samen met de aandelen van de gemeente in Alliander en in BNG.

Wie zijn onze samenwerkingspartners?

Alliander NV

Alliander is een netwerkbedrijf voor energievoorziening, met oog op de toekomst, vooral als het gaat om duurzame energie. Alliander beschikt over hoogwaardige kennis van energienetwerken, energietechniek en innovaties.

De primaire taak van Alliander is het onderhouden en beheren van de elektriciteits- en gas(distributie)netten in het verzorgingsgebied. Deze taken zijn wettelijk bepaald omdat de maatschappij sterk afhankelijk is van een betrouwbare aanvoer van (duurzame) energie. Als aandeelhouder van Alliander ontvangt de gemeente Koggenland een dividenduitkering, die ze vrij kan besteden voor de bekostiging van de gemeentelijke doelstellingen.

BNG Bank

BNG Bank (Bank Nederlandse Gemeenten) is een bankier van en voor overheden. Deze bank draagt eraan bij dat maatschappelijke voorzieningen voor de burger gerealiseerd worden tegen laag gehouden kosten.

Financiers zien de BNG Bank als een betrouwbaar instituut. De bank heeft hierdoor een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen. Als aandeelhouder van BNG Bank ontvangt de gemeente Koggenland een dividenduitkering, die de gemeente vrij kan besteden voor de bekostiging van de gemeentelijke doelstellingen.

Overhead

Gemeenten moeten vanaf begrotingsjaar 2017 in hun programmaplan een apart overzicht opnemen van de kosten van de overhead. Hierdoor krijgt de gemeenteraad meer inzicht in de totale kosten van de overhead. Onder overhead wordt verstaan het geheel aan functies gericht op sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Denk daarbij aan leidinggevenden in het primaire proces, communicatie, juridische zaken, facilitaire zaken, huisvesting en financiën.

Het uitgangspunt is dat kosten zo veel mogelijk direct worden toegerekend aan de activiteiten waarvoor ze gemaakt zijn. Lasten (en baten) die niet direct kunnen worden toegerekend (overhead) worden verantwoord op een afzonderlijk taakveld.

Overhead

(x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Lasten				
Informatievoorziening en automatisering	1.956	1.816	1.826	1.826
Facilitaire zaken	407	407	407	407
Huisvesting	669	664	665	675
Overige personeelskosten	757	717	717	717
Financiële administratie	56	44	44	44
Salariskosten overhead	5.395	4.795	4.871	4.871
Juridische zaken	112	112	112	112
Totaal lasten	9.352	8.555	8.642	8.652
Baten				
Doorrekening kostenplaatsen	1.902	1.902	1.902	1.902
Verhuur gebouwen	72	72	72	72
Baten P, B & C	8	8	8	8
Totaal baten	1.982	1.982	1.982	1.982
Saldo overheadkosten	7.370	6.573	6.660	6.670

De kosten van de overhead nemen in 2023 af ten opzichte van 2022. Dit komt vooral doordat er in 2022 incidentele loonkosten zijn (bijvoorbeeld door de organisatieontwikkeling). Deze incidentele loonkosten komen slechts gedeeltelijk terug in 2022, bijvoorbeeld voor de onderdelen Grondbedrijf en Woningbedrijf. Meer informatie vindt u in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Vennootschapsbelasting

Als gevolg van de invoering van de 'Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen' zijn gemeenten verplicht vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen als zij een fiscale onderneming hebben.

Om te bepalen of er sprake is van een fiscale onderneming worden jaarlijks alle economische activiteiten geïnventariseerd. Van economische activiteiten is mogelijk sprake bij onder andere onderhoud van de wegen, exploitatie van de sporthal, exploitatie van de zwembaden, verhuur van kermisstandplaatsen, grondexploitatie, of verhuur van sociale huurwoningen. De Belastingdienst heeft geconstateerd dat er geen sprake is van een onderneming in de zin van de wet VPB1969 voor het gemeentelijk Woningbedrijf.

Voor het jaar 2022 is de verwachting dat de gemeente geen vennootschapsbelasting moet betalen.

Onvoorzien

Volgens artikel 8 van het BBV is het verplicht een bedrag voor onvoorziene uitgaven op de begroting op te nemen. Voor onvoorziene uitgaven neemt de gemeente jaarlijks een bedrag van € 45.000 op.

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf krijgt u een overzicht en een toelichting op de lokale heffingen, het beleid voor de lokale heffingen en een overzicht van de tarieven. Naast de algemene uitkering uit het Gemeentefonds zijn de gemeentelijke belastingen en de heffingen de belangrijkste inkomstenbronnen.

- Belastingen zijn ongebonden heffingen, waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. De gemeente Koggenland kent de volgende belastingen:
  - onroerende-zaakbelastingen;
  - forensenbelastingen;
  - toeristenbelasting.

De opbrengst wordt vastgesteld door de gemeenteraad.

- Heffingen zijn gebonden heffingen, waarbij een bepaalde vergoeding wordt betaald voor een specifieke dienst. De opbrengst van de heffing mag niet meer bedragen dan de kosten die we hiervoor maken. De gemeente Koggenland kent de volgende heffingen:
  - afvalstoffenheffing;
  - rioolheffing;
  - leges;
  - lijkbezorgingsrechten (grafrechten).

In het tweede kwartaal van 2022 wordt uw raad geïnformeerd over de te verwachte financiële consequenties die voort (kunnen) uit de overdracht van de wegen per 1 januari 2023. Het gaat hierbij dan om de gevolgen voor de tariefstelling OZB en de invoer van een waterzorgheffing, die in de plaats komt van de rioolheffing.

WOZ-waarde

Op basis van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) bepaalt de gemeente jaarlijks de waarde van alle woningen, bedrijfspanden en onbebouwde stukken grond. De gemeente bepaalt de WOZ-waarde van een onroerende zaak naar de waarde op de waarde peildatum, die altijd ligt op 1 januari van het vorige belastingjaar. Dus voor het belastingjaar 2022 kijken we naar waarde peildatum 2021. De gemiddelde waarde van alle woningen in Koggenland zal voor het belastingjaar 2022 naar verwachting stijgen met 12%.

De kwaliteit van de WOZ-waarden wordt gecontroleerd door de Waarderingskamer. Deze kamer heeft vorig jaar na onderzoek meegedeeld dat de taxaties aan de gestelde eisen voldoet en aan gemeente Koggenland het hoogste kwaliteitspredicaat toegekend van 5 (van de 5) sterren. Daar zijn we trots op. Na deze goedkeuring hebben we toestemming om de aanslagen te versturen.

De WOZ-waarde van woningen is sinds 1 oktober 2016 een openbaar gegeven en kan worden opgevraagd via www.wozwaardeloket.nl.

Onroerende-zaakbelastingen

De onroerende-zaakbelasting (OZB) is gebaseerd op de WOZ-waarde van een object (woning, bedrijf en/of grond). De WOZ-waarde staat op het aanslagbiljet. De eigenaar van een woning betaalt alleen het eigenarengedeelte OZB. De eigenaar en gebruiker van een bedrijf betaalt zowel het eigenarengedeelte als het gebruikersgedeelte.

Forensenbelastingen

Forensenbelasting wordt geheven bij personen die niet staan ingeschreven als inwoner van Koggenland en meer dan 90 dagen beschikken over een chalet of woning. Zij maken gebruik van de faciliteiten van de gemeente, maar daarvoor ontvangen we geen uitkering uit het

Gemeentefonds. Via de forensenbelasting dragen deze personen wel bij in de kosten van gemeentelijke voorzieningen.

Toeristenbelasting

Op 19 april 2021 heeft de raad besloten om het pakket van ombuigingen te verwerken in de begroting 2022. Een onderdeel van dit pakket is de invoering van de toeristenbelasting. De toeristenbelasting wordt geheven van degene die gelegenheid biedt tot verblijf (de ondernemer), maar de gast van buiten de gemeente betaalt deze belasting. De ondernemer mag de belasting namelijk doorberekenen aan zijn gasten.

Direct na vaststelling worden inwoners over de invoering van toeristenbelasting nader geïnformeerd

Afvalstoffenheffing

Het energie- en afvalbedrijf HVC zamelt voor de gemeente Koggenland het huishoudelijke afval in en verwerkt dit. Hiervoor brengt HVC kosten bij ons in rekening, die wij via de afvalstoffenheffing in rekening brengen bij onze inwoners. Er zijn verschillende tarieven voor eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens.

Rioolheffing

Eigenaren van eigendommen die zijn aangesloten op de gemeentelijke riolering dragen bij in de kosten daarvan. Hiermee betalen we de kosten van de inzameling en het transport van afvalwater, bedrijfsafvalwater en hemelwater.

Lijkbezorgingsrechten (grafrechten)

Lijkbezorgingsrechten heffen we voor de kosten van het begraven en voor het onderhoud van graven in onze gemeente.

Leges

Met deze rechten brengen we de kosten van gemeentelijke diensten in rekening. Deze diensten verlenen we op aanvraag. Voorbeelden van deze diensten zijn vergunningverlening en de afgifte van paspoorten en rijbewijzen.

Beleid voor de lokale heffingen

Inflatiecorrectie

Het gemeentelijke beleid is om de belastingdruk voor de inwoners zo laag mogelijk te houden. Waar mogelijk stellen we een kostendekkend tarief vast voor heffingen. Het beleid en de tarieven worden vastgelegd in verordeningen. Een verordening bevat regelgeving die de raad heeft vastgesteld en die geldt binnen de gemeentegrenzen.

Uitgangspunt is dat de tarieven jaarlijks met de inflatiecorrectie worden aangepast, tenzij de tarieven wettelijk zijn vastgelegd. Het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie wordt toegepast. Voor het jaar 2022 is dat 1,3%.

Ombuigingen

Op 19 april 2021 heeft de raad besloten in te stemmen met het pakket aan ombuigingen en dit te verwerken in de begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025. De maatregelen voor de lokale heffingen zijn:

6.15 Leges verhogen, kostendekkende leges

Momenteel zijn de kosten voor leges voor 74% gedekt. Dit percentage verhogen we naar 80%. Daarmee stijgt het inkomen van de gemeente naar schatting met € 38.000. Of deze stijging ook gerealiseerd wordt, is in grote mate afhankelijk van de ontwikkelingen op het gebied van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging.

6.16 Verhoging OZB-tarief

Op 19 april 2021 is als onderdeel van de ombuigingen besloten om de opbrengst uit onroerende-zaakbelasting (OZB) met € 235.000 te verhogen. Tevens is door de gemeenteraad een amendement aangenomen met de volgende tekst:

“Mocht in de komende periode sprake zijn van een voor Koggenland positieve ontwikkeling inzake de uitkering van het gemeentefonds en/of elke andere financiële meevaller tot € 235.000,-, dan verwerkt het college deze financiële meevaller in de begroting van 2022 in de vorm van het geheel of gedeeltelijk schrappen van de voorgestelde OZB verhoging, naar gelang de hoogte van de financiële meevaller.”

Omdat ten tijde van het opmaken van de begroting nog geen zicht was op de effecten van de septembercirculaire gemeentefonds is de begroting 2022 opgesteld inclusief de verhoging OZB.

Eind september is de september circulaire gemeentefonds ontvangen en momenteel hebben we zicht op de financiële effecten hiervan. In de nota van aanbieding bij de begroting 2022 treft u voorstellen over de verwerking van deze financiële effecten in de begroting 2022.

6.17 OZB-uitruil rioolheffing

Er is een voorziening riolering opgebouwd van afgerond € 10.000.000. Deze reserve is bestemd om het gemeentelijk rioolplan uit te voeren en is dus geormerkt geld. Op basis van onderzoek en huidige inzichten verwachten we dat een voorziening van € 4.000.000 voldoende is om het gemeentelijk rioleringsplan uit te voeren en de pieken in werkzaamheden of onvoorziene omstandigheden op te vangen. Als gevolg hiervan kan € 6.000.000 ingezet worden voor een jaarlijkse uitruil met de OZB. Hierdoor worden de woonlasten voor inwoners niet verhoogd, maar komt er wel ruimte in de begroting.

Op basis van de huidige kennis achten wij het verantwoord om het tarief voor de rioolheffing te verlagen. Daardoor wordt de jaarlijkse opbrengst van de rioolheffing € 500.000 lager. Het tekort komt ten laste van de onderhoudsvoorziening riolering. Omdat dit leidt tot lagere tarieven voor rioolheffing bij de woningen en bedrijven kan deze daling van het tarief rioolheffing ingezet worden als uitruil om de OZB-tarieven en daarmee de OZB-opbrengsten met € 500.000 te verhogen. De OZB-opbrengst is (in tegenstelling tot de opbrengst rioolheffing) vrij besteedbaar en wordt ingezet om het begrotingstekort voor de gemeente te verlagen. Doordat de rioolheffing omlaag gaat, leidt de stijging van de OZB niet tot een verdere verhoging van lasten voor de huiseigenaren.

6.18 Forensenbelasting op niveau West-Friesland

Het tarief voor de forensenbelasting in Koggenland wordt verhoogd naar het gemiddelde tarief in de regio. Hierdoor verwachten we een meeropbrengst van ongeveer € 40.000. Het tarief voor een chalet wordt dan verhoogd van € 187 naar € 283 en het tarief voor een woning van € 380 naar € 453. De verhoging van de forensenbelasting wordt opgelegd aan niet-ingezetenen en heeft geen invloed op de ingezetenen van deze gemeente. Naar verwachting zal de stijging weinig invloed hebben op het recreatiegebruik, omdat we niet afwijken van het gemiddelde van de regio.

6.19 Btw op de afvalstoffenheffing van 6,3% naar 21%

In 2015 heeft de raad besloten om alle kosten die gerelateerd zijn aan het ophalen van huishoudelijk afval, straatreiniging, kolkenzuigen, perceptiekosten en btw, door te berekenen in het tarief afvalstoffenheffing. Dit is toegestaan op grond van de Gemeentewet. De gemeente mag de gecompenseerde btw als last doorberekenen in de tarieven, omdat deze btw wordt gefinancierd door een verlaging van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Dit leidt tot een aanpassing van het btw-tarief van 6,3% naar 21%, overeenkomstig het advies van de VNG en zoals de hele West-Friese regio (met uitzondering van de gemeente Hoorn) toepast. Deze aanpassing leidt tot een meeropbrengst van circa € 364.000.

6.20 Invoeren toeristenbelasting

Gemeente Koggenland heeft 5 recreatieparken met ongeveer 945 vakantieverblijven geregistreerd. Bij de 554 eigenaren die meer dan 90 dagen per jaar beschikken over een vakantiewoning in Koggenland heffen we forensenbelasting. Daarnaast zijn er nog 391 objecten:

- in gebruik door ingezetenen (gedoogbeschikkingen);
- in beheer van bedrijven, kortstondig in verhuur;

en worden 91 objecten via internet aangeboden via Airbnb, als B&B of overige chalets

Er zijn drie hotels in Koggenland. Hoeveel arbeidsmigranten in Koggenland worden gehuisvest, is niet bekend.

Op basis van bezettingsgraden (bron: Centraal Bureau voor de Statistiek) is een opbrengst uit toeristenbelasting berekend van € 118.000. Daarbij gaan we uit van € 1 per overnachting per persoon. Na aftrek van de perceptiekosten verwachten we een extra netto-opbrengst te kunnen realiseren van € 90.000.

Klantgericht werken

Een van de speerpunten van het gemeentelijk beleid is het klantgericht werken. De inwoner staat centraal. Om dit vorm te geven heeft de gemeente in 2020 de belastingapplicaties aangepast en/of uitgebreid, zodat het mogelijk is om de aanslagen en andere post via MijnOverheid te ontvangen. Ook introduceert de gemeente moderne manieren om de aanslag te betalen (IDEAL).

Tarieven

Belastingen (ongebonden heffingen)	Tarief		
	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022*
Onroerende zaakbelasting (%):			
woningen eigendom	0,0766	0,0766	0,0837
niet-woning eigendom	0,1181	0,1278	0,1630
niet-woning gebruiker	0,0955	0,0947	0,1230
Forensenbelasting (€):			
Chalet	184,49	187,07	283,00
Woning	375,00	380,25	453,00
Toeristenbelasting (€):			
Per overnachting			1,00

Heffingen (gebonden heffingen)	Tarief		
	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022*
Afvalstoffenheffing (€):			
éénpersoonshuishouden	236,39	244,11	282,03
meerpersoonshuishouden	317,79	328,16	379,14
Rioolheffing (€):			
Woning	137,00	137,00	98,40
niet - woning (derden / > 5 personen)	274,00	274,00	196,80
niet - woning (derden / < 5 personen)	137,00	137,00	98,40
niet - woning (<3m3)	35,00	35,00	35,00
extra aansluiting	35,00	35,00	35,00
kamers verzorgingstehuis	35,00	35,00	35,00
vaste standplaats op camping	100,00	100,00	100,00
passantenplaats op camping	14,00	14,00	14,00

* De tarieven van 2022 zijn onder voorbehoud. De gemeenteraad beslist hierover in de raad van november 2021.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

De OZB wordt berekend op basis van de WOZ-waarde van de woning of het bedrijfspand. Het belastingbedrag wordt berekend door de WOZ-waarde te vermenigvuldigen met het OZB-tarief. Effect ombuigingen: doordat de opbrengst uit de OZB omhooggaat met € 235.000 en € 500.000 (uitruil rioolheffing) en doordat de WOZ-waarde van woningen sterk stijgt, wordt het OZB-tarief verder aangepast dan normaal.

Bij het raadsbesluit ombuigingen heeft uw raad ook een amendement aangenomen. Het amendement luidde: "Mocht in de komende periode sprake zijn van een voor Koggenland positieve ontwikkeling inzake de uitkering van het gemeentefonds en/of elke andere financiële meevaller tot € 235.000,-, dan verwerkt het college deze financiële meevaller in de begroting van 2022 in de vorm van het geheel of gedeeltelijk schrappen van de voorgestelde OZB verhoging, naar gelang de hoogte van de financiële meevaller".

Afvalstoffenheffing

Alle kosten die gerelateerd zijn aan het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval, worden verrekend in het tarief afvalstoffenheffing. Effect ombuigingen: het btw-tarief wordt aangepast van 6,3% naar 21%, waardoor het tarief verder wordt aangepast dan normaal.

Rioolheffing

De rioolheffing is een eigenarenheffing. De basis voor de berekening van de tarieven is het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Daarin is besloten om de tarieven tot en met 2022 gelijk te houden, namelijk op € 137.

Effect ombuigingen: de opbrengst uit rioolheffing wordt na de uitruil met de OZB met € 500.000 verlaagd. Dit leidt tot een verlaging van het tarief voor woningen en bedrijven.

Forensenbelasting

Effect ombuigingen: het tarief wordt verhoogd naar het gemiddelde tarief in de regio.

Geraamde inkomsten

In het schema hieronder ziet u een overzicht van de geraamde baten uit de gemeentelijke belastingen en heffingen.

(x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Belastingen (ongebonden heffingen):			
onroerende zaakbelasting gebruikers	345	380	476
onroerende zaakbelasting eigenaren	2.439	2.652	3.351
Forensenbelasting	105	105	160
Toeristenbelasting			118
Totaal belastingen	2.889	3.137	4.105
Heffingen (gebonden heffingen):			
Rioolheffing	1.403	1.480	1.100
Afvalstoffenheffing	2.761	2.866	3.404
leges burgerlijke stand / bevolkingsregister	25	25	45
leges huwelijken/partnerschap	20	20	20
leges rijbewijzen	60	60	80
leges reisdocumenten	75	75	30
leges wabo-vergunningen	530	480	503
Marktgelden	1	1	1
Totaal heffingen	4.875	5.007	5.183
Totaal	7.764	8.144	9.288

Kostendekking

De gemeente mag geen winst maken: de geraamde opbrengsten mogen niet boven de geraamde kosten uitkomen. Daarom is de gemeente verplicht om inzicht te geven in hoe kostendekkend de opbrengsten uit retributies en heffingen zijn.

Ook voor het jaar 2022 is onderzocht hoe kostendekkend de gemeentelijke tarieven zijn. In de tarieventabel die hoort bij de Legesverordening, worden drie titels onderscheiden:

- Titel 1 - Algemene dienstverlening / leges
- Titel 2 - Leefomgeving / omgevingsvergunning
- Titel 3 - Evenementen (o.a. horeca)

Om de kostendekking te beoordelen, is ook berekend welke kostendekking er is voor:

- de rioolheffing;
- de afvalstoffenheffing; en
- de begraafplaatsen (lijkbezorgingsrechten).

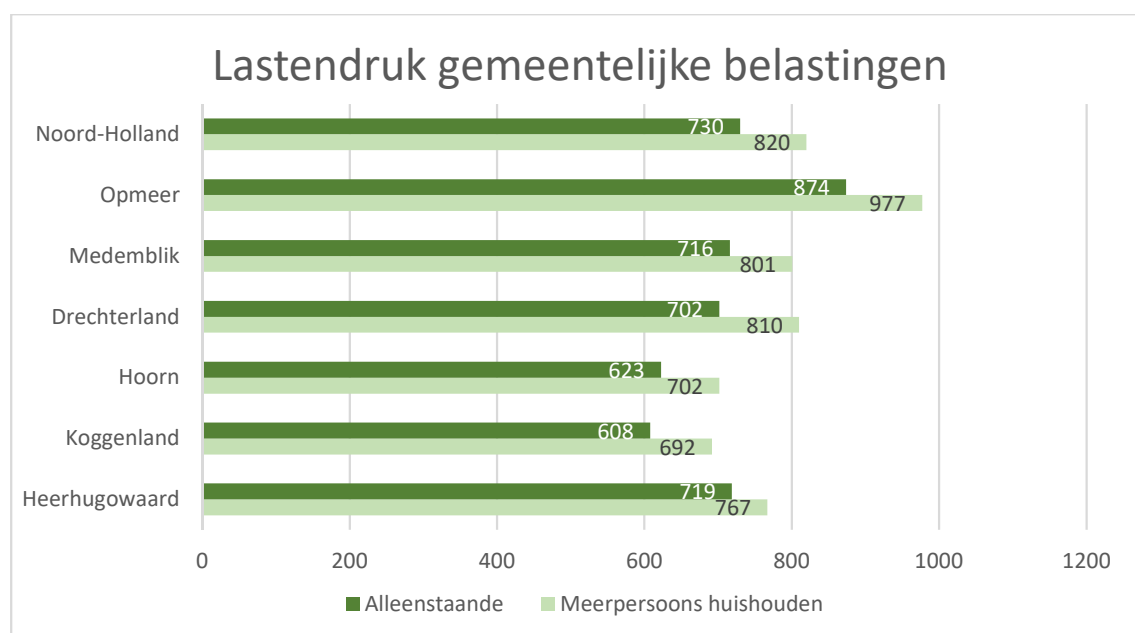
De kostendekking is als volgt:

(x € 1.000)	Riool- heffing	Afvalstoffen- heffing	Begraaf- plaatsen	Burgerzaken	Leef- omgeving	Evenementen
Kosten taakveld	1.378	2.611	75	175	440	3
Inkomsten taakveld (niet zijnde de heffing)	-768					
Directe kosten taakveld	610	2.611	75	175	440	3
Overhead	300	171	63	101	403	3
BTW	293	657				
Indirecte kosten taakveld	593	828	63	101	403	3
Totale kosten taakveld	1.203	3.439	138	276	843	6
Opbrengst heffingen	1.100	3.404	60	207	657	1
Dekkingspercentage (2022)	91,4%	99,0%	43,5%	75,0%	77,9%	8,5%
Dekkingspercentage (2021)	89,2%	92,5%	43,5%	77,0%	73,4%	8,5%

Lokale lastendruk

Onder de lokale lastendruk verstaan we het bedrag dat een huishouden aan de gemeente moet betalen aan belastingen en heffingen. We kijken daarvoor naar de meest voorkomende heffingen: onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Jaarlijks volgt en berekent COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) van de Rijksuniversiteit Groningen hoe de gemeentelijke belastingen en heffingen zich ontwikkelen. In de Atlas lokale lasten voor het jaar 2021 wordt de lastendruk van alle gemeenten weergegeven. In de grafiek hieronder wordt de lastendruk in de gemeente Koggenland vergeleken met die in de omringende gemeenten.

Uit de grafiek blijkt dat de lastendruk van gemeente Koggenland onder het gemiddelde van Noord-Holland blijft.

Kwijtscheldingsbeleid

Het is mogelijk om kwijtschelding te krijgen voor de aanslagen onroerendezaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing. Daarvoor komen alleen inwoners in aanmerking van wie het inkomen op of onder het sociaal minimum ligt (kwijtscheldingsnorm). Verder betrekken we het vermogen, de schulden en de financiële positie van de medebewoners van de aanvrager in de beoordeling van het kwijtscheldingsverzoek.

Bij de kwijtschelding van belastingen werkt de gemeente nauw samen met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Gegevens worden uitgewisseld en beslissingen worden overgenomen. Hieronder ziet u een overzicht van hoe vaak belasting is kwijtgescholden en om welke bedragen het daarbij ging.

(bedrag x € 1.000)	rioolheffing		afvalstoffenheffing		totaal	
	aantal	bedrag	aantal	bedrag	aantal	bedrag
2014	175	31	200	50	375	81
2015*	185	20	210	39	395	59
2016	176	22	170	46	346	68
2017**	193	26	198	55	391	81
2018	189	25	190	56	379	81
2019	0***	0***	230	70	230	70
2020	0	0	188	50	188	50

* Het aantal kwijtscheldingen is vanaf 2015 gedaald doordat het inlichtingenbureau voor gemeenten onderzoek doet naar de vermogenspositie van de aanvragers van kwijtschelding.

** Vanaf 2017 zien we dat de kosten voor kwijtschelding stijgen, omdat er vanaf dat jaar meer kwijtscheldingen zijn gedaan, vooral aan vergunninghouders.

***De gemeenteraad heeft besloten om met ingang van 2019 de rioolheffing om te zetten van een gebruikersheffing naar een eigenarenheffing. Dit betekent in de praktijk dat een huurder van een woning of bedrijfspand geen aanslag meer ontvangt. Deze wordt opgelegd aan de eigenaar en de verwachting is dat er nauwelijks aanvragen zullen zijn voor kwijtschelding.

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf beschrijft de mate waarin de gemeente in staat is om niet-begrote kosten te dekken. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de middelen die nodig zijn om de risico's op te kunnen vangen (benodigde weerstandscapaciteit).

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat op grond van artikel 11 van het BBV ten minste:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid voor de weerstandscapaciteit en de risico's;
- kengetallen voor de:
  - nettoschuldquote;
  - nettoschuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
  - solvabiliteitsratio;
  - grondexploitatie;
  - structurele begrotingsruimte;
  - belastingcapaciteit;
  - beoordeling van de verhoudingen tussen de kengetallen en de financiële positie.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit geeft aan of een gemeente in staat is om de gevolgen van de financiële risico's op te vangen, zonder dat plannen of de uitvoering daarvan in gevaar komen. De weerstandscapaciteit bestaat uit bedragen die de gemeente beschikbaar heeft om onverwachte kosten te kunnen betalen. De weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende onderdelen:

- de onbenutte belastingcapaciteit;
- onvoorzien;
- vrij aanwendbare reserves;
- stille reserves.

(x € 1.000)	
Onbenutte belastingcapaciteit	3.310
Onvoorzien	45
Totaal structureel	3.355
Algemene reserves	8.771
Stille reserves	0
Totaal incidenteel	8.771
Totale weerstandscapaciteit	12.126

Onbenutte belastingcapaciteit

Jaarlijks stelt het Rijk het percentage van de WOZ-waarde vast voor de toelating tot artikel 12 (artikel-12-norm). Voor 2022 is deze norm 0,1800%. Dit percentage wordt gezien als een redelijk peil om de financiële positie van de gemeente te verbeteren. De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door het verschil van de artikel-12-norm en het gewogen gemiddelde tarief van de gemeente te vermenigvuldigen met de totale WOZ-waarde. Voor de gemeente Koggenland bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit € 3.310.000.

Onvoorzien

Elk jaar neemt de gemeente een bedrag voor onvoorzien uitgaven in de begroting op. Voor 2022 is dit € 45.000.

Vrij aanwendbare reserves

De vrij aanwendbare reserves zijn de bestemmingsreserves waarvan de bestemming kan worden gewijzigd en de algemene reserve. Met deze reserves kan de gemeente tegenvallers opvangen. Per 1 januari 2022 bedraagt het verwachte saldo van bovengenoemde reserves € 8.771.433.

Stille reserves

Stille reserves ontstaan als activa tegen een te lage waarde of tegen nul euro zijn gewaardeerd. Stille reserves mogen alleen deel uitmaken van de weerstandscapaciteit als de betrokken activa op korte termijn mogen worden verkocht.

Beleid voor de weerstandscapaciteit en de risico's

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. De berekende weerstandscapaciteit geeft inzicht in de middelen die beschikbaar zijn om de risico's op te vangen.

De risico's worden periodiek geïventariseerd en de tien grootste risico's worden gepresenteerd in de begroting en de jaarstukken. Het gaat hierbij vooral om de financiële risico's. Het totaalbedrag van de gepresenteerde risico's is de benodigde weerstandscapaciteit.

Risico's

Onderwerp	Beschrijving van het risico	Beheersmaatregel	Bedrag impact (€)	Kans in %	Bedrag x kans (€)
Algemene uitkering	Het risico is dat de inkomsten uit het Gemeentefonds in negatieve zin afwijken van het bedrag dat in de begroting is geraamd. Dit kan komen door wijzingen vanuit het Rijk. Denk hierbij aan de herijking van het Gemeentefonds m.i.v. 2023. Het gaat vaak om aanzienlijke bedragen.	De ontwikkelingen op de voet volgen en de circulaire tijdig verwerken in de begroting.	250.000	75%	187.500
BUIG, WSW en re-integratie	Het budget Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG) en het budget voor re-integratie en WSW vanuit de integratie sociaal domein zouden ontoereikend kunnen zijn. Het financiële risico bij de BUIG is groter dan bij de re-integratieuitkeringen, doordat de BUIG een opheinderegeling is en de re-integratiebudgetten kaderstellend zijn. Als inwoners een groter beroep op de inkomensvoorzieningen doen, kan het budget niet toereikend zijn. De budgetten worden door WerkSaam Westfriesland per gemeente afgerekend.	WerkSaam Westfriesland zet in op een beïnvloedbare uitstroom, zoals naar werk, naar scholing of door het opsporen van fraude. Daarnaast wordt de doorlooptijd beperkt tussen de aanvraag van een uitkering en het formuleren van een re-integratieplan.	500.000	50%	250.000

(Grote) zorgaanbieders gaan failliet of besluiten om andere redenen de zorg niet meer te leveren	Mogelijk gaat er een gecontracteerde zorgaanbieder failliet. Daarnaast kan een zorgaanbieder besluiten geen contract (meer) te willen met onze regio. Dit betekent dat zorg mogelijk niet meer geleverd kan worden, waardoor de zorgcontinuïteit niet gewaarborgd kan worden.	Periodiek voert de gemeente contractbesprekingen met de zorgaanbieders. In deze gesprekken zijn de financiën, de zorgcontinuïteit en eventuele knelpunten in de uitvoering en/of levering van zorg standaardagendapunten. Bij een faillissement van een zorgaanbieder en/of als zorg niet meer geleverd wordt, heeft het waarborgen van zorgcontinuïteit voor onze inwoners de hoogste prioriteit. Hier zal de gemeente de nodige inspanning voor leveren.	1.000.000	25%	250.000
Ontoereikend budget voor de uitvoering van de Wmo en de jeugdzorg	Voor de uitvoering van de Wmo en de jeugdzorg ontvangen de gemeenten een rijksbudget in het Gemeentefonds. In de begroting is een budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de Wmo en jeugdzorg. Het beschikbaar gestelde budget zou niet toereikend kunnen zijn, als de inwoners een groter beroep doen op de Wmo en de Jeugdwet dan verwacht. Bij de uitvoering van deze wetten geldt een openeinderegeling, waardoor de gemeente geen cliëntenstop mag afkondigen.	Om te voorkomen dat inwoners direct aanspraak maken op een jeugd- of Wmo-voorziening zijn er ook preventieve voorzieningen. Het vrijwilligerspunt kan bijvoorbeeld voor de Wmo-doelgroep veel betekenen om ouderen langer zelfredzaam te houden. Inwoners doen dan later of geen beroep op de Wmo. Bij de jeugd kan als voorbeeld gekeken worden naar de mogelijkheid om het project Buurtgezinnen in te zetten. Bovendien gaat de gemeente aan de slag om binnen het Zorgteam zelf meer jeugdzorgtrajecten te gaan uitvoeren.	500.000	50%	250.000
Het risico dat een door de gemeente aangevraagde subsidie niet wordt toegekend	Voor bijzondere situaties kan de gemeente extra subsidie aanvragen voor de meerkosten t.o.v. de reguliere bedragen bij het Bovenregionaal Expertisenetwerk. Het risico bestaat dat deze aanvraag niet wordt gehonoreerd.	We onderbouwen duidelijk waarvoor we het aan te vragen bedrag nodig hebben.	600.000	75%	450.000
Resultaat-gestuurd werken (RGW)	Als een of meer van de zeven West-Friese gemeenten besluit om te stoppen met RGW, kan dit zorgen voor een kostenverhoging.	Er zijn diverse overlegvormen, zowel ambtelijk als bestuurlijk, om toe te blijven werken naar een gezamenlijk commitment op dit dossier.	100.000	50%	50.000

Ombuigingen: taakstelling budget Omgevingsdienst (OD)	In de begroting 2022 hebben wij een bedrag van € 409.100 begroot voor de Omgevingsdienst, terwijl de Omgevingsdienst in zijn begroting een bijdrage van Koggenland hanteert van € 489.954. Deze bedragen liggen zover uit elkaar dat de taakstelling mede daardoor een lastige opgave is. Te meer omdat wij geen directe invloed hebben op de begroting van de OD. We trachten in gesprekken zowel op bestuurlijk niveau (AB en DB) als via ambtelijke gesprekken deze taakstelling te bewerkstelligen. De doorlooptijd en de haalbaarheid vormen een risico.	Er worden al enige tijd ambtelijke en bestuurlijke gesprekken gevoerd, en er is een zienswijze op de begroting ingediend.	80.854	85%	68.726
Stijgende energie kosten en kosten bouw materialen.	door de fors stijgende energiekosten en de kosten van bouwmaterialen kunnen de kosten voor projecten en uitvoeringswerkzaamheden in de volle breedte toenemen, zonder dat hier in de begroting rekening mee is gehouden.	Kostenontwikkeling op de voet volgen en kostenoverschrijdingen melden. Bij het uitzetten van een offerte en verstrekken van opdrachten dit risico mitigeren.	50.000	75%	37.500
Uitkeuring HHNK	In 2012 is ervoor gekozen, met de overdracht van het stedelijk water richting het hoogheemraadschap in het verschiep, om alleen de hoogstnoodzakelijke (uitkeuring vanuit het HHNK) baggerwerkzaamheden uit te voeren. Daar is de begroting destijds op aangepast (van 150 K naar 30 K, prijspeil 2012). Jaarlijks wordt er nu (2019) € 50 K voor baggerwerkzaamheden in de begroting meegenomen om de uitgekeerde watergangen op niveau te brengen. Omdat er in 2019 minder watergangen zijn uitgekeurd, leidt dit voor 2019 tot een voordeel van € 30 K. Jaarlijks doen wij alleen de hoogstnoodzakelijke baggerwerkzaamheden, omdat een cyclische aanpak kostbaar is en de uitgevoerde baggerwerkzaamheden een beperkte 'houdbaarheid' kennen. In het kader van de overdrachten heeft de gemeente ervoor gekozen om eerst de wegeoverdracht af te wachten en daarna door te pakken naar de wateroverdracht. Daarbij worden dan in een periode van zeven jaar alle kernen op het juiste niveau gebracht en direct na de werkzaamheden per kern overgedragen. De verwachting is dat de wateroverdracht binnen vijf jaar zal gebeuren. Daarom is het noodzakelijk rekening te houden met een eenmalige investering om op dit kwaliteitsniveau (bij overdracht) te komen. De verwachting is dat de kosten hiervoor circa 2 miljoen bedragen.	De beheersmaatregelen die wij treffen, zijn erop gericht dat we het benodigde onderhoud plegen aan de sloten die voor uitkeuring in aanmerking komen.	2.000.000	5%	100.000

Kosten aanleg riolering	Op dit moment zijn er toekomstige initiatieven voor 128 extra woningen in Scharwoude. Enkele hiervan zouden al in 2022 kunnen starten, maar de huidige capaciteit van de riolering is al krap en zal naar alle waarschijnlijkheid niet meer voldoen na de realisatie van voornoemde plannen. Over inprikken met een nieuwe persleiding in de Teding van Berkhoutweg is nog geen positief besluit genomen bij het HHNK en het lijkt er nu op dat extra afkoppelen van hemelwater van het bestaande stelsel de eerste en mogelijk enige oplossing is.	De kosten van dergelijke maatregelen zijn hoog omdat de straat open moet en er een nieuw regenwaterriool moet worden aangelegd en vanaf de woningen moet worden gevoed, dus door alle voortuinen heen.	600.000	50%	300.000
-------------------------	---	--	---------	-----	---------

Saldo			5.680.854		1.943.726
--------------	--	--	------------------	--	------------------

Berekening weerstandsvermogen

Het totaalbedrag van de top tien risico's bedraagt € 1.944.000. Het vermogen om deze risico's te dekken bedraagt € 12.126.000.

Het weerstandsvermogen kan worden uitgedrukt in een ratio en wordt als volgt berekend (bedragen x € 1.000):

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{12.126}{1.944} = 6,24$$

De ratio geeft aan hoeveel keer de risico's kunnen worden opgevangen. Op basis van de uitkomst van de berekening kan het weerstandsvermogen worden gewaardeerd. Dit gebeurt op basis van de tabel hierna.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	uitstekend
B	1,4 - 2,0	ruim
C	1,0 - 1,4	voldoende
D	0,8 - 1,0	matig
E	0,6 - 0,8	onvoldoende
F	< 0,6	ruim

Het streven is om de ratio weerstandscapaciteit in categorie A te houden. Uit de tabel hiervoor blijkt dat het beschikbare weerstandsvermogen in 2022 hier ruimschoots in valt en uitstekend is om het bedrag van de risico's op te vangen. Er is voldoende beschikbare capaciteit om de financiële risico's af te dekken als deze risico's zich zouden voordoen.

Een van de risico's die niet is gekwantificeerd, is het risico dat ontstaat door de coronacrisis. Dit risico laat zich moeilijk kwantificeren. Als alle hiervoor genoemde risico's zich zouden voordoen, houden

we een weerstandscapaciteit van € 8.798.000 -/- € 1.536.000 = € 7.262.000 over om dit risico te dekken.

Financiële kengetallen

Alle gemeenten moeten vanaf begrotingsjaar 2017 een tabel met financiële kengetallen opnemen in hun begroting en jaarstukken. Deze cijfers geven de raad een globaal inzicht in de verwachte financiële ontwikkelingen in de gemeente. Vanaf de invoering van deze verplichting om kengetallen te presenteren, worden onderstaande signaleringswaarden door de financieel toezichthouder gebruikt en daarom ook opgenomen in de programmabegroting.

Kengetal	Risiko		
	Laag	Gemiddeld	Hoog
Netto schuldquote zonder correctie verstrekte leningen	< 90%	90% - 130%	> 130%
Netto schuldquote met correctie verstrekte leningen	< 90%	90% - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%

Kengetal	Rekening		Begroting				Risiko
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Koggenland
Netto schuldquote zonder correctie verstrekte leningen	-1,1%	20,3%	16,6%	17,1%	22,1%	20,9%	Laag
Netto schuldquote met correctie verstrekte leningen	-1,1%	20,3%	16,6%	17,1%	22,1%	20,9%	Laag
Solvabiliteitsratio	59,0%	49,6%	48,6%	48,0%	46,3%	47,5%	Gemiddeld
Grondexploitatie	3,0%	6,0%	5,3%	2,5%	4,1%	5,9%	Laag
Structurele exploitatieruimte	4,4%	17,2%	-0,7%	1,1%	1,2%	1,2%	Laag
Belastingcapaciteit	85,4%	85,8%	85,4%	87,5%	90,7%	93,4%	Laag

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter.

Solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie is ten opzichte van de totale geraamde baten.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

Belastingcapaciteit

Dit cijfer geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt, is een beleidskeuze.

Relatie kengetallen en financiële positie

De kengetallen drukken de financiële positie uit in percentages over de afgelopen drie jaar en de komende vier jaar. Uit de kengetallen kan worden opgemaakt dat de financiële positie van de gemeente Koggenland goed is.

Paragraaf 3 Kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente heeft kapitaalgoederen nodig om de diensten en goederen te produceren, die zij aan haar inwoners levert. Kapitaalgoederen hebben vaak veel waarde en gaan meer jaren mee. In deze paragraaf zijn de volgende kapitaalgoederen opgenomen:

- Wegen
- Riolering
- Groen
- Gemeentelijke gebouwen
- Openbare verlichting
- Water
- Machines Buitendienst
- Civiele Kunstwerken
- Beschoeiingen

Voor het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen heeft de gemeente beleidskaders en kwaliteitsniveaus vastgesteld.

Onze ambities rond de woningbouw heeft ook consequenties voor onze onderhoudsbudgetten voor o.a. wegen, groen en openbare verlichting. De gevolgen van de areaal uitbreidingen worden meegenomen bij de actualisering van de meerjarige onderhoudsplannen.

Wegen

Het groot en klein onderhoud aan de wegen wordt gepland op basis van het meerjarig onderhoudsplan Wegen. Het huidige beheerplan wegen (2017-2021) is in de crisis opgesteld en is budgetgestuurd. Hierdoor is er uitgesteld onderhoud ontstaan. In 2020 is vanwege de overdracht van wegen nog geen nieuw meerjarenonderhoudsplan (MJOP) opgesteld. De raad is hierover geïnformeerd. Door gewijzigde BBV-regels is er ruimte binnen de onderhoudsvoorziening om het uitgestelde onderhoud gedeeltelijk uit te voeren.

De afgelopen jaren is met de hele regio West-Friesland gewerkt aan de overdracht wegen* van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Hierover is na een lange periode van overleg overeenstemming gevonden en na de (geplande) ondertekening op 1 oktober 2021 is het hele voortraject afgerond en start de implementatiefase. Deze loopt tot eind 2022 met 1 januari 2023 als officiële datum van de overdracht. Op basis van deze gegevens zal een nieuw MJOP voor het hele wegenareaal van de gemeente Koggenland opstellen, om dit vervolgens door de raad te laten bekrachtigen.

De impact van de overdracht wegen* reikt verder dan enkel de wegen. De gemeente Koggenland krijgt namelijk op 1 januari 2023 het beheer van 119 km weg, 43 bruggen, 5.349 bomen, 24.875 m² plantsoen, 787.073 m² berm, 1255 lichtmasten, 1186 verkeersborden en 85,7 km wegsloot erbij vanuit deze overdracht. In de businesscase zijn de kosten voor het onderhoud voor de komende twaalf jaar geregeld door een eenmalig te ontvangen bedrag vanuit de samenwerkingsovereenkomst die 1 oktober dit jaar zal worden getekend en op 1 januari 2023 zal starten.

Riolering

Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2019-2022 bevat de doelstellingen, een overzicht van de benodigde maatregelen, kosten en een overzicht van de ontwikkeling van de inkomsten (de rioolheffing).

Er wordt aan een nieuw GRP 2022-2027 gewerkt. In de lijn van de regionale samenwerking is ervoor gekozen om deze nieuwe GRP regionaal aan te besteden en op te stellen. Naar verwachting is dit plan medio eerste kwartaal van 2022 klaar. In het kader van de samenwerking in de waterketen zijn er in West-Friesland al mooie resultaten behaald. Hierbij zijn door intensief samenwerken besparingen gehaald op uitvoeringskosten van beheer en onderhoud.

Ombuigingen

Bij de ombuigingen heeft de raad ingestemd met een jaarlijkse uitruil tussen de OZB en de rioolheffing, ter grootte van € 500.000 per jaar gedurende een periode van twaalf jaar. Dit wordt meegenomen in het opstellen van het nieuwe MJOP riolering.

Groen

De coalitie heeft in het coalitieprogramma 2018-2022 aangegeven voorstander te zijn van het planten van meer bomen. Bomen zijn erg belangrijk: ze hebben een esthetische waarde, dragen bij aan een betere luchtkwaliteit en reguleren de klimatologische omstandigheden (klimaatverandering). Daarnaast hebben bomen een ecologische en economische waarde. Mensen zijn zijn doorgaans ook gelukkiger in een bomenrijke omgeving.

Bomenbeleidsplan

Om een gezond en gevarieerd bomenbestand te waarborgen, is een bomenbeleidsplan essentieel. Dit beleidsplan wordt geborgd via het MJOP Groen. De kosten om het bomenbeleidsplan op te stellen, zijn begroot op € 25.000. De overdracht wegen van het HHNK gebeurt op 1 januari 2023. De bomen die onderdeel uitmaken van deze wegen worden dan opgenomen in het bomenplan, teneinde een integraal plan te maken. Het bomenplan wordt in 2022 opgesteld.

Gemeentelijke gebouwen

De gemeentelijke portefeuille bestaat uit 32 objecten en kan worden onderverdeeld in maatschappelijk vastgoed en gebouwen voor de publieke dienst. Onder maatschappelijk vastgoed worden bijvoorbeeld verstaan: sporthallen, gymzalen, kerktorens, zwembaden en volkstuinbouw. Onder gebouwen voor de publieke dienst worden bijvoorbeeld verstaan: brandweerkazernes, gemeentehuis en gemeentewerf.

Brandweerkazernes

Alle brandweerkazernes zijn eigendom van de gemeente Koggenland, met uitzondering van de brandweerkazerne in Avenhorn. Het economisch eigendom van de brandweerkazerne in Avenhorn is in handen van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Medio 2023 wordt het eigendom van deze brandweerkazerne ook aan de gemeente Koggenland overgedragen.

Onderhoud gebouwen

In 2017 heeft de raad de Meerjarenonderhoudsplanning 2017-2031 vastgesteld. Dit is richtinggevend voor het onderhoud van de gebouwen. Op basis van het onderhoudsplan is de hoogte van de voorziening voor meerjarig onderhoud berekend.

In 2021 is de conditie van het vastgoed opnieuw gemeten, op basis waarvan begin 2022 de meerjarenonderhoudsplanning wordt herzien. Deze wordt verwerkt in de begroting 2023. De gymzaal bij het kindcentrum in Avenhorn is in het derde kwartaal 2021 opgeleverd en wordt opgenomen in de voorziening voor het meerjarig onderhoud. In het MJOP is de restauratie van de kerktoren Berkhout aangehouden, omdat er verder onderzoek naar de scheefstand wordt gedaan. De verwachting vanuit de lopende onderzoeken en de toestand van de toren (vochtdoorslag) is dat deze in 2022 of 2023 moet worden gerestaureerd.

Af te stoten vastgoed

Door de oplevering van het nieuwe kindcentrum zijn de gymzaal, de peuterspeelzaal en twee schoolgebouwen voor primair onderwijs in Avenhorn en het schoolgebouw voor primair onderwijs in De Goorn vrijgekomen. Deze zullen in 2021 op de nominatie komen om te worden gesloopt, waarna de grond een nieuwe bestemming zal krijgen.

De locatie van voorheen peuterspeelzaal Warskippers te Spierdijk is vrijgekomen. Het houten gebouw voldoet niet meer, en de peuterspeelzaal is ingetrokken bij de school. Op dit moment wordt er een integraal huisvestingsplan opgesteld voor de scholen in Koggenland. Als uit het onderzoek blijkt dat er vanuit de huisvesting scholen geen behoefte is aan deze locatie, dan zal deze worden verkocht.

Openbare verlichting

Het huidige beleidsplan Openbare verlichting is in 2018 geactualiseerd. Inzet van de gemeente hierbij is een verdere verduurzaming van het verlichtingsareaal. Het onderhoud aan de openbare verlichtingsinstallatie wordt geborgd door het bijbehorende MJOP openbare verlichting 2019-2023.

Grootschalige vervanging armaturen

In 2019 is de gemeente gestart met de uitvoering aan de hand van het MJOP. Dit is opgesteld met de intentie het achterstallige onderhoud weg te werken. Ook in 2021 is deze vervanging uitgevoerd. In 2022 gaan we hier verder mee, en staat het vervangen van circa 250 armaturen op de planning. Dit draagt bij aan onze duurzaamheidsambities.

Slimme laadpalen

In 2022 zal onderzoek worden gedaan naar het plaatsen en gebruiken van slimme laadpalen. Hierbij wordt een laadstation bevestigd op een lantaarnpaal. Dit lijkt op het eerste oog een interessante optie om op een kostenvriendelijke manier bij te dragen aan de duurzaamheidsdoelstelling.

Water

Voor baggeren werken we nu met een jaarlijks onderhoudsbudget.

Overdracht HHNK

In het verlengde van de overdracht van wegen van HHNK aan de gemeente, is er ook een intentie om het water over te dragen aan het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Bij deze mogelijke overdracht moeten de watergangen worden overgedragen volgens geldende eisen (op diepte volgens de legger). Totdat dit een feit is, worden met een jaarlijks budget de watergangen gebaggerd, die niet voldoen aan de eisen (uitkeuring via HHNK).

In 2012 heeft de gemeente ervoor gekozen – met de overdracht van het stedelijk water naar het hoogheemraadschap in het verschiet – om alleen de hoogstnoodzakelijke (uitkeuring vanuit het HHNK) baggerwerkzaamheden uit te voeren. Dit doen wij omdat een cyclische aanpak kostbaar is en de uitgevoerde baggerwerkzaamheden beperkt ‘houdbaar’ zijn. Daar is de begroting destijds op aangepast (van € 150.000 naar € 30.000, prijspeil 2012). Jaarlijks neemt de gemeente nu € 50.000 voor baggerwerkzaamheden mee in de begroting, om de uitgekeurde watergangen op niveau te brengen. Er is voor gekozen om eerst de wegenoverdracht af te wachten (1 januari 2023) en daarna door te pakken naar de wateroverdracht, waarbij dan in een periode van zeven jaar alle kernen op het juiste niveau worden gebracht en direct na de werkzaamheden per kern zullen worden overgedragen. De verwachting is dat de wateroverdracht binnen vijf jaar zal gebeuren, waarbij het noodzakelijk is rekening te houden met een eenmalige investering om op dit kwaliteitsniveau (bij overdracht) te komen. De verwachting is dat deze kosten circa 2 miljoen euro bedragen (eenmalig of uitgesmeerd over zeven jaar). Dit is ook als risico aangegeven bij de risicoparagraaf.

Machines Buitendienst

Voor de jaarlijkse vervanging van machines van de Buitendienst is voor 2022 € 157.000 begroot. Vervanging van deze machines is noodzakelijk om een veilige en efficiënte bedrijfsvoering te kunnen waarborgen. Voor de vervanging van machines is een meerjarenplanning opgesteld.

Civiele kunstwerken (bruggen)

Voor de jaarlijkse vervanging en het onderhoud van de op dit moment 161 civiele kunstwerken (bruggen) in Koggenland is in het MJOP 2020-2023 voor 2022 € 423.214 begroot, wat een kapitaallast geeft van € 13.796. De uitdaging die voor ons ligt, is de houten kunstwerken op niveau te brengen. Het belangrijkste uitgangspunt hierbij is dat we naar het gemiddelde onderhoudsniveau ‘redelijk’ (conditiecijfer 7) toe willen voor al onze kunstwerken. Hiermee is veiligheid en functionaliteit gewaarborgd.

Beschoeiingen

Voor de jaarlijkse vervanging van de beschoeiingen is in het MJOP 2021-2024 voor 2022 € 68.870 begroot, wat een kapitaallast geeft van € 1.866. Uitgangspunt is dat de kunststof beschoeiing in 50 jaar wordt afgeschreven en de houten beschoeiing in 30 jaar (deze laatste wordt nog maar zelden toegepast).

In de tabel hieronder ziet u een overzicht van de hierboven genoemde kapitaalgoederen. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Categorie	Beleidskaders	Vaststelling	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheers- en onderhoudsplannen	Looptijd	Financiële gevolgen (€)
Wegen**	- Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan (GVVP)	16-09-2013	n.v.t.	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (2013-2023)	10 jaar	n.v.t.
	- Besluit omtrent kwaliteitsniveau wegen	24-01-2012	CROW, niveau B	Beheerplan wegen (2017-2021)		n.v.t.
	- MJOP Wegen	28-11-2016	CROW, niveau B	Beheerplan wegen (2017-2021)	5 jaar	992.000
	- Beleidsplan Openbare Verlichting (2019-2023)	17-12-2018	n.v.t.	Beleidsplan Openbare Verlichting (2019-2023)	5 jaar	200.600
Riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan	17-12-2018	Leidraad riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan (2019-2022)	4 jaar	830.000
Water***	Begroting (2015)	10-11-2014	Waterschapskeur	Jaarlijkse inspectie	1 jaar	149.000
Groen	MJOP Groen	28-12-2017	Geen achterstallig onderhoud*****	MJOP Groen (2018-2022)	5 jaar	623.200
Kunstwerken	MJOP Kunstwerken	21-04-2020	Redelijk	MJOP Kunstwerken (2020-2023)	3 jaar	423.214
Beschoeiingen	MJOP Beschoeiingen	02-11-2020	Redelijk	MJOP Beschoeiingen (2021-2024)	3 jaar	68.870
Gebouwen****	MJOP Gebouwen	01-05-2017	Geen achterstallig onderhoud	2017 -2031	15 jaar	300.503

** inclusief kunstwerken en openbare verlichting

*** inclusief baggeren en schouwwerk

**** exclusief onderwijs

***** kapitaalvernietiging, onveiligheid, aansprakelijkheid

Paragraaf 4 Financiering

Inleiding

In deze paragraaf wordt de financieringsfunctie van de gemeente Koggenland toegelicht. Daarnaast bevat de paragraaf de diverse verplichte onderdelen volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Beleidsvoornemens

De uitgangspunten en richtlijnen voor het treasurybeleid zijn opgenomen in de Financiële verordening 2018 (artikel 11) en de regels voor de uitvoering van de treasuryfunctie zijn opgenomen in het Treasurystatuut 2019.

Ons treasurybeleid heeft de volgende doelstellingen:

- blijvende toegang verzekeren tot de financiële markten, tegen acceptabele condities, voorwaarden en bedingen;
- de gemeentelijke vermogens- en/of renteresultaten beschermen tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- de interne verwerkingskosten en de externe kosten verkleinen bij het beheer van de geldstromen en de financiële posities;
- de renteresultaten optimaliseren binnen de wettelijke kaders.

Risicobeheer financieringsportefeuille

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) schetst de wettelijke kaders voor de treasuryfunctie van decentrale overheden. Een belangrijk uitgangspunt van deze wet is dat de gemeente voorzichtig moet omgaan met publieke middelen. Dit uit zich onder andere in de beheersing van renterisico's. De Wet fido heeft voor de beheersing van renterisico's twee sturings- en verantwoordingsinstrumenten in het leven geroepen:

1. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het maximale bedrag aan dat met vlottende middelen (looptijd korter dan een jaar) gefinancierd mag worden, en bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal van de gemeente bij aanvang van het jaar. Wettelijk moeten kortlopende geldleningen worden omgezet in langlopende geldleningen zodra de kasgeldlimiet meer dan twee achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden. Het doel van deze limiet is het renterisico op korte financiering te beperken. Fluctuaties in korte rente kunnen namelijk een relatief grote invloed hebben op rentelasten.

In 2022 bedraagt de kasgeldlimiet voor de gemeente Koggenland € 3,6 miljoen. Bij het financieringsbeleid in 2022 houden we rekening met deze limiet.

2. Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel om overmatige renterisico's op de vaste schuld (looptijd van een jaar of langer) te vermijden. De norm voor het renterisico stelt een grens aan financiering op lange termijn. Door de leningenportefeuille gelijkmatig op te bouwen, spreidt de gemeente het renterisico op de vaste schuld. De norm wordt berekend door het begrotingstotaal te vermenigvuldigen met een door het Rijk vastgesteld percentage van 20%. Het totaal van renteherzieningen en de aflossingen in een begrotingsjaar mag deze norm niet overschrijden. De gemeente voldoet ruimschoots aan deze norm.

Rente

Voor de toerekening van de rentelasten maakt de gemeente Koggenland gebruik van de rente-omslagmethode. Het totaal van de rentelasten wordt 'omgeslagen' over het geheel van de investeringen. De omslagrente wordt in beginsel zowel in de begroting als in de jaarrekening gebruikt, tenzij er sprake is van een relatief grote afwijking. Als namelijk de rentelasten over een jaar die aan de taakvelden hadden moeten worden doorbelast, meer dan 25% afwijken van de rentelasten die op basis van de voorgecalculeerde renteomslag zijn doorbelast, dan is de gemeente verplicht dit te corrigeren.

Rentelasten

De rentelasten betreffen het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen en de kortlopende financiering minus de eventuele renteopbrengsten van overtollige middelen en verstrekte geldleningen.

Renteresultaat

De BBV schrijft voor dat de werkelijke rentelasten moeten worden toegerekend aan de taakvelden. Er kan een verschil ontstaan tussen het saldo van de rentelasten en de doorberekening van de rente. Dit ontstaat als er gewerkt wordt met een afronding van het percentage van de omslagrente. Dit is bij Koggenland niet het geval. Er is dan ook geen sprake van een renteresultaat.

Toerekening rente aan investeringen, grondexploitatie en taakvelden

Vanaf 2018 moet de werkelijke (omslag)rente in de begroting worden verwerkt en toegerekend. In het renteschema hieronder wordt inzicht gegeven in de rentelasten, het renteresultaat en de manier waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden.

(x € 1.000)		
Externe rentelasten over korte en lange financiering		85
Externe rentebaten over korte en lange financiering	-	-
Saldo rentelasten en rentebaten		85
Rentetoerekening aan grondexploitaties	-	-
Rentetoerekening aan projectfinanciering	-	-
Rentebaar van doorverstrekte leningen	+	-
Aan taakvelden toe te rekenen rente		85
Rente over eigen vermogen (reserves)	+	-
Rente over voorzieningen	+	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		85
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-	85
Renteresultaat		-

Zowel de omslagrente als de rente over de grondexploitatie hebben we naar boven afgerond en bedragen in 2022 respectievelijk 0,13% en 0,31%.

Financieringsbehoefte

In de begroting 2020 en 2021 is al aangegeven dat er financiering aangetrokken moet worden. De huidige inzichten bevestigen dit. In 2021 is behoorlijk ingeteerd op de overtollige middelen die aangehouden werden bij de Nederlandse schatkist. Het ziet er dan ook naar uit dat we behalve eind 2021 ook in 2023, gezien de investeringsbehoefte, een langlopende lening moeten aantrekken. Ook is de prognose dat er financiering nodig is via kasgeldleningen.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat de overtollige middelen van decentrale overheden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer mogen worden aangehouden bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist. Hierdoor hoeft het Rijk minder geld te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen.

Wel is er sprake van een drempel. De hoogte van de drempel is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid. Dit bedrag mag de decentrale overheid buiten de schatkist houden.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Inleiding

Deze paragraaf laat zien hoe de gemeente haar bedrijfsvoering vormgeeft, en op welke vlakken van die bedrijfsvoering extra aandacht, extra middelen of extra personele capaciteit nodig zijn.

Facilitair

Herinrichting gemeentehuis

In het raadsvoorstel voor de ombuigingen, behandeld in de raad van 14 april 2021, is aangekondigd dat plaats- en tijdonafhankelijk werken voor de nabije toekomst een serieuze optie is. Op dit moment is het gemeentehuis traditioneel ingericht, en hebben vrijwel alle ambtenaren er een vaste werkplek. Dit is naar verwachting op termijn niet meer nodig en kan ertoe leiden dat andere organisaties mede-gehuysvest worden in het gemeentehuis. Het gebouw kan hierdoor toegankelijker worden, wat een laagdrempeliger contact met inwoners en bedrijfsleven mogelijk maakt. Inmiddels is een scenariostudie uitgevoerd en deze is op 30 augustus 2021 aan de raad gepresenteerd. Op basis van deze scenariostudie bereiden we een investeringsbeslissing voor, die naar verwachting in januari 2022 in de raad behandeld kan worden.

Personeel en organisatie

Na twee jaren waarin corona domineerde, laten we in 2022 naar verwachting de pandemie (grotendeels) achter ons. Dat betekent echter niet dat we teruggaan naar de situatie van voor corona. In het verleden is al gebleken dat een crisis van een dergelijke omvang reeds in gang gezette ontwikkelingen kan versnellen. De pandemie heeft ons in elk geval geleerd welke mogelijkheden en onmogelijkheden het thuiswerken te bieden heeft. Een belangrijke conclusie daarbij is dat er veel meer mogelijk is dan vooraf gedacht.

Kijkend naar de arbeidsmarkt is in het lopende jaar al duidelijk geworden dat de mobiliteit al groot is en ook groeit. Koggenland is daar een positieve uitzondering op, want het aantal mensen dat onze organisatie verlaat is – in vergelijking met omliggende gemeenten – relatief laag. Ook worden openstaande vacatures veelal snel ingevuld. De titel 'Beste werkgever kleine gemeentes 2021', levert daarin een positieve bijdrage. Onder het motto 'Stilstand is achteruitgang' is de gemeente al gestart met diverse ontwikkelingen, om ook in de toekomst een aantrekkelijke werkgever te blijven. Koggenland is een kleine gemeente, met vrijwel geen mogelijkheden om onderscheidend te zijn in haar primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden. Dat maakt specifieke arbeidsmarktcommunicatie en andere unieke voorwaarden noodzakelijk om de ambtelijke organisatie op het gewenste niveau te houden, zowel in kwantitatieve als kwalitatieve zin.

De basis voor de ontwikkeling van de organisatie is de in 2021 gepresenteerde missie en visie. Daarbij zijn belangrijke uitgangspunten geformuleerd. Ten eerste staat de klant centraal bij alle werkzaamheden die worden verricht, waarbij grofweg een driedeling te maken is in inwoners, bestuur en medewerkers. Deze kanteling van de organisatie moet een verdere impuls geven aan de kwaliteit van de dienstverlening. Het tweede belangrijke uitgangspunt is de omgeving waarin de gemeente haar diensten levert aan de inwoners, en ook de ambtenaren hun werkzaamheden moeten verrichten. Het gemeentehuis moet de uitstraling krijgen van een ontmoetingsplek, zowel voor inwoners, bestuurders als ambtenaren. En dan niet per groep maar vooral gemengd. Dit om de uitdagingen voor Koggenland gezamenlijk het hoofd te kunnen bieden, met oog voor alle belangen die er spelen. De opgedane ervaringen in de coronapandemie vormen een belangrijk uitgangspunt voor het plaats- en tijdonafhankelijk werken, dat in de loop van 2022 geïntroduceerd gaat worden. De kredieten die de raad eerder beschikbaar heeft gesteld voor aanpassingen van de raadszaal en modernisering van de werkplekken worden hierbij betrokken.

De steeds vaker voorkomende aanpassingen van wet- en regelgeving, maar ook de uitkomsten van de gemeentelijke verkiezingen, gaan zonder twijfel impact hebben op de samenstelling, werkwijze en dienstverlening van de ambtelijke organisatie. De zaken die op dit moment al bekend zijn, zijn opgenomen in deze begroting.

Tot slot is de insteek van deze begroting anders dan in de voorgaande jaren. Realistisch begroten is het uitgangspunt, waarmee al een begin is gemaakt met de ombuigingen. Bij de totstandkoming zijn de feitelijke bedragen opgenomen en zijn diverse voorzieningen geschrappt. Ook zijn alle op dit

moment bekende ontwikkelingen in beeld gebracht, inclusief de kosten die daarmee samenhangen. Bij diverse bedragen is gebruikgemaakt van de ervaringscijfers of kengetallen. Hierdoor is een realistische begroting ontstaan op basis van de zaken die op dit moment bekend zijn.

Structurele kosten – loonsom (€ 445.000)

- *Lokaal*

- Het team Financiën moet uitgebreid worden. Ten eerste is dit noodzakelijk om in te spelen op de veranderende wetgeving. Vanaf 2022 wordt het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijk voor de rechtmatigheid en moet het college aan het einde van het boekjaar een goedkeurende verklaring afgeven. Dit vraagt om frequente(re) interne controle en verslaglegging aan het bestuur, waarbij in 2023 ook de mogelijkheid ontstaat de gemeenteraad frequenter, bij voorbeeld per kwartaal, te informeren over de financiële positie van Koggenland. Er ligt een voorstel om hierover na de verkiezingen concrete afspraken te maken met een afvaardiging van de gemeenteraad. Daarnaast krijgen gemeenten steeds meer te maken met gelabelde gelden vanuit Den Haag. Deze financiële middelen worden slechts beschikbaar gesteld als de gemeente voldoet aan strikte voorwaarden en rapportages, en achteraf ook een uitgebreide verantwoording kan overleggen. Een ander punt van aandacht is het monitoren van de besluiten die samenhangen met de ombuigingen, om een structureel sluitende begroting te kunnen blijven overleggen. Tot slot is extra capaciteit binnen het team Financiën noodzakelijk om controle te houden, maar ook om te kunnen anticiperen op de steeds complexer wordende structurele en incidentele financiering binnen het sociaal domein.
- Milieu maakt op dit moment onderdeel uit van het team Duurzaamheid. In de dagelijkse praktijk krijgt de gemeente steeds meer verzoeken op dit gebied. Denk hierbij aan zaken die te maken hebben met de stikstofproblematiek, het BOGO-traject (Bodem en ondergrond in de Omgevingswet) en de warme overdracht van de bodemtaken van provincie naar gemeente. Omdat taken en verantwoordelijkheden vanuit de provincie zijn overgedragen naar de lokale politiek is extra beleid en handhaving op dit gebied noodzakelijk. Ook gaan gemeenten milieuvergunningen verstrekken, met een maximale doorlooptijd van acht weken, die nu nog door andere overheden worden afgegeven. Op dit moment is er geen capaciteit om deze extra taken in te vullen. Mogelijk worden hiervoor incidentele middelen beschikbaar gesteld, maar de hoogte daarvan is op dit moment nog onduidelijk. Wel is al besloten dat de gemeenten deze taken erbij krijgen.
- Extra capaciteit bij P&O is noodzakelijk om uiteenlopende redenen. Ten eerste is het aantal medewerkers bij Koggenland de afgelopen jaren aanzienlijk gegroeid, waardoor de werkzaamheden voor werving & selectie, maar ook in het personeelsbeheer, structureel zijn toegenomen. Bij de start van 2022 zijn voor de gemeente Koggenland naar verwachting 207 medewerkers werkzaam, waar dat er enkele jaren geleden nog 160 waren. Onder andere de toegenomen (complexe) taken binnen het sociaal domein en het fysieke domein hebben voor deze groei gezorgd.

Daarnaast vraagt de toegenomen mobiliteit extra capaciteit voor werving. Daarbij is onderscheidende arbeidsmarktcommunicatie van cruciaal belang om als kleine gemeente niet alleen de juiste mensen te werven, maar ook te zorgen dat er zo weinig mogelijk uitstromen. De huidige capaciteit van P&O is berekend op het werven van vier medewerkers op jaarbasis, terwijl de instroom in de praktijk al jarenlang een veelvoud hiervan is. Tot slot is de huidige capaciteit te beperkt om te werken aan een langetermijnvisie, zowel op bijvoorbeeld strategisch personeelsmanagement als de ontwikkeling van teams en individuele medewerkers.

- Het aantal medewerkers is de afgelopen jaren toegenomen. De uitkomsten van de ombuigingen laten een aanzienlijke groei zien bij het zorgteam en ook binnen het ruimtelijk domein neemt het aantal vaste en tijdelijke medewerkers toe tot het eerdergenoemde aantal. Teneinde de *span of care* op hetzelfde niveau te houden, is extra leidinggevende capaciteit vanuit een teamleider noodzakelijk. Het management is van plan deze teamleider intern te werven en daarmee de gewenste interne mobiliteit verder in te vullen. Juist in de tijd van mobiliteit is het heel belangrijk aandacht te hebben voor het behoud en het werkplezier van medewerkers.

- De gemeente Koggenland maakt op dit moment voor een zeer beperkt aantal uren per week gebruik van kennis op het gebied van informatiebeveiliging. Dit terwijl de noodzaak en urgentie van informatiebeveiliging de afgelopen periode steeds duidelijk geworden zijn. Denk hierbij aan toegenomen criminaliteit op dit gebied, maar ook aan de datalekken die zijn ontdekt in de gemeentelijke organisatie. Er is niet alleen een verdere bewustwording van informatiebeveiliging noodzakelijk, maar er moeten ook extra maatregelen genomen worden, die op naleving worden gecontroleerd. Dit zijn redenen om de noodzakelijke capaciteit op dit domein te vergroten, met als doel problemen verder te minimaliseren. Als er namelijk tekortkomingen zijn in de informatiebeveiliging, is de schade – vooral immaterieel – vaak groot.
- *Regionaal – loonsom (€ 125.000)*
Op diverse gebieden vinden regionaal ontwikkelingen plaats, vaak vanuit het oogpunt van efficiency. Vooral binnen het sociale, maar ook in het fysieke domein, hebben vrijwel alle gemeenten onvoldoende capaciteit om de noodzakelijke werkzaamheden te kunnen doen. Daarom is afgesproken dat alle ambtelijke organisaties om extra capaciteit vragen in de begroting van 2022.

Mocht dit niet of niet volledig lukken, dan moeten er keuzes gemaakt worden. Er zullen dan projecten uit- of afgesteld worden, of gemeenten zullen worden uitgesloten van de deelname en resultaten van projecten.

Incidentele kosten

- Invoering Omgevingswet – € 110.000
Met de komst van de Omgevingswet (invoering in 2022) zal het aantal aanvragen dat hiermee samenhangt fors gaan toenemen. De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft de gemeenten hierop gewezen. Om de verwachte extra stroom van aanvragen binnen de wettelijk gestelde termijn af te kunnen blijven handelen, is tijdelijk extra capaciteit nodig. De financiële middelen hiervoor worden pas ingezet als uit de rapportages blijkt dat het aantal aanvragen is toegenomen. Overigens wordt ook de noodzakelijke extra handhaving uit deze financiële middelen bekostigd.

Incidentele kosten – overige

- Functiehuis (€ 55.000)
Het huidige functiehuis van de gemeente Koggenland kent zijn oorsprong in 2007 en is verouderd. In de tussenliggende periode zijn veel ontwikkelingen de revue gepasseerd, waaronder de decentralisatie van het sociaal domein, waaraan over het algemeen op individuele basis aanpassingen zijn doorgevoerd. Het aantal aanvragen van medewerkers voor een functiewaardering is logischerwijs groot en vraagt veel capaciteit en financiële middelen (bij externe toetsing).

Een nieuw functiehuis zorgt er niet alleen voor dat alle functies weer up-to-date zijn, maar past ook bij goed werkgeverschap. In de markt zijn diverse standaarden op dit gebied beschikbaar. Een optie die in ieder geval onderzocht gaat worden, is het functiehuis HR21 dat bij vele overheden gebruikt wordt, waardoor benchmarkmateriaal beschikbaar komt. En een vergelijkingsstandaard is relevant in een arbeidsmarkt waar de vraag groter aan het worden is dan het kwalitatieve aanbod. Eerst wordt een systematiek met bijbehorend functiehuis gekozen, waarna de implementatie plaatsvindt. De genoemde kosten zijn begroot voor beide trajecten.

- Organisatieontwikkeling (€ 150.000)
De ontwikkeling van de ambtelijke organisatie van Koggenland is in volle gang. Op een aantal vlakken is externe expertise noodzakelijk, bijvoorbeeld om de aanpassingen in het gemeentehuis uit te werken. Maar er is ook tijdelijk extra capaciteit nodig om systemen en de financiële administratie aan te passen aan de nieuwe structuur. Het ontwikkelen van een organisatie gaat verder dan het aanpassen van het organisatiemodel en/of de huisvesting. Onderliggende processen, procedures en systemen moeten één geheel hiermee vormen, anders worden de beoogde effecten van deze ontwikkelingen niet volledig gerealiseerd. Integraliteit is voorwaardelijk voor succesvolle organisaties. Daarbij is het niet uitgesloten dat transitiekosten

gemaakt moeten worden als voor huidige medewerkers geen passende functie wordt gevonden in de nieuwe structuur.

- Opleidingen en trainingen (€ 40.000)

Door corona en het verplichte thuiswerken dat daarmee samenhangt, is een forse achterstand ontstaan in de ontwikkeling van individuele medewerkers en teams. In september 2021 is de leergang Ambtenaar met Impact gestart en aan het einde van dat jaar start een leergang voor leidinggevenden. Beide leergangen moeten niet alleen een deel van de opgedane achterstand helpen inlopen, maar maken ook onderdeel uit van de ingezette organisatieontwikkeling. Daarmee sluiten ze aan bij onder andere de gevolgen van het hybride werken.

De overeenkomsten voor deze leergangen zijn in 2021 getekend, maar het grootste deel van de opleiding wordt in 2022 gegeven. Daarom wordt een deel van het verwachte restantbudget (€ 40.000) meegenomen naar het nieuwe jaar.

Informatievoorziening

De rol van informatievoorziening en gegevensmanagement wordt steeds groter en belangrijker. Denk aan de verdergaande digitalisering en de bijbehorende digitale transformatie, maar ook aan de invloed van privacy en gegevensbescherming. Onze informatiehuishouding is essentieel voor onze dienstverlening en een belangrijke pijler om onze nieuwe organisatievisie waar te maken.

Door onze informatiehuishouding op kwalitatief hoog niveau te organiseren, beschikken we over juiste, actuele en betrouwbare gegevens. Met die gegevens kunnen wij onze inwoners en ondernemers beter en makkelijker van dienst zijn. We realiseren ons dat we ook veilig met deze gegevens om moeten gaan. Dit ondersteunen we met techniek en continue inzet op bewustwording.

Om de dienstverlening en bedrijfsvoering optimaal te kunnen faciliteren, zetten we in op:

- uitbreiding en monitoring van onze klantgerichte digitale dienstverlening, met aandacht voor die mensen die (nog) minder digitaal vaardig zijn;
- het op orde zijn van onze basisgegevens en aantoonbaar voldoen aan de eisen voor informatieveiligheid;
- een stabiele en moderne ICT-infrastructuur, die 24/7 beschikbaar is.

Om deze doelstellingen te kunnen behalen:

- vertalen we de uitkomsten van de monitoring van onze dienstverlening naar verbeteracties;
- werken we samen met SSC DeSom aan de modernisering van onze ICT ten behoeve van het plaats- en tijdonafhankelijk werken;
- werken we aan een continue verbetercyclus voor informatiebeveiliging en privacybescherming;
- leggen we verantwoording af over onze informatieveiligheid met de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA), en voor 2022 voor het eerst ook over de Wet politiegegevens;
- faciliteren we onze medewerkers met een goede en moderne werkomgeving en richten we onze systemen in conform privacy- en informatiebeveiligingsregels;
- gaan we experimenteren met datamonitoring en zetten we deze in bij nieuwe ontwikkelingen.

Interne controle

Administratieve organisatie/ interne beheersing (AO/IB)

Het team AO/IB voert de verbijzonderde interne controles (VIC) uit als aanvulling op interne controlemaatregelen die al genomen worden. De VIC is er ook op gericht te beoordelen of de afgesproken interne controles in de processen daadwerkelijk functioneren en effectief zijn. Het afgelopen jaar is er hard aan gewerkt de AO/IB op niveau te brengen. Dit zal in 2022 voortgezet worden.

Rechtmatigheidsverantwoording

Op dit moment verstrekt de externe accountant bij de jaarrekening een controleverklaring met een oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid. Dit gaat veranderen. Met ingang van het jaarverslag over 2022 gaat het college verantwoording afleggen over de naleving van geldende wet- en regelgeving bij de totstandkoming van de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is een jaar uitgesteld. Het college zou in eerste instantie een rechtmatigheidsverantwoording afgeven over het verslagjaar 2021.

De rechtmatigheidsverantwoording is een standaardmodeltekst, die wordt opgenomen in de jaarrekening. Naast het opnemen van de rechtmatigheidsverantwoording kan het college in de paragraaf Bedrijfsvoering zijn eigen verhaal aan de gemeenteraad vertellen, bijvoorbeeld over de kwaliteit van de interne beheersing en de eventuele leer- en verbeterpunten. Vanaf de begroting 2021 is het onderdeel Rechtmatigheid een terugkerend onderwerp in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Het college en de raad moeten nog wel afspraken maken over wat er over rechtmatigheid in de paragraaf Bedrijfsvoering wordt opgenomen. Ook de verantwoordingsgrens moet nog vastgesteld te worden. Hierover zal begin 2022 in samenspraak met de Auditcommissie een voorstel ter besluitvorming aan de raad voorgelegd worden.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Koggenland werkt met andere partijen samen om haar doelstellingen te bereiken. Gemeenten besteden steeds meer en steeds grotere taken uit aan andere partijen, maar de gemeente blijft wel verantwoordelijk voor de taken die de verbonden partijen uitvoeren. De gemeenteraad moet daarom goed in beeld hebben welke bijdrage een verbonden partij levert en welke risico's daarmee gepaard gaan.

Vanaf de begroting 2021 vindt u op twee plekken in de begroting informatie over de verbonden partijen. In de programma's staat de beleidsmatige informatie over de manier waarop de verbonden partijen betrokken zijn. Vervolgens staat in de paragraaf Verbonden partijen de financiële informatie over de verbonden partijen en de eventuele risico's voor de gemeenten. Dit is conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Wat is een verbonden partij?

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en/of financieel belang heeft.

Bestuurlijk belang

Er is sprake van een bestuurlijk belang als een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeenten namens de gemeente zitting neemt in het bestuur van de verbonden partij of namens de gemeente stemt.

Financieel belang

Van een financieel belang is sprake wanneer de gemeentemiddelen ter beschikking heeft gesteld, die ze kwijt is in geval van faillissement van de organisatie of wanneer financiële problemen bij de organisatie verhaald kunnen worden bij de gemeente.

Soorten verbonden partijen

Verbonden partijen zijn onder te verdelen in:

- gemeenschappelijke regelingen;
- vennootschappen en coöperaties;
- stichtingen en verenigingen;
- overige verbonden partijen.

Bij vennootschappen, coöperaties, stichtingen en verenigingen wordt ook wel de term 'deelneming' gebruikt.

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de verbonden partijen waarin de gemeente Koggenland participeert.

Visie en beleidsvoornemens

Regionale samenwerking

Niet alleen de colleges en de ambtelijke organisaties werken samen, maar ook de zeven West-Friese gemeenteraden. Door het stellen van West-Friese kaders voor regionale samenwerking ontstaat meer grip en sturing op regionale samenwerking door de raden. Dit draagt bij aan de betrokkenheid van de raden en daarmee aan de effectiviteit van regionale samenwerking. Zo zijn er de Westfriese 5, de Hoornse 10 en het Pact van Westfriesland.

Westfrieze 5

De Westfrieze 5 zijn vijf uitgangspunten die voor de regionale samenwerking gelden.

De Hoornse 10

De Hoornse 10 zijn tien spelregels die specifiek van toepassing zijn op de interactie met de gemeenschappelijke regelingen.

Pact van Westfriesland

Met het pact van Westfriesland hebben de zeven gemeenteraden een gezamenlijke ambitie vastgesteld om tot de top 10 van aantrekkelijkste regio's van Nederland te behoren.

Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen

Notitie Informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen

Op 5 februari 2018 heeft de gemeenteraad de notitie *Informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen* vastgesteld. Daarin zijn allerlei voorstellen gedaan voor de schriftelijke informatievoorziening, procedureafspraken en formele besluitvorming (zoals de zienswijzeprocedure kadernota, het toegankelijk maken van stukken voor de algemene bestuursvergaderingen en het faciliteren van de betrokkenheid van de raadsleden door bijvoorbeeld werkbezoeken). Door deze voorstellen, gecombineerd met de verplichting van de colleges om de gemeenteraden actief te informeren over gemeenschappelijke regelingen, kunnen gemeenteraden beter inhoudelijk betrokken worden bij het werk van de gemeenschappelijke regelingen.

Financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR)

Op 25 februari 2019 heeft de gemeenteraad de financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR) vastgesteld. Hiermee wordt een eenvoudige en eenduidige aanpak mogelijk gemaakt in de omgang met de gemeenschappelijke regelingen in de gemeenten in Noord-Holland Noord. Zo staat in de FUGR bijvoorbeeld welke methodiek voor indexering wordt toegepast, hoe hoog de algemene reserve mag zijn en welke aanvullende informatie in de jaarstukken en begroting opgenomen moet worden.

Ontwikkelingen

De gemeenschappelijke regeling Centraal Afvalverwijderingsbedrijf Westfriesland is gewijzigd en gaat nu verder onder de naam Afvalbeheer Westfriesland. Door de wijzigingen in de regeling liggen de verordende bevoegdheden weer bij de gemeente en maakt de gemeente ook het beleid, taken die voorheen aan het Centraal Afvalverwijderingsbedrijf Westfriesland (CAW) gedelegeerd waren. Ook zijn de aandelen overgedragen aan de individuele gemeenten. Hierdoor kent de gemeenschappelijke regeling nog maar een klein aantal verantwoordelijkheden.

Bijdragen aan verbonden partijen

(x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Gemeenschappelijke regelingen:			
Archeologie Westfriesland	13	13	13
Centraal Afvalverwijderingsbedrijf Westfriesland (CAW)	0	5	6
Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD HN)	847	864	867
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	143	143	142
Ondersteuning bestuurlijke Samenwerking Westfriesland	67	82	84
Recreatieschap Westfriesland (RSW)	128	131	133
Shared Service Center DeSom (SSC DeSom)	1.126	955	978
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VR NHN)	1.471	1.591	1.586
WerkSaam Westfriesland	689	744	747
Westfries Archief	182	186	188
Totaal gemeenschappelijke regelingen	4.666	4.714	4.744
Vennootschappen en coöperaties:			
NV Alliander	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
NV Bank Nederlandse Gemeenten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	50	50	51
Totaal vennootschappen en coöperaties	50	50	51
Totaal gemeentelijke bijdragen	4.716	4.764	4.795

Gemeenschappelijke regelingen

De bedragen opgenomen in de tabellen voor het eigen vermogen (EV) en vreemd vermogen (VV) voor 2020 zijn afkomstig uit jaarstukken en de bedragen voor 2021 en 2022 uit de begrotingen van de desbetreffende verbonden partijen.

Op 28 juni 2021 heeft de gemeenteraad van Koggenland een negatieve zienswijze afgegeven op de begroting 2022 van gemeenschappelijke regeling Shared Service Centrum DeSom. Op alle overige gemeenschappelijke regelingen is een positieve zienswijze afgegeven.

Afvalbeheer Westfriesland (voormalig CAW)

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Hoorn
Deelnemende partijen	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Medemblik, Opmeer, Stede Broec en Koggenland
Bestuurlijk belang	Lid van het algemeen bestuur
Financieel belang	Bijdrage voor 2022: € 6.000
Relatie programma en taakveld	Programma 3 Wonen en ondernemen, taakveld 7.4 Milieubeheer
Risico's	Stortplaats Westwoud

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
2020	167	49	3.403	2.931	118 N
2021	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	54 N
2022	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	0

Archeologie Westfriesland (AWF)

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (regeling zonder meer)
Vestigingsplaats	Hoorn
Deelnemende partijen	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en Koggenland
Bestuurlijk belang	Niet van toepassing (het accent van deze regeling ligt meer op beleidsafstemming of coördinatie)
Financieel belang	Proportionele bijdrage in de kosten van uitgevoerde archeologische werkzaamheden Bijdrage voor 2022: € 13.000
Relatie programma en taakveld	Programma 3 Wonen en ondernemen, taakveld 5.4 Musea
Risico's	Er zijn voor 2022 geen risico's bekend.

AWF is een 'regeling zonder meer'. Een gemeenschappelijke regeling zonder meer vindt haar grondslag in de Wet gemeenschappelijke regelingen (artikel 1), die alleen voorschrijft dat er afspraken gemaakt worden op basis waarvan wordt samengewerkt. Er hoeft geen rechtspersoon of eigen bestuur te worden opgericht of met een eigen begroting te worden gewerkt. Daarom kunnen we geen inzicht geven in het vermogen van deze regeling.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Alkmaar
Deelnemende partijen	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en Koggenland
Bestuurlijk belang	Lid van het algemeen en dagelijks bestuur
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van het aantal inwoners Bijdrage voor 2022: € 867.000
Relatie programma en taakveld	Programma 2 Welzijn en zorg, taakveld 7.1 Volksgezondheid
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • doorontwikkeling JGZ 2019- 2023; • ziekteverzuim JGZ; • informatiebeveiliging en privacybescherming; • afname aanvullende diensten JGZ; • medische arrestantenzorg; • gevolgen corona voor reizigersadviesing.

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
2020	1.600	1.877	15.447	16.875	221 V
2021	501	731	15.447	15.447	180 V
2022	1.015	1.038	16.875	16.875	23 V

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Hoorn
Deelnemende partijen	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel, provincie Noord-Holland en Koggenland
Bestuurlijk belang	Lid van het algemeen bestuur
Financieel belang	Jaarlijkse vaste bijdrage Bijdrage voor 2022: € 142.000
Relatie programma en taakveld	Programma 3 Wonen en ondernemen, taakveld 7.4 Milieubeheer
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • claims; • datalek van geregistreerde gegevens; • aanbestedingsrisico's; • projecten ten laste van het rekeningresultaat; • pandemie; • Omgevingswet en het digitaal stelsel Omgevingswet.

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
2020	3.142	5.766	4.966	9.443	2.797 V
2021	812	812	4.950	4.950	0
2022	2.748	2.748	4.950	4.950	0

Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking Westfriesland (OSW)

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (centrumgemeenteconstructie)
Vestigingsplaats	Hoorn
Deelnemende partijen	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Medemblik, Opmeer, Stede Broec en Koggenland
Bestuurlijk belang	Niet van toepassing (het accent van deze regeling ligt meer op beleidsafstemming of coördinatie)
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van het aantal inwoners Bijdrage voor 2022: € 84.000
Relatie programma en taakveld	Programma 1 Dienstverlening en bestuur, taakveld 0.1 Bestuur en 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken
Risico's	Er zijn voor 2022 geen risico's bekend.

OSW is een gemeenschappelijke regeling met de constructie van een centrumgemeente. Deze constructie is eenvoudiger en relatief makkelijk te organiseren. Er hoeft geen nieuwe organisatie te worden opgezet. Daarom kunnen we geen inzicht geven in het vermogen van deze regeling.

Recreatieschap Westfriesland (RSW)

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Bovenkarspel
Deelnemende partijen	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Bestuurlijk belang	Lid van het algemeen en dagelijks bestuur
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis aantal inwoners Bijdrage voor 2022: € 133.000
Relatie programma en taakveld	Programma 2 Welzijn en zorg, taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • langdurige afwezigheid van werknemers door ziekte; • beëindigen overeenkomst door verhuurders of pachters; • het uittreden van een van de gemeenten uit de gemeenschappelijke regeling; • imagoschade; • gevolgen van klimaatontwikkeling.

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
2020	2.121	1.943	2.133	1.867	5 V
2021	1.752	1.711	2.314	2.265	11V
2022	1.954	1.917	1.785	1.554	16 V

Shared Service Center DeSom

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Wognum
Deelnemende partijen	Drechterland, Enkhuizen, Medemblik, Opmeer, Stede Broec en Koggenland
Bestuurlijk belang	Lid van het algemeen bestuur
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis aantal inwoners. Bijdrage voor 2022: € 978.000
Relatie programma en taakveld	Programma Dienstverlening en bestuur, taakveld 0.4 Overhead
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • cyberaanvallen en cybercriminaliteit; • geen goede centrale regie en beveiliging SAAS-oplossingen; • incompliance door gewijzigde voorwaarden softwareleveranciers; • beëindigen van contracten met leveranciers; • tijdige invulling van vacatures en werving geschikt personeel.

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
2020	1.054	1.312	2.161	2.369	1.049 V
2021	987	919	2.343	1.857	0
2022	1.245	1.234	3.774	3.753	0

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VR NHN)

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Alkmaar
Deelnemende partijen	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel, Koggenland
Bestuurlijk belang	Lid van het algemeen bestuur
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van het aantal inwoners Bijdrage voor 2022: € 1.586.000
Relatie programma en taakveld	Programma 1 Dienstverlening en bestuur, taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer, 1.2 Openbare orde en veiligheid en 7.1 Volksgezondheidszorg
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • dat brandweervrijwilligers van rechtswege overgaan in een arbeidsovereenkomst; • langdurige uitval; • tekort aan ambulanceverpleegkundigen; • IT-dreigingen; • materiële en personele schade bij omvangrijke incidenten; • aanbestedingsclaim.

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
2020	5.327	8.228	51.688	48.257	3.425 V
2021	4.740	4.577	59.252	53.502	0
2022	4.202	4.356	49.744	46.847	0

WerkSaam Westfriesland

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Hoorn
Deelnemende partijen	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Medemblik, Opmeer, Stede Broec en Koggenland
Bestuurlijk belang	Lid van het dagelijks en algemeen bestuur
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage aan de hand van een verdeelsleutel (op basis van het aantal inwoners en uitkeringsgerechtigden) Bijdrage bedrijfsvoering voor 2022: € 747.000
Relatie programma en taakveld	Programma 2 Welzijn en zorg, taakveld 6.1 Inkomensregelingen
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • externe factoren en economische ontwikkelingen; • ontwikkeling toegevoegde waarde; • uitvoeringstaken Wet inburgering.

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
2020	7.144	7.762	15.201	21.850	349 V
2021	5.875	5.500	17.601	19.428	1 V
2022	5.661	5.122	21.692	21.603	0

Westfries Archief (WFA)

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Hoorn
Deelnemende partijen	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Bestuurlijk belang	Lid van het algemeen bestuur
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van het aantal inwoners Bijdrage voor 2022: € 188.000
Relatie programma en taakveld	Programma 1 Dienstverlening en bestuur, taakveld 5.4 Musea
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • langdurig zieke medewerker; • vollopen depotruimte; • op peil houden budgetten digitale informatie.

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
2020	426	403	153	340	22 N
2021	399	319	153	153	0
2022	323	223	340	340	0

Deelnemingen

Alliander NV	
Rechtsvorm	Vennootschap (NV)
Vestigingsplaats	Arnhem
Deelnemende partijen	De aandelen van Alliander zijn in handen van de provincies en gemeenten.
Bestuurlijk belang	Participatie via aandelen. De gemeente heeft als aandeelhouder 125.049 aandelen.
Financieel belang	De nominale waarde van de aandelen. Deze bedraagt € 45.378.
Relatie programma en taakveld	Programma 1 Dienstverlening en bestuur, taakveld 0.5 Treasury
Risico's	Het risico is beperkt tot de nominale waarde van de aandelen.

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
2019	4.129 mln.	4.224 mln.	4.216 mln.	4.567 mln.	251 mln. V
2020	4.224 mln.	4.328 mln.	4.567 mln.	5.094 mln.	224 mln. V

Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG Bank)

Rechtsvorm	Vennootschap (NV)
Vestigingsplaats	Den Haag
Deelnemende partijen	Gemeenten, provincies, één hoogheemraadschap en de Nederlandse staat
Bestuurlijk belang	Participatie via aandelen. De gemeente heeft als aandeelhouder 29.016 aandelen.
Relatie programma en taakveld	Programma 1 Dienstverlening en bestuur, taakveld 0.5 Treasury
Risico's	Het risico is beperkt tot de nominale waarde van de aandelen.

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
2019	4.991 mln.	4.887 mln.	132.518 mln.	144.802 mln.	163 mln. V
2020	4.887 mln.	5.097 mln.	144.802 mln.	155.262 mln.	221 mln. V

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord

Rechtsvorm	Vennootschap (NV)
Vestigingsplaats	Alkmaar
Deelnemende partijen	17 gemeenten in Noord-Holland en de provincie Noord-Holland
Bestuurlijk belang	Participatie via aandelen. De gemeente heeft als aandeelhouder 1 aandeel.
Financieel belang	De nominale waarde van het aandeel. Deze bedraagt € 1. Overige informatie: het Ontwikkelingsbedrijf ontvangt in 2022 een subsidiebijdrage van € 51.000.
Relatie programma en taakveld	Programma 3 Wonen en ondernemen, taakveld 4.1 Economische ontwikkeling
Risico's	Het risico is beperkt tot de nominale waarde van de aandelen.

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
2019	1.089	877	2.563	2.133	212 N
2020	877	1.169	2.133	2.617	291 V

Paragraaf 7 Grondbeleid

Inleiding

Met het gemeentelijk grondbeleid worden ruimtelijke ontwikkelingen gefaciliteerd. Waar nodig of mogelijk past de gemeente actief grondbeleid toe om zowel kwantitatief als kwalitatief voldoende aanbod te realiseren van woningen, bedrijfsruimte en voorzieningen.

In deze paragraaf vindt u de volgende onderdelen:

- een visie op het grondbeleid van de gemeente, in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- een omschrijving van hoe de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- de beleidsuitgangspunten voor de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Visie op het grondbeleid

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken op het gebied van de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen.

Manier waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

Bij de BIE heeft de gemeente de gronden in eigendom. De raad stelt een exploitatiebegroting vast en opent daarmee een BIE. De toerekening van de kosten en opbrengsten is wettelijk bepaald in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Per 1 juli 2022 wordt dit bepaald in de Omgevingswet. Sinds 1 januari 2016 betaalt de gemeente vennootschapsbelasting over een winstgevend resultaat.

De lopende grondexploitaties vallen allemaal onder een actief grondbeleid. Dat houdt in dat de gemeente de grond in eigendom heeft, de gronden bouw- en woonrijp maakt en bouwkvavels uitgeeft om de lasten te dekken. Deze lopende grondexploitaties staan in de tabel Prognoses resultaten grondexploitaties.

Faciliterend grondbeleid

Het huidige grondbeleid is faciliterend grondbeleid, maar waar nodig of mogelijk voert de gemeente actief grondbeleid. Bij faciliterend grondbeleid voert de gemeente voor nieuwe ontwikkelingen voor woningbouw of bedrijven alleen die taken uit die slechts de gemeente kan uitvoeren, zoals het vaststellen van het bestemmingsplan. De initiatiefnemer draagt de risico's en de kosten voor de uitvoering. De kosten die de gemeente moet maken om haar taak te kunnen uitvoeren, verhaalt ze bij de initiatiefnemer.

De gemeente is wettelijk verplicht om de lasten te verhalen. Bij voorkeur sluit de gemeente met de initiatiefnemer een exploitatieovereenkomst voordat de raad het bestemmingsplan vaststelt. Wordt vooraf geen overeenkomst gesloten, dan stelt de raad gelijktijdig met het bestemmingsplan een exploitatieplan vast.

Momenteel voert de gemeente faciliterend grondbeleid bij de ontwikkeling Spierland, Julianastraat Hensbroek en bij andere, vaak kleinschalige, bouwplannen.

Overige gronden

Naast de in exploitatie genomen gronden heeft de gemeente gronden in eigendom die nog niet in de exploitatie zijn opgenomen: de zogeheten niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG). Deze gronden mogen niet meer onder de grondexploitatie op de balans staan en zijn tegen de verkrijgingsprijs opgenomen onder de materiële vaste activa.

Prognose resultaten grondexploitaties

Actuele prognose te verwachten resultaten totale grondexploitatie						
(x € 1.000)						
Grondexploitatie	Boekwaarde 31-12-2020		Verwachte lasten (resterende looptijd)	Verwachte baten (resterende looptijd)	Verwacht resultaat 01-09-2021	
Lijsbeth Tijs	1.440	V	1.351	1.573	1.662	V
Hofland II	757	V	660	1.223	1.320	V
Buitenplaats De Burgh	103	V	50	1.078	1.131	V
De Tuinen	352	V	5.701	7.144	1.795	V
Tuindersweijde-Zuid	-1.702	N	1.949	3.656	5	V
Avenhorn-West	-		13.635	16.238	2.603	V
	950	V	23.346	30.912	8.516	V

Als plannen veranderen, kunnen ook de resultaten van grondexploitaties veranderen. Bij elke grote planwijziging zal doorgerekend worden wat het effect daarvan is op het resultaat van de grondexploitatie.

Planning voor de grondexploitaties in 2022

Lijsbeth Tijs

De verwachting is dat de woningen van fase 3 in de verkoop gaan voor de zomer 2022 en dat de bouw van de woningen in fase 3 gestart wordt in de tweede helft van 2022.

Hofland II

De verwachting is dat de woningen tussen Dubbelspoor en het spoor in de zomer van 2022 in de verkoop gaan. Bij een voorspoedige verkoop kan eind 2022 gestart worden met de bouw van deze woningen.

Buitenplaats De Burgh

De verwachting is dat de woningen van fase 3c en de 11 appartementen voor het Woningbedrijf in april 2022 worden opgeleverd. De openbare ruimte van fase 3c wordt woonrijp gemaakt vanaf september 2022 en de brugverbinding wordt opgeleverd tussen fase 2 en 3 in de eerste helft van 2022.

De verwachting is dat de gezamenlijke grondexploitatie van de publiek-private samenwerking met Zeeman Vastgoed eind 2022 kan worden afgesloten en het resultaat kan worden uitgekeerd.

De Tuinen

De verwachting is dat het bestemmingsplan voor de vervolgfase in het eerste kwartaal 2022 onherroepelijk is en dat de grond voor de vervolgfase dan bouwrijp kan worden gemaakt. Ook wordt verwacht dat de woningen van fase 2 voor de zomer 2022 in de verkoop gaan en dat eind 2022 gestart kan worden met de bouw van deze woningen.

Tuindersweijde-Zuid

De raad heeft een motie aangenomen over het knippen van het bestemmingsplan Tuindersweijde-Zuid. Hiermee wil de raad meer tijd nemen om een goede keuze te maken over het tracé van de ontsluitingsweg van Tuindersweijde, zonder dat er veel vertraging ontstaat voor de start van de ontwikkeling van de eerste woningen van Tuindersweijde-Zuid. De verwachting is dat het eerste bestemmingsplan voor Tuindersweijde-Zuid in het eerste kwartaal van 2022 onherroepelijk wordt. Aansluitend kan gestart worden met de verkoop van woningen van fase 1 en het bouwrijp maken van fase 1. Vervolgens kan in het derde kwartaal van 2022 gestart worden met de bouw van de eerste woningen.

Avenhorn-West

In 2022 worden nog geen acties verwacht voor de ontwikkeling van Avenhorn-West.

Ontwikkeling Het Veer Avenhorn (vrijkomende schoollocatie) (de grondexploitatie moet nog geopend worden. Naar verwachting wordt dit nog in 2021 voorgelegd aan de raad)

De verwachting is dat het bestemmingsplan wordt vastgesteld en gestart wordt met het bouwen van het plangebied. Tevens is de verwachting dat de bouwgrond wordt verkocht aan een ontwikkelaar voor het ontwerp en verkoop van de woningen.

Ontwikkeling Dwingel Avenhorn (vrijkomende schoollocatie) (de grondexploitatie moet nog geopend worden.)

De verwachting is dat de grondexploitatie in 2022 wordt geopend en het bestemmingsplan wordt vastgesteld. Ook is de verwachting dat de ontwikkeling van de nieuwbouw opgestart wordt.

Onderbouwing van de geraamde winstnemingen

In 2016 heeft de Commissie Besluit begroting en verantwoording (BBV) een notitie uitgebracht met regels voor gemeenten bij tussentijdse winstneming uit positieve grondexploitatiecomplexen, en deze aangevuld met de 'Notitie grondexploitatie'. Kern is dat:

- bij meerjarige grondexploitatiecomplexen de geprognosticeerde winstneming gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig wordt verantwoord (tussentijdse winstneming);
- tussentijdse winstneming verplicht is;
- het bij tussentijdse winstneming noodzakelijk is de nodige voorzichtigheid te betrachten.

De gemeenteraad bepaalt hoe de winstneming plaatsvindt. De raad heeft in de vergadering van 17 juni 2019 de volgende uitgangspunten vastgesteld voor winstneming bij meerjarige grondexploitaties:

- de verwachte kosten en verliezen worden direct genomen en de winst pas na realisatie;
- de gerealiseerde kosten, de nog te maken kosten en de onzekerheden in de ontwikkeling van de kosten worden volledig meegenomen in de berekening;
- alleen de gerealiseerde baten worden meegenomen in de berekening;
- de grens voor de minimale boekwaarde van een grondexploitatiecomplex wordt vastgesteld op een positief bedrag van € 250.000;
- het bedrag voor winstneming wordt vastgesteld op ten minste € 500.000.

We hanteren hiermee zowel het voorzichtigheids- als het zorgvuldigheidsbeginsel. In 2022 wordt geen tussentijdse winstneming verwacht.

Reserve en risico's grondzaken

We verwachten een positief resultaat voor de lopende grondexploitaties Buitenplaats De Burgh in De Goorn, Hofland II in Obdam, Lijsbeth Tijs in Berkhout en De Tuinen in Ursem. Door de nog korte looptijd en/of positieve boekwaarde lopen deze grondexploitaties weinig tot geen risico.

Voor de grondexploitatie Tuindersweijde-Zuid in Obdam verwachten we een kostenneutraal resultaat, onder andere als gevolg van de hoge inbrengwaarde van de aangekochte gronden. Er is een verhoogd risico door de lange looptijd van de exploitatie, waarin de (woning)markt zich op een negatieve manier kan ontwikkelen. Dit kan tot gevolg hebben dat de grondexploitatie verliesgevend wordt. We beperken dit risico door nu uit te gaan van gematigde grondopbrengsten. Op het moment van verkoop hanteren we de marktwaarde.

Voor de grondexploitatie Avenhorn-West in Avenhorn/De Goorn is er een risico dat wij door andere ontwikkelingen aan onze maximaal op te leveren woningen tot 2030 komen. Hierdoor wordt de gewenste planning waarin we vanaf 2025 woningen willen ontwikkelen mogelijk tegengehouden door de provincie. Het risico daarvan is dat we Avenhorn-West in een later stadium of met minder woningen moeten ontwikkelen.

De reserve grondbedrijf is groot genoeg om onvoorziene negatieve resultaten op te vangen.

Paragraaf 8 Woningbedrijf

In het collegeprogramma voor 2022 zijn geen bijzondere activiteiten voor het Woningbedrijf opgenomen. Wel spelen er diverse ontwikkelingen voor 2022, waar we in deze paragraaf op ingaan.

Op 17 juni 2019 heeft de gemeenteraad onder andere de missie, visie, transformatieopgave, organisatorische ambities en bijbehorende financiële kaders vastgesteld van het cluster vastgoed, en in het bijzonder van het gemeentelijk Woningbedrijf. Het college heeft de daarin benoemde opgave in uitvoering genomen en deze zal meer jaren in beslag nemen. Recentelijk is de raad via een memo geïnformeerd over de stand van zaken.

De belangrijkste drie pijlers zijn professionalisering, verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed en de nieuwbouw van huurwoningen voor het Woningbedrijf. De professionalisering (zoals verbeteringen in data, processen, organisatie, integraliteit) wordt in 2022 ingevuld door het herijken van de meerjarenonderhoudsplannen (vast te stellen in 2022 en te verwerken in de begroting voor 2023). Diverse beleidsuitgangspunten voor verhuur en onderhoud worden vernieuwd of opnieuw opgesteld. Ook wordt in 2022 gestart met de nieuwe werkwijze voor het dagelijks onderhoud: een prestatiecontract in ketensamenwerking, dat via een Europese aanbesteding in de markt wordt gezet. Ook voor het onderhoud van de installaties van het Woningbedrijf moet de gemeente een nieuw contract afsluiten.

We gaan in 2022 beginnen met een portefeuillestrategie van het gemeentelijk vastgoed. Ook wordt er een eerste aanzet gemaakt om de portefeuillestrategie van het gemeentelijk Woningbedrijf tussentijds aan te passen. Daarnaast krijgt vastgoedsturing een centralere positie.

De verduurzaming van het vastgoed is verwerkt in de portefeuillestrategie. Dit gaan we in 2022, conform planning, doen door te starten met de verduurzaming van 36 woningen. Dit tempo ligt hoger dan de 26 woningen die zijn opgenomen in het portefeuilleplan.

Om het woningaanbod kwalitatief op peil te houden verkopen we woningen, maar moeten we ook nieuwe woningen laten bouwen. In 2025 willen we het woningbestand op peil hebben. Dit betekent dat er de komende jaren ongeveer 40 woningen bij moeten komen. Hier ligt overigens een relatie met het verkoopbeleid. In 2022 leveren we 11 appartementen op in de Goorn en start de bouw van 6 huurwoningen in Berkhout.

Tijdens de algemene beschouwingen is gesproken over het afschaffen van de verhuurdersheffing voor woningcorporaties. Welk effect dat heeft op ons woningbedrijf zal moeten worden onderzocht.

Aantal woningen per 31 december 2020: 812 stuks

Spierdijk	60	Zuidermeer	13
Ursem	187	Scharwoude	15
Berkhout	100	Oudendijk	14
Avenhorn	161	De Goorn	249
Obdam	13		

Aantal mutaties in 2020: 56

- 48 reguliere mutaties
- 2 statushouders
- 6 urgenten waarvan:
  - o 2 urgenten zelf een andere woning gevonden hebben;
  - o 1 urgente een woning heeft geweigerd;
  - o 1 urgente is doorgeschoven naar 2021;
  - o 2 urgenten een woning toegewezen gekregen hebben.

Paragraaf 9 Ombuigingen

Deze paragraaf biedt u inzicht in de verwerking van het raadsbesluit van 19 april 2021 over de ombuigingen. Eerst blikken wij terug op het proces en de uitgangspunten hierbij. Voor de totstandkoming van de ombuigingen en de Kadernota 2022 zijn een aantal verschillende stappen gezet. Het college heeft eerst de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- realistisch begroten;
- organisatiekosten beheersen;
- voorzieningen behouden;
- geen onomkeerbare besluiten nemen;
- ruimte scheppen voor noodzakelijke investeringen;
- ruimte creëren voor nieuwe ontwikkelingen

Ten tweede zijn de volgende voorbereidingen getroffen.

- Met een peiling is de mening van de inwoners van Koggenland gevraagd over mogelijke bezuinigingen. De uitkomst van deze peiling is opgenomen als bijlage 1 bij het raadsvoorstel Ombuigingen.
- Bureau Berenschot is gevraagd de formatie en kosten van de gemeente Koggenland te onderzoeken. Deze organisatie doet dergelijk onderzoek bij diverse gemeenten, zodat referentiemateriaal beschikbaar is gekomen. De gemeenteraad is over de uitkomsten van dit onderzoek geïnformeerd op de informatieavond op 15 maart 2021.
- De betrokken ambtenaren hebben de begroting op detailniveau geanalyseerd en vervolgens voorstellen voor ombuigingen voorgelegd aan het college. Ook zijn de financiële resultaten van de afgelopen jaren geanalyseerd om te kijken of daarin structurele aspecten te onderscheiden waren.
- er is nog eens grondig naar de meerjarige begroting gekeken (met de stofkam).
- Tot slot zijn de mogelijkheden in kaart gebracht om de inkomsten te verhogen. Ter referentie is hierbij onder andere gekeken naar de huidige belastingen en andere inkomsten in de overige West-Friese gemeenten. Deze gemeenten hebben eveneens te maken met tekorten, waardoor belastingtarieven of leges in de komende jaren mogelijk nog wijzigen. Het college heeft meerdere bijeenkomsten belegd waarop – onder andere op basis van de hierboven genoemde informatie – gesproken is over de verschillende mogelijkheden om te komen tot een evenwichtig pakket aan ombuigingen. Uitgangspunt was om de voorzieningen zo veel mogelijk op het huidige kwaliteitsniveau te handhaven en geen onomkeerbare besluiten te nemen over deze voorzieningen. Dit ook vanwege de lopende discussie over een mogelijke stijging van inkomsten vanuit het Gemeentefonds.

Betrokkenheid gemeenteraad

De gemeenteraad is vanaf december 2020 betrokken geweest bij het proces en heeft ook voorstellen ingediend voor ombuigingen. Daarnaast kon u op 15 februari 2021 vragen stellen over de uitkomsten van de diverse onderzoeken en nogmaals suggesties doen aan het college om een sluitende meerjarige begroting te presenteren.

Resultaat: de Kadernota 2022

Alle verzamelde informatie heeft geleid tot het raadsvoorstel/de kadernota 2022 waarin het college uiteenzet op welke manier de structurele tekorten weggewerkt kunnen worden. Daarbij is ook rekening gehouden met de te verwachte investeringen die op korte termijn noodzakelijk zijn. Immers, als die op een later moment aan de raad worden voorgesteld, zou dat elke keer tot nieuwe ombuigingen moeten leiden. Het college heeft er daarom voor gekozen alle op dit moment verwachte noodzakelijke investeringen en structurele extra kosten op te nemen in het voorstel. Daarmee is een totaaloverzicht ontstaan, dat ter besluitvorming voorligt en als basis dient voor de P&C-documenten die later dit jaar aan u worden voorgelegd.

Verwerking in de Begroting 2022

Het raadsbesluit ombuigingen is verwerkt in de opstelling van de begroting voor 2022. In de tabel hieronder vindt u een totaalbeeld van de verschillende ombuigingen, bestaande uit de ombuigingen en inkomstenverhogingen én de verwachte en noodzakelijke budgetvragen.

Verwachte investeringen en noodzakelijke budgetvragen

Hieronder ziet u een totaalbeeld van de investeringen en noodzakelijke budgetvragen die vanuit de ombuigingen zijn meegenomen in de opstelling van de begroting voor 2022.

Verwachte investeringen en noodzakelijke budgetaanvragen:						
nummer	Programma Totaal		Meerjaren begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	Meerjaren begroting 2024	Meerjaren begroting 2025
4	Verwachte investeringen en noodzakelijke budgetaanvragen					
	P1 Dienstverlening & Bestuur					
4.1	verhogen budget inventaris	N	10.000	10.000	10.000	10.000
4.2	Formatieuitbreiding dataspecialist	N	41.000	41.000	41.000	41.000
	P2 Welzijn & Zorg					
4.3	Formatieuitbreiding zorgadministratie	N	57.000	57.000	57.000	57.000
4.4	Formatieuitbreiding casemanager zorg	N	74.000	74.000	74.000	74.000
4.5	Formatieuitbreiding maatschappelijk werker	N	74.000	74.000	74.000	74.000
4.6	Formatieuitbreiding consultant sociaal domein	N	63.500	63.500	63.500	63.500
4.7	Formatieuitbreiding casemanager zorg	N	68.500	68.500	68.500	68.500
4.8	Consultatiebureau GGD Obdam	N	25.000	25.000	25.000	25.000
4.9	Gymzaal Obdam krediet 2 miljoen: kapitaallast 50.000	N	-	50.000	50.000	50.000
4.10	Scholenbouw Hensbroek 3 miljoen: kapitaallast 75.000	N	-	-	75.000	75.000
	P3 Wonen & Ondernemen					
4.11	Budget piekmomenten buitendienst	N	40.000	40.000	40.000	40.000
4.12	Kadervisie formatieuitbreiding	N	235.000	235.000	235.000	235.000
4.13	Totaal verwachte investeringen en noodzakelijke budgetaanvragen	N	688.000	738.000	813.000	813.000

Een nadere inhoudelijke toelichting op de posten in de tabel hiervoor vindt u in het raadsvoorstel ombuigingen.

Ombuigingen en inkomstenverhogingen

In de tabel hierna ziet u ombuigingen en verhoging van inkomsten die onderdeel zijn van het raadsbesluit ombuigingen en ook zo zijn verwerkt in de begroting voor 2022.

OVERZICHT OMBUIGINGEN 2022-2025					
nummer	Programma Totaal	Meerjaren begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	Meerjaren begroting 2024	Meerjaren begroting 2025
6	Hoeveel ombuigingen?				
6.1	korten budget fysieke beveiliging gemeentehuis	10.000	10.000	10.000	10.000
6.2	korten budget schrijf- bureaubenodigdheden	3.500	3.500	3.500	3.500
6.3	korten budget drukwerk	7.500	7.500	7.500	7.500
6.4	korten budget Telefoonkosten	10.000	10.000	10.000	10.000
6.5	korten kantine & buffetkosten	10.000	10.000	10.000	10.000
6.6	korten budget schoonmaakkosten, anders organiseren toiletvoorzieningen	10.000	10.000	10.000	10.000
6.7	Openingstijden beperken - gemeentehuis op vrijdag gesloten	50.000	50.000	50.000	50.000
6.8	Verlagen opleidingskosten	25.000	25.000	25.000	25.000
6.9	Materialen in sportzalen minder snel vervangen of verenigingen moeten materialen aanschaffen	15.000	15.000	15.000	15.000
6.10	Bijdrage DMO - Destinatie marketing organisatie beëindigen (vanaf 2022)	12.000	12.000	12.000	12.000
6.11	Taakstelling VR/OD (indicatief bedrag o.b.v. wat we nu betalen)	30.000	30.000	30.000	30.000
6.12	Collectief verstrekken van hulpmiddelen	35.000	35.000	35.000	35.000
6.13	Eisen voor in aanmerking komen voor woonvoorzieningen aanscherpen	20.000	20.000	20.000	20.000
6.14	Insourcing jeugdhulpverlening	445.000	445.000	445.000	445.000
	Totaal ombuigingen	683.000	683.000	683.000	683.000
	Hoeveel inkomstenverhogingen?				
6.15	Leges verhogen, kostendeckendheid leges	38.000	38.000	38.000	38.000
6.16	OZB: tarief verhogen	235.000	235.000	235.000	235.000
6.17	OZB: + Rioolheffing: uitruil (aanslag riool ↓ € 40, aanslag OZB ↑ € 40).	500.000	500.000	500.000	500.000
6.18	Forensenbelasting: tarief verhogen naar gemiddelde tarief West-Friesland	40.000	40.000	40.000	40.000
6.19	Afvalstoffenheffing: BTW opslag van 6,3% naar 21%	364.000	364.000	364.000	364.000
6.20	Toeristenbelasting invoeren	90.000	90.000	90.000	90.000
	Totaal inkomstenverhogingen	1.267.000	1.267.000	1.267.000	1.267.000
	Totaal ombuigingen en inkomstenverhogingen	1.950.000	1.950.000	1.950.000	1.950.000

Een nadere inhoudelijke toelichting op de posten in de tabel hiervoor vindt u in het raadsvoorstel ombuigingen.

Periodieke verantwoording ombuigingen

In de reguliere P&C-cyclus wordt u op de hoogte gehouden over de voortgang en realisatie van de ombuigingen. Zo zullen wij u via de Zomernotitie 2022 tussentijds informeren en rapporteren over de voortgang van de ombuigingen. In de jaarrekening over 2022 zullen wij in een aparte paragraaf Ombuigingen inzicht geven in de realisatie over 2022.

Paragraaf 10 Corona

In deze paragraaf wordt kort ingegaan op de coronacrisis en de mogelijke effecten daarvan op de verschillende beleidsvelden. Algemeen financieel uitgangspunt is dat we ervan uitgaan dat we de extra uitgaven die wij mogelijk moeten maken in 2022, gecompenseerd krijgen binnen de uitkering uit het Gemeentefonds.

Openbare orde & veiligheid

Hoe corona zich ontwikkelt, is helaas niet te voorspellen. We blijven de ontwikkelingen nauwgezet volgen en in het interne coronacrisisoverleg vertalen we die naar lokaal beleid. De burgemeester legt aan de raad verantwoording af over de inzet van zijn bevoegdheden op grond de Tijdelijke wet maatregelen covid-9. Inmiddels zijn de voorbereidingen gestart voor de nafase van corona. De crisisbeheersing vanuit de regio is overgedragen aan de individuele gemeenten. Vanuit het regionale en interne project Veerkracht en Herstel is zowel een regionale als interne projectorganisatie ingesteld die de ontwikkelingen monitort vanuit de pijlers Sociaal-maatschappelijk, Economie, Veiligheid, Juridische Zaken en Communicatie, met het doel maatregelen te treffen om de impact van de coronacrisis voor inwoners en ondernemers het hoofd te bieden. Daarbij worden de bestaande regionale samenwerkingsverbanden benut.

Jeugdzorg

Mede door de coronacrisis heeft het Zorgteam meer, maar vooral ook complexere, aanvragen voor jeugdzorg ingediend. Hiervoor is ook extra inzet opgenomen in de begroting. In 2022 initieert de gemeente extra activiteiten in het kader van corona, zoals een ontmoetingsmarkt en een herdenkingsmonument. Ook doen we mee in het regionale project Veerkracht en Herstel, dat gericht is op maatregelen die kunnen helpen en ondersteunen om de gevolgen van corona te doen verzachten.

Wonen en Ondernemen

In het voorjaar van 2020 zijn we geconfronteerd met de coronapandemie. Niemand kon toen bevroeden dat die zo lang impact zou hebben op onze maatschappij en dus ook op onze organisatie. Wat we in ieder geval niet hadden verwacht, is dat het aantal vergunningaanvragen hierdoor enorm zou toenemen. Toch is dat gebeurd: in 2019 ontvingen wij 263 aanvragen voor een omgevingsvergunning (in 2021 waren dat er 370, een stijging van ruim 40%). Tot en met september 2021 ontvingen wij 301 aanvragen. Extrapolerend leidt dat tot voor 2021 tot een totaal van ruim 400: een stijging van ruim 50%. Omdat dit probleem landelijk speelt en alle gemeenten hiermee te maken hebben, is het moeilijk om externe capaciteit in te huren. De arbeidsmarkt is overspannen. Daardoor is de druk op de afdeling Wonen & Ondernemen groot en is de dienstverlening niet altijd zoals we zouden willen. We proberen de aanvragers, bellers en initiatiefnemers hier zo goed mogelijk in mee te nemen. De verwachting is dat in 2022 de groei van het aantal aanvragen gelijk zal blijven, of iets zal afvlakken. Het aantal aanvragen zal echter substantieel boven het niveau van 2019 blijven liggen.

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

In de tabel hierna vindt u een integraal beeld van de baten en lasten en het saldo per programma, aangevuld met de baten en lasten die samenhangen met de algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien.

Begroting 2022				
(x € 1.000)	Baten	Lasten	Saldo	V/N
Programma Dienstverlening & Bestuur*	3.437	16.067	12.630	N
Programma Welzijn & Zorg	5.262	22.120	16.858	N
Programma Wonen & Ondernemen	12.942	18.743	5.801	N
Algemene dekkingsmiddelen	41.882	140	(41.742)	V
Overhead	1.982	8.898	6.916	N
Heffing vennootschapsbelasting	-	-	-	
Bedrag onvoorzien	-	45	45	N
Saldo van baten en lasten	65.505	66.013	508	N
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves				
Programma Dienstverlening & Bestuur	716	-	716	V
Programma Welzijn & Zorg	572	-	572	V
Programma Wonen & Ondernemen	100	880	(780)	N
Totaal toevoegingen/onttrekkingen reserves	1.388	880	508	V
Resultaat	66.893	66.893	-	

* Exclusief algemene dekkingsmiddelen, overhead, heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien.

Uitgangspunten (gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd)

Algemeen

De baten en lasten zijn geraamd op basis van het bestaande beleid, inclusief de besluiten die de raad tot en met september 2021 genomen heeft.

Aantal inwoners

Voor 2022 is uitgegaan van 23.056 inwoners.

Algemene uitkering

De raming van de Algemene uitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2021.

Gemeenschappelijke regelingen

Voor de indexatie van de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen worden de uitgangspunten gevolgd van de Regietafel Gemeenschappelijke Regelingen Noord-Holland Noord. Volgens deze uitgangspunten wordt voor de loonontwikkeling 1,3% en voor de prijsontwikkeling 1,4% gehanteerd. Uitgaande van de verhouding van loon- en prijsgevoelige elementen (70/30) worden de bijdragen met 1,3% geïndexeerd.

Loonsom

Het uitgangspunt van de loonsom is de loonsom tot en met het raadsbesluit van de ombuigingen. Verder is er rekening gehouden met een cao-verhoging van 5%, cumulatief over 2021 en 2022. Nadere informatie over de ontwikkelingen in de loonsom vindt u in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Ombuigingen

Het raadsbesluit ombuigingen van april 2021 is verwerkt in de begroting 2022 en het meerjarenperspectief. In paragraaf 9 Ombuigingen geven wij u nog eens inzicht in de totale ombuigingen.

Onvoorzien

De post Bedrag onvoorzien bedraagt, net als andere jaren, circa € 2 per inwoner. Het totaalbedrag onvoorzien is voor 2022 geraamd op € 45.000.

Prijsindexering

Bij het opstellen van de programmabegroting is voor de prijsindexering de nullijn gehanteerd.

De tarieven worden jaarlijks met de inflatiecorrectie aangepast, tenzij de tarieven wettelijk zijn vastgelegd. Het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie wordt toegepast. Voor 2022 is dat 1,3%.

Rente

In 2022 wordt over de langlopende geldleningen € 85.000 aan rente betaald. Dit bedrag wordt via het omslagpercentage verdeeld over alle activa, waarvan een boekwaarde op de balans staat. In 2022 bedraagt het omslagpercentage 0,133%.

Incidentele baten en lasten

(x € 1.000)	
Incidentele lasten	2022
Programma 1 Dienstverlening & Bestuur	
Exploitatiekosten informatieplan 2022	105
Incidentele loonsom	716
Fiscale kosten	12
Resultaat Woningbedrijf; dotatie reserve Woningbedrijf	880
Subtotaal	1.713
Programma 2 Welzijn & Zorg	
Jeugdzorg incidentele kosten 2022	910
Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	222
Na-corona-activiteiten	35
Viering 450 jaar Geboorte van Nederland	14
Beleidsplan MOBW	240
Nationaal Preventieakkoord, thema's roken, alcohol en/of overgewicht (deel zorg & voorzieningen)	10
Nationaal Preventieakkoord, thema's roken, alcohol en/of overgewicht (deel sport)	10
Stimulering sport (regeling vervalt per 2024)	58
Sportakkoord (regeling vervalt per 2023)	20
Subtotaal	1.519
Programma 3 Wonen & Ondernemen	
Kosten Omgevingswet	39
Verkeersonderzoek	20
Subtotaal	59
Totaal incidentele lasten	3.291

Incidentele baten	2022
Programma 1 Dienstverlening & Bestuur	
<u>Dekking vanuit de reserves:</u>	
Incidentele loonsom	716
Jeugdzorg saldo incidenteel 2022	310
Beleidsplan MOBW	240
Kapitaallasten	28
Omgevingswet	39
Subtotaal	1.333
Programma 2 Welzijn & Zorg	
Jeugdzorg subsidieaanvraag	600
Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	222
Nationaal preventieakkoord thema's roken, alcohol en/of overgewicht	20
Sportakkoord (regeling vervalt per 2023)	20
Stimulering sport (regeling vervalt per 2024)	58
MOBW afrekening regionale reserves	100
Subtotaal	1.020
Programma 3 Wonen & Ondernemen	
Geprognosticeerd resultaat Woningbedrijf	880
Inruilwaarde machines Buitendienst	5
Subtotaal	885
Totaal incidentele baten	3.238
Saldo incidentele lasten en baten	53 N

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Er zijn een aantal reserves waaruit structureel geld wordt onttrokken. Die worden hieronder toegelicht.

Reserve Vitaal Platteland

Binnen de reserve Vitaal Platteland worden structureel voor circa € 10.000 per jaar kapitaallasten gedekt.

Reserve Bootoverhaal

Binnen de reserve Bootoverhaal worden structureel voor circa € 10.000 per jaar kapitaallasten gedekt.

Reserve Duurzaamheidsfonds

Binnen de reserve Duurzaamheidsfonds worden structureel voor circa € 8.000 per jaar kapitaallasten gedekt.

Voor de hierboven genoemde kapitaallasten wordt in de nieuwe notitie Reserves en Voorzieningen voorgesteld om vermogen af te storten naar een bestemmingsreserve Kapitaallasten. Dat is een manier om zichtbaar te maken wat er nog aan restantbedrag in de reserves zit, zonder dat hieruit in de toekomst nog bedragen gedekt worden door reeds genomen (raads)besluiten.

Uiteenzetting financiële positie

Geprognosticeerde balans 2022

Volgens artikel 20b van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het verplicht een geprognosticeerde balans op te nemen in de begroting. Deze balans geeft inzicht in de ontwikkeling van investeringen (vaste activa), het verloop van de reserves en voorzieningen, en in de financieringsbehoefte.

Uit de geprognosticeerde balans moet het EMU-saldo (zie hierna) berekend kunnen worden. Het BBV schrijft voor het EMU-saldo te berekenen over het voorgaande begrotingsjaar, het begrotingsjaar en het jaar volgende op het begrotingsjaar. Daarom zijn deze jaren ook opgenomen in de geprognosticeerde balans. De balans voor de drie opeenvolgende begrotingsjaren is opgenomen bij het onderdeel Meerjarenraming.

(x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	59.835	61.800	64.213
Financiële vaste activa; kapitaalverstrekkingen	117	117	117
Financiële vaste activa; leningen	2.973	2.973	2.973
Totaal vaste activa	62.925	64.890	67.303
Vlottende activa			
Voorraden	3.469	1.688	2.674
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	5.119	5.119	5.594
Liquide middelen	2.394	2.209	2.966
Overlopende activa	2.069	2.068	1.700
Totaal vlottende activa	13.051	11.084	12.934
Totaal ACTIVA	75.976	75.974	80.237
PASSIVA			
Vaste passiva			
Eigen vermogen	36.954	36.446	37.186
Voorzieningen	15.470	15.467	15.491
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	14.007	12.516	14.025
Totaal vaste passiva	66.431	64.429	66.702
Vlottende passiva:			
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	4.287	6.287	7.912
Overlopende passiva	5.258	5.258	5.623
Totaal vlottende passiva	9.545	11.545	13.535
Totaal PASSIVA	75.976	75.974	80.237

EMU-saldo

Op basis van artikel 20c van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt in de begroting de berekening van het EMU-saldo opgenomen. Hierbij gaat het om de berekening van het saldo over het vorige begrotingsjaar, het geraamde bedrag over het begrotingsjaar en het jaar volgend op het begrotingsjaar.

De Europese Monetaire Unie (EMU) heeft het EMU-saldo ingevoerd om begrotingssaldo's van verschillende Eurolanden met elkaar te kunnen vergelijken. Afgesproken is dat het tekort van een land niet meer mag zijn dan 3% van het bruto binnenlands product.

In de berekening hieronder is de berekening van het EMU-saldo van onze gemeente weergegeven. De ontwikkeling van het EMU-saldo voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar is weergegeven in het onderdeel Meerjarenraming.

(x € 1.000)		Jaar		
		2021	2022	2023
Nummer	Omschrijving			
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit de reserves (BBV, artikel 17c)	-9.090	-507	739
2.	Mutaties (im)materiële vaste activa	- 3.651	1.965	2.414
3.	Mutaties voorzieningen	+ 814	-3	24
4.	Mutaties voorraden (inclusief bouwgronden in exploitatie)	- 1.607	-1.782	986
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	- 0	0	0
Totaal		-13.534	-693	-2.637

Jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Gemeenten dienen in de begroting in te gaan op de zogenoemde jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Onder arbeidsrechtelijke verplichtingen worden verstaan de aanspraken op toekomstige uitkeringen door huidig of voormalig personeel.

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume via de exploitatie moeten lopen. Deze personele lasten worden via de exploitatie verantwoord in het jaar waarin ze worden uitbetaald. Daarbij gaat het om verlofaanspraken en dergelijke. Ook worden wachtgelduitkeringen ten laste van het personeelsbudget gedekt.

Voor de aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen waarvan het jaarlijkse bedrag geen gelijk volume heeft, kan de gemeente een voorziening vormen. Dit geldt voor de wethouderspensionen, het nabestaandenpensioen en de wachtgeld voor voormalig wethouders. De gemeente Koggenland heeft diverse Appa (Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers)-voorzieningen.

Investerings

In dit onderdeel gaan we in op de investeringen die in 2022 nodig zijn. Alle investeringen > € 25.000 moeten geactiveerd worden en over de verwachte levensduur worden afgeschreven. Het is verplicht om de investeringen in te delen in investeringen met economisch nut en investeringen maatschappelijk nut.

Investerings met economisch nut

Investerings met economisch nut zijn investeringen die verhandelbaar zijn en/of bijdragen aan het genereren van middelen.

(x € 1.000)		
Progr.	Omschrijving	Bedrag
1	Modernisering fysieke werkplekken	100
2	Gymzaal Obdam	2.000
3	Machines Buitendienst	157
3	Woningbedrijf:	
	6 huurwoningen Lijsbeth Tijs	1.385
	Verduurzaming 8 woningen Zuidgouw	650
	Verduurzaming 11 woningen Ariens Avenhorn	380
	Verduurzaming 17 woningen Zuidgouw	580
Totaal		8.252

Investerings openbare ruimte met maatschappelijk nut

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut genereren geen middelen, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak.

(x € 1.000)		
Progr.	Omschrijving	Bedrag
1	Informatieplan 2022	357
3	Vervanging armaturen	119
3	Vervanging lichtmasten	22
3	Vervanging bruggen	283
3	Vorbereidingskrediet overdracht wegen	185
3	Beschoeiingen	69
3	Wegen, asfalt	470
3	Wegen, elementen	1.091
3	Wegen, drie kruispuntplateaus	75
Totaal		2.671

Financiering

In de begroting 2020 en 2021 heeft de gemeente al aangegeven dat er financiering aangetrokken moet worden. De huidige inzichten bevestigen dit. Het ziet er dan ook naar uit dat we in 2023, gezien de investeringsbehoefte, een langlopende lening moeten aantrekken. Ook is de prognose dat er financiering via kasgeldleningen benodigd is.

Reserves

(x € 1.000)		2022		
Naam reserve	Saldo (1-1)	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo (31-12)
Algemene reserve	8.771	-	1.354	7.417
Totaal algemene reserve	8.771	-	1.354	7.417
Bestemmingsreserves				
Reserve Woningbedrijf	14.792	880	-	15.672
Reserve Grondbedrijf	5.650	-	-	5.650
Reserve begrotingsregulatie	3.715	-	-	3.715
Reserve Duurzaamheidsfonds	250	-	-	250
Reserve rekeningresultaat	-	-	-	-
Reserve bevordering vitaal platteland	772	-	10	762
Reserve bovenwijkse voorzieningen	713	-	-	713
Reserve ruimtelijke ontwikkelingen	1.319	-	-	1.319
Reserve onderwijshuisvesting	866	-	14	852
Reserve bootoverhaal Burghtlanden	90	-	10	80
Reserve digitale transformatie DeSom	17	-	-	17
Totaal bestemmingsreserves	28.183	880	34	29.029
Totaal reserves	36.954	880	1.388	36.446

Voorzieningen

(x € 1.000)		2022		
Naam voorziening	Saldo (1-1)	Stortingen	Onttrekkingen	
Voorzieningen				
Voorziening onderhoud begraafplaatsen	266	25		15
Appa-voorziening gewezen wethouder	192	-		11
Appa-voorziening pensioenverplichtingen	605	45		7
Voorziening onderhoud kunstwerken	75	66		50
Voorziening onderhoud openbaar groen	75	205		229
Voorziening dubieuze debiteuren Soza	337	-		-
Voorzieningen Woningbedrijf	129	6		-
Voorziening onderhoud gebouwen	1.598	255		445
Voorziening wijksteunpunt Spierdijk	58	-		-
Voorzieningen riolering	9.974	-		-
Voorziening onderhoud wegen	1.097	609		420
Voorziening dubieuze debiteuren Algemene dienst	189	-		-
Totaal voorzieningen	15.471	1.211		1.215

Meerjarenraming

Overzicht van baten en lasten

(x € 1.000)	Begroting 2023				Begroting 2024				Begroting 2025			
	Baten	Lasten	Saldo	V/N	Baten	Lasten	Saldo	V/N	Baten	Lasten	Saldo	V/N
Programma Dienstverlening & Bestuur*	3.649	16.242	12.593	V	6.061	16.041	9.980	V	6.183	16.145	9.962	V
Programma Welzijn & Zorg	4.430	20.789	16.359	N	4.385	20.834	16.449	N	4.384	20.751	16.367	N
Programma Wonen & Ondernemen	15.605	21.423	5.818	N	12.199	18.001	5.802	N	13.648	19.540	5.892	N
Algemene dekkingsmiddelen	41.877	203	(41.674)	V	39.445	196	(39.249)	V	39.445	196	(39.249)	V
Overhead	1.982	8.101	6.119	N	1.982	8.188	6.206	N	1.982	8.198	6.216	N
Heffing vennootschapsbelasting	-	-	-		-	-	-		-	-	-	
Bedrag onvoorzien	-	45	45	N	-	45	45	N	-	45	45	N
Saldo van baten en lasten	67.543	66.803	(740)	V	64.072	63.305	(767)	V	65.642	64.875	(767)	V
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves												
Programma Dienstverlening & Bestuur	-	-	-		-	-	-		-	-	-	
Programma Welzijn & Zorg	32	-	32	V	32	-	32	V	32	-	32	V
Programma Wonen & Ondernemen	25	797	(772)	N	25	824	(799)	N	25	824	(799)	N
Totaal toevoegingen en onttrekkingen	57	797	(740)	N	57	824	(767)	N	57	824	(767)	N
Geraamd resultaat	67.600	67.600	-		64.129	64.129	-		65.699	65.699	-	

Geprognosticeerde balans

(x € 1.000)				
	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	61.800	64.213	63.619	60.385
Financiële vaste activa; kapitaalverstrekkingen	117	117	117	117
Financiële vaste activa; leningen	2.973	2.973	2.973	2.973
Totaal vaste activa	64.890	67.303	66.709	63.475
Vlottende activa				
Voorraden	1.688	2.674	3.530	978
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	5.119	5.594	5.316	8.162
Liquide middelen	2.209	2.966	2.556	2.531
Overlopende activa	2.068	1.700	1.816	1.913
Totaal vlottende activa	11.084	12.934	13.218	13.584
Totaal ACTIVA	75.974	80.237	79.927	77.059
PASSIVA				
Vaste passiva				
Eigen vermogen	36.446	37.186	37.952	38.719
Voorzieningen	15.467	15.491	15.498	15.505
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	12.516	14.025	12.334	10.643
Totaal vaste passiva	64.429	66.702	65.784	64.867
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	6.287	7.912	8.306	6.698
Overlopende passiva	258	5.623	5.837	5.494
Totaal vlottende passiva	6.545	13.535	14.143	12.192
Totaal PASSIVA	70.974	80.237	79.927	77.059

EMU-saldo 2023-2025

(x € 1.000)		Jaar		
Nummer	Omschrijving	2023	2024	2025
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan of onttrekking uit de reserves (BBV, artikel 17c)	739	766	766
2.	Mutaties (im)materiële vaste activa	-	2.414	-594
3.	Mutaties voorzieningen	+	24	7
4.	Mutaties voorraden (inclusief bouwgronden in exploitatie)	-	986	856
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	0	0
Totaal		-2.637	511	6.560

Incidentele baten en lasten

(x € 1.000)			
Incidentele lasten	2023	2024	2025
Programma 1 Dienstverlening & Bestuur			
Resultaat Woningbedrijf; dotatie reserve Woningbedrijf	797	824	824
Subtotaal	797	824	824
Programma 2 Welzijn & Zorg			
Nationaal Preventieakkoord, thema's roken, alcohol en/of overgewicht (deel zorg & voorzieningen)	10	0	0
Nationaal Preventieakkoord, thema's roken, alcohol en/of overgewicht (deel sport)	10	0	0
	58	0	0
Subtotaal	78	0	0
Totaal incidentele lasten	875	824	824
Incidentele baten	2023	2024	2025
Programma 1 Dienstverlening & Bestuur			
<u>Dekking vanuit de reserves:</u>			
Kapitaallasten	28	28	28
Subtotaal	28	28	28
Programma 2 Welzijn & Zorg			
Nationaal Preventieakkoord, thema's roken, alcohol en/of overgewicht	20	0	0
Stimulering sport (regeling vervalt per 2024)	58	0	0
Subtotaal	78	0	0
Programma 3 Wonen & Ondernemen			
Geprognosticeerd resultaat Woningbedrijf	797	824	824
Inruilwaarde machines Buitendienst	5	5	5
Subtotaal	802	829	829
Totaal incidentele baten	908	857	857
Saldo incidentele lasten en baten	33	33	33
	V	V	V

Reserves

(x € 1.000)										
Naam reserve	2023			2024			2025			
	Saldo 1-1	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo 1-1	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo 1-1	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12
Algemene reserve	7.440	-	-	7.440	-	-	7.440	-	-	7.440
Totaal algemene reserve	7.440	-	-	7.440	-	-	7.440	-	-	7.440
Bestemmingsreserves										
Reserve Woningbedrijf	15.672	797	-	16.468	824	-	17.292	824	-	18.116
Reserve Grondbedrijf	5.650	-	-	5.650	-	-	5.650	-	-	5.650
Reserve begrotingsregulatie	3.715	-	-	3.715	-	-	3.715	-	-	3.715
Reserve Duurzaamheidsfonds	227	-	23	204	-	23	181	-	23	158
Reserve rekeningresultaat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve bevordering vitaal platteland	762	-	10	751	-	10	741	-	10	730
Reserve bovenwijkse voorzieningen	713	-	-	713	-	-	713	-	-	713
Reserve ruimtelijke ontwikkelingen	1.319	-	-	1.319	-	-	1.319	-	-	1.319
Reserve onderwijshuisvesting	852	-	14	839	-	14	825	-	14	811
Reserve bootoverhaal Burghtlanden	80	-	10	70	-	10	60	-	10	50
Reserve digitale transformatie De Som	17	-	-	17	-	-	17	-	-	17
Totaal bestemmingsreserves	29.006	797	57	29.746	824	57	30.512	824	57	31.279
Totaal reserves	36.446	797	57	37.186	824	57	37.952	824	57	38.719

Voorzoningen

(x € 1.000)	2023			2024			2025			saldo 31-12
	saldo 1-1	stortingen	Onttrekkingen	saldo 1-1	stortingen	Onttrekkingen	saldo 1-1	stortingen	Onttrekkingen	
Voorzoningen										
Voorziening onderhoud begraafplaatsen	276	25	15	286	25	15	295	25	15	305
Appa-voorziening gewezen wethouder	181	-	11	170	-	11	159	-	11	148
Appa-voorziening pensioenverplichtingen	643	45	7	681	45	7	719	45	7	757
Voorziening onderhoud kunstwerken	91	64	50	106	64	50	120	64	50	135
Voorziening onderhoud openbaar groen	50	205	254	1	205	205	1	205	205	1
Voorziening dubieuze debiteuren Soza	337	-	-	337	-	-	337	-	-	337
Voorzoningen Woningbedrijf	135	6	-	141	6	-	147	6	-	153
Voorziening onderhoud gebouwen	1.409	255	312	1.352	255	312	1.295	255	312	1.239
Voorziening wijksteunpunt Spierdijk	58	-	-	58	-	-	58	-	-	58
Voorzoningen riolering	9.974	-	-	9.974	-	-	9.974	-	-	9.974
Voorziening onderhoud wegen	1.286	531	420	1.397	465	420	1.441	465	420	1.486
Voorziening dubieuze debiteuren Algemene dienst	189	-	-	189	-	-	189	-	-	189
Totaal voorzieningen	15.467	1.131	1.107	15.491	1.065	1.057	15.498	1.065	1.057	15.505

Bijlage

Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Programma Dienstverlening & Bestuur (x € 1.000)						
Nr.	Omschrijving	V/N	2022	2023	2024	2025
0-1	Bestuur	N	2.390	2.356	2.356	2.356
0-10	Mutaties reserves	V	508	739	766	766
0-2	Burgerzaken	N	408	408	408	408
0-4	Overhead	N	7.370	6.572	6.659	6.670
0-5	Treasury	V	228	228	228	228
0-61	OZB woningen	V	2.318	2.318	2.318	2.318
0-62	OZB niet-woningen	V	1.208	1.208	1.208	1.208
0-64	Belastingen overig	N	69	69	69	69
0-7	Alg. uitkeringen en overige uitkeringen GF	V	31.148	31.145	31.013	31.099
0-8	Overige baten en lasten	V	1.701	1.638	1.930	1.863
1-1	Crisisbeheersing en brandweer	N	1.637	1.637	1.637	1.637
1-2	Openbare orde en veiligheid	N	531	531	531	531
Programma Welzijn & Zorg						
Nr.	Omschrijving	V/N	2022	2023	2024	2025
4-2	Onderwijshuisvesting	N	729	729	767	703
4-3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	N	1.265	1.243	1.268	1.268
5-1	Sportbeleid en activering	N	95	95	95	95
5-2	Sportaccommodaties	N	627	637	643	626
5-3	Cult. presentatie, productie en participatie	N	165	116	116	116
5-4	Musea	N	21	21	21	21
5-6	Media	N	426	427	427	427
5-7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	N	1.758	1.780	1.783	1.802
6-1	Samenkracht en burgerparticipatie	N	878	668	668	668
6-2	Wijkteams	N	1.556	1.556	1.556	1.556
6-3	Inkomensregelingen	N	1.561	1.561	1.561	1.561
6-4	Begeleide participatie	N	3.687	3.673	3.673	3.673
6-6	Maatwerkvoorziening (Wmo)	N	732	732	732	732
6-71	Maatwerkdienstverlening 18+	N	823	823	823	823
6-72	Maatwerkdienstverlening 18-	N	5.129	5.029	5.029	5.029
6-81	Geëscaleerde zorg 18+	N	248	110	110	110
6-82	Geëscaleerde zorg 18-	N	792	817	817	817
7-1	Volksgesondheid	N	1.144	1.142	1.134	1.134
Programma Wonen & Ondernemen						
Nr.	Omschrijving	V/N	2022	2023	2024	2025
2-1	Verkeer en vervoer	N	2.107	2.083	2.090	2.161
3-1	Economische ontwikkeling	N	164	164	164	164
3-3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	N	17	17	17	17
3-4	Economische promotie	N	3	3	3	3
7-2	Riolering	N	2	2	2	2
7-3	Afval	V	648	648	648	648
7-4	Milieubeheer	N	630	566	566	566
7-5	Begraafplaatsen en crematoria	V	37	37	37	37
8-1	Ruimtelijke ordening	N	484	484	484	484
8-2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	N	118	118	118	118
8-3	Wonen en bouwen	N	230	314	287	287

Woningbedrijf

(x € 1.000)						
Omschrijving	Rekening	Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bedrijfsopbrengsten						
Huurontvangsten	5.270	5.312	5.338	5.365	5.392	5.392
Vergoedingen	30	30	30	30	30	30
Overige baten		1	1	1	1	1
Boekwinst verkoop woningen	1.283	1.176	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal bedrijfsopbrengsten	6.582	6.519	6.369	6.396	6.423	6.423
Bedrijfslasten						
Afschrijvingen	1.033	1.029	1.078	1.189	1.189	1.189
Onderhoudslasten	1.280	1.155	1.154	1.153	1.153	1.153
Huurderving	23	40	40	40	40	40
<u>Overige bedrijfslasten</u>						
Belastingen	296	316	317	317	317	317
Verhuurdersheffing	683	681	721	697	697	697
Diverse kosten	156	289	149	132	132	132
Loonkosten	371	556	495	475	475	475
Bijdrage Algemene dienst	1.428	1.490	1.493	1.493	1.493	1.493
Totaal bedrijfslasten	5.271	5.556	5.447	5.496	5.496	5.496
Rente						
Rentebaten	59	-	-	-	-	-
Rentelasten	45	46	42	103	103	103
Renteresultaat (N)	(14)	46	42	103	103	103
Bedrijfsresultaat	1.324 V	917 V	880 V	797 V	824 V	824 V